

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7363,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Mehika — mučeniška zemlja

Zatiranje cerkve v Mehiki datira iz leta 1917, ko so bili v novo ustavo sprejeti taki protiverski zakoni, s katerimi se je očitno hotelo iztrgati katolicizem v državi. Omenimo samo en karakterističen zgled, ki razodeva tiranski in protiverski značaj ustave, ki jo je predsednik Calles s strahotno doslednostjo in krutostjo izvajal. Člen 130 ustave določa civilni register, v katerem morajo biti vpisani vsi duhovniki, ne radi štetja, temveč, da ima civilna oblast možnost izbirati, katere pripusti ona k izvrševanju svečeniških funkcij in katerim se to zabrani. Država se je torej postavila popolnoma na mesto cerkvene avtoritete in suvereno odloča brez ozira na cerkveno oblast, komu izmed posvečenih duhovnikov dovoli izvrševanje duhovskega poklica in komu ga zabrani.

Jasno je, da so tako samolastno poseganje civilne oblasti v notranje cerkveno življenje morali z odločnostjo odkloniti škofje kakor tudi sveta stolica. Škofje so duhovnikom prepovedali, da bi se vpisovali v civilne registre in tako je s 1. avgustom 1926 leta na celotni mehiškem ozemlju prenehalo javno bogočastje. Vlada se je polastila vseh cerkva in vseh cerkvenih posloj. Kljub smrtni nevarnosti so duhovniki na skrivnem maševali in delili sv. zakramente. Tedaj pa je zaplamtelo po vsej državi krvavo preganjanje. Daritev in udeležba pri sv. maši, delitev in sprejem zakramentov, vse to se je smatralo za zločin, ki je bil s smrtno kaznijo kaznovan. Callesovi preganjanci so v masah morili katoliške vernike. Pobili so cele skupine, ki so jih zajeli pri sv. maši in obhajevanja vredni mladi mučenci so umirali na moriških s klicem: »Naj živi Kristus Kralj!« Krvavo preganjanje mehiških kristjanov je trajalo dve leti in pol in je zahtevalo po podatkih generala Aguilara, tedanjega zunanjega ministra, 1.200.000 nedolžnih žrtev.

Proti takemu početju se je dvignil ves kulturni svet. Splošna obsodba nečloveškega barbarstva je bila tolikšna in mučeniška slava mehiških mučencov je tako silno odjeknila preko vsega sveta, da se Callesov naslednik Portes Gil ni upal nadaljevati zločinskega početja svojega prednika. Podal je pomiriljive izjave. Dal je razumeti, da je pripravljen na pogajanja, ki jih je sv. stolica tudi takoj začetla po svojem apostolskem delegatu, nadškofu Leopoldu Ruizu y Floresu. V Chapultepecu je bilo 22. junija 1929 podpisano nekakšno premirje krvavega preganjanja. Za vlado ga je podpisal sam predsednik Portes Gil, za Cerkev pa msgr Ruiz in msgr Pascal Diaz, poznejši škof v Mehiki.

Vlada je omilila brutalne določbe ustave. Obvezala se je, da bo v svoje civilne registre sprejela le duhovnike, ki so potrjeni od cerkvenih oblasti. Tako je dejansko vendarle priznala katoliško hierarhijo. Služba božja se je zopet lahko vršila po vseh cerkvah. Msgr Diaz je 26. junija ob ogromni udeležbi vernikov opravil v mestu Mehiki zahvalno službo božjo in zapel Te Deum. Msgr Ruiz je bil imenovan definitivno za apostolskega delegata in msgr Diaz je postal nadškof v mestu Mehiki. Cerkev so se zopet napolnile z verniki in svet je dobil vtis, da je krščanska civilizacija v Mehiki za enkrat rešena.

Toda skoraj je bilo treba novih žrtev. Kajti najmočnejša stranka, ki je prepolna z duhom boljše vize in masonstva, ni položila orožja. Pričele so se neštete nasilnosti proti katoličanom, katere vlada ni imela poguma, da jih prepreči. Končno je centralna vlada, ustrahovana od masovnih izjav, da verske zadeve prepušča posameznim državam, da jih vsaka uredi po svoje. S to odločbo so zopet sovražniki cerkve v tistih pokrajinah, kjer imajo večino, zadobili popolnoma svobodne roke. Sovražnost, ki je par let ležala v prijetnosti, je znova z vso silo izbruhnila na dan. V državi Vera-Cruz, kjer vlada sloviti guverner Tejeda, avtor Callesovega zakona, so takoj pričele gorati cerkve, zločinci so metali bombe v cerkve, napolnjene z verniki in več duhovnikov je bilo ubitih. V mestu samem Vera-Cruz je vdrla policija v cerkev, kjer so trije duhovniki poučevali otroke krščanski nauk. Dva sta bila na mestu ubita z revolverjskimi strelji, tretji pa je z lažjo rano ubežal. Škof mesta je pisal guvernerju čudovito pismo: »Pred vsemi prebivalci republike in pred celim svetom, kjer se bo ta vest razširila, se odkrito in slovesno dajem na razpolago, da me umorite, če se obvezate, da mojemu katoliškemu ljudstvu daste versko svobodo in da prenehate s prelivanjem nedolžne krvi.« Guverner mu je odgovoril le z novimi preganjanji in z novim krvoprelitjem. V Vera-Cruz, ki šteje 100.000 prebivalcev, sme maševati samo 1 duhovnik! Veracruzski zgled so pričele posnemati tudi druge države. V državi Mehiko sme priti 1 duhovnik na 25.000 prebivalcev v državi. Chiapas je na 40.000 prebiv. prepuščen samo 1 duhovnik, v Yukatanu so za 360.000 vernikov pustili 9 duhovnikov. Radi teh odredb je vsako pravo in urejeno dušno pastirstvo nemogoče. Kar se v Mehiki dogaja, je brutalno vmešavanje države v čisto notranje verske cerkvene zadeve, je nasilno preganjanje katoličanov, tokrat v prvi vrsti z nekrvavimi metodami.

»Observatore Romano«, ki prinaša podrobne dogodke, ugotavlja, da mehiška vlada ni držala slovesne pogodbe, ki je bila sklenjena 1929 v Chapultepecu. Predsednik je prelomil dano besedo. Gre pa le za novo metodo, a cilj je isti: nekrvavim potom hočejo razkristjaniti deželo.

Ni verjetno, da bi framsonski vlastodržci prišli do svojih ciljev. Ljudstvo je od prejšnjih preganjanj prečiščeno in globoko utrjeno, ter je pripravljeno za vero prevzeti nase tudi najtežje žrtve. Sicer pa se katoliška ideja ravno v preganjanju razplamti in vžge, kaor nobena druga...

Zadeva svetovnega katolicizma pa je. da

Anarhističen puč v Španiji zadušen

Kmečko prebivalstvo za red in mir - Voditelji vstaje beže - Socialna demokracija proti ekstremistom

Madrid, 23. jan. General Batet iz Barcelone poroča, da je včeraj v ozemlje Manrese, kjer je bil glavni stan anarho-komunistične revolucije, pet bataljonov pehote, en bataljon topništva in močni oddelki orožništva takozvane Guardia civil, in sicer na avtomobilih in po železnici. Vojne sile so mesto zasedle, kakor jim je bilo ukazano. Od tega hipa vlada v tem celem goratem ozemlju skoro absoluten mir, čeprav se stavka delavstva nadaljuje. Javna poslopja so zastražena. Vojaske in civilna oblastva so se zbrala na magistratu, da odrede razdelitev posameznih vojaških čet po vsej vstaški provinciji. Tudi v Sallentu in v Figolu je hitra koncentracija vojaških čet udušila revolucionarne poizkuse. Rudarji sicer še stražijo vhode v jame, so pa sami zastraženi od orožništva.

Katoliško prebivalstvo pomaga oblastem

Manresa, kraj, ki je znan po Ignaciju Lojolskem, ki je tam delal svoje znamenite duhovne vaje, ima 40.000 prebivalcev z 12 orožniki in občinskimi policisti. Prebivalstvo je z velikim veseljem sprejelo vojaške sile, ki so se nastanile v privatnih hišah, dočim je Guardia civil, ki je dospela na avtomobilih, začela z aresti. Med tem so se odposlale vojaške čete v mesto Burgo, ki je glavni kraj provincije Artes in sicer po stranski poti, ker je bil most pri Sallentu miniran. Geslo ustašev je bilo: »Sallent bo za socialno revolucijo to, kar je bila Jaca za meščansko revolucijo!« Od Manrese do Artesa, kjer so bili anarhisti in komunisti na rotovžu izobesili črno zastavo, in do Burge, kjer so bili ustaši z nekega balkona z dinamitnimi patronami raniili kapitana in enega moža Guardie civil, pa tja do Surie, kjer so se bili anarhisti polastili veliko orožja, vlada sedaj mir. Odpoved je namreč sedaj na plat zvona prihitelo okoliško kmečko prebivalstvo, ki je trdno katoliško, da pomaga republiki vzpostaviti red in mir.

Osemsto rudarjev v Burgi pa se je zabarikadiralo za višje ležečim delom rudnika, med tem ko orožništvo straži nižje ležeči del. Rudarji imajo v

svoji sredi ujetega lastnika rudnika, nekega Monegote, in orožništvo se trudi, da bi ga osvobodilo. Vstaja je po vsej provinciji zadušena, izvemši sporadične popade, ki nimajo važnosti.

Središče vstaje v Burgi

V Burgi se je 14 vstašev zabarikadiralo v neki hiši, kjer so se dolgo branili proti nastopu orožništva in se vdali šele, ko so jim zagrozili, da bodo hišo razstrelili topničarji. Ko so se vstaši vdali, so jih vse aretirali. Pri hišni preiskavi so nato orožniki našli pravi arzenal: velike množine dinamita, 34 bomb ter na tisoče pušk in patron. Rudarji okraja Figol so bili razrušili železniško progo, ki vodi v mesto, oblast pa je progo že popravila, tako, da promet posluje normalno.

Voditelji vstaje bežijo preko meje

Vojaške čete so zasedle tudi mesto Cardono, ki je bilo popolnoma v oblasti revolucionarjev. Čete so konstatirale, da so bili vstaši zaigali ondoto katedralno cerkev.

Vstaši iz Lerede in Jerone so zbežali in hitijo proti meji, da bi se rešili v Francijo. Zasedujejo jih vladne čete. Tudi voditelji anarhokomunistične revolucije bežijo v smeri proti meji.

Nevaren položaj v Barceloni

Veliko razburjenje pa vlada še vedno v Barceloni. Tam so zlasti v predmestju Fabril razširjeni letaki, ki pozivljajo delavstvo, naj se polasti tovarn, bank in javnih uradov.

V Malagi so sindikalisti proglasili štrajk in se potem polastili mesta, nakar so pa vojaki in orožniki napravili red. Tudi v Barceloni je, kakor poroča civilni guverner zaenkrat še vse mirno. Da pa prepreči nepredvidene dogodke, je vlada poslala v Barcelono dve bojni ladji in 11 vojaških aeroplanov. Vlada izjavlja, da ne nemiri v provinci Manresa izbruhnila prežgodaj. Ti nemiri so imeli biti uvod k splošni anarhokomunistični revoluciji, ki naj bi po vsej Španiji izbruhnila 25. januarja.

Socialni demokrati proti revoluciji

Voditelji socialne demokracije so proti revoluciji in so v Madridu izdali manifest na delavstvo, da naj se ne udeležijo nameravanega revolucionarnega štrajka, kojega datum so prenesli anarhosindikalisti na dan 25. februarja. Socialisti pravijo v svojem manifestu, da bi taka revolucija dokazala, da španski narod ni zrel za demokratičen sistem in da bi le pospešila namere monarhistične reakcije, ki komaj čaka, da bi s pomočjo katoliškega prebivalstva strmoglavila republiko.

Deportacije

Izvedelo se je, da so se hoteli vstaši v Sallentu polastiti tovarne municije in da so hoteli zavladati tudi nad električnim vodom in pa nad vodovodom, ki oskrbuje Barcelono, tako da bi mesto ostalo brez vode in brez luči. Tiste voditelje vstaje, ki jih je uspelo orožništvu aretirati, je oblast deportirala v Puerto Ventura na Kanarskih otokih.

Madrid se je udeležil ponesrečenega revolucionarnega puča s štrajkom zidarjev, ki pa se je ponesrečil.

Madrid, 23. jan. AA. Vladni odlok ustavlja za nedoločen čas nadaljnje izhajanje komunističnega lista »Mundo Roscoe«.

Kakor piše list »La Voz«, je vlada sklenila prepovedati vse politične in socialne manifestacije do konca 1. m.

Madrid, 23. jan. AA. Po vesteh iz Barcelone je tam danes izbruhnila splošna stavka. Tramvaji ne vozijo.

London, 23. jan. ž. Po Reuterjevih vesteh je pri Gibraltarju prišlo včeraj do resnih komunističnih nemirov. Policija in vojska sta na strateških točkah mesta postavili strojne puške. Vojaški oddelki so nato križarili po ulicah. Policije je streljala na komuniste, ki so ji tudi odgovorili s strelnim orožjem. Trgovine tudi danes niso bile odprte.

Grčija zahteva moratorij

Pariz, 23. jan. ž. V tukajšnjih političnih krogih se čuje, da bo grški ministrski predsednik Venizelos v Zenevi delal na tem, da se v finančni odbor Zveze narodov izvoli poseben odbor, ki naj bi proučil finančni položaj Grčije. Venizelos zahteva za Grčijo petletni moratorij, da bi lahko obdržal ravnotežje v državnem proračunu. Istočasno bo Venizelos prošil za kredit 10 milijonov funtov.

Novi belgijski poslanik

Bruselj, 23. januarja. AA. Belgijski uradni list prinaša ukaz, ki je z njim belgijski kralj imenoval grofa de Vichenaya za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra kraljevine Belgije v Belgradu in Tirani s sedežem v Belgradu.

Japonci zasedejo Šanghaj?

Šanghaj, 23. jan. ž. Vsako uro obstoja vedno večja nevarnost, da bodo japonske čete zavzele Šanghaj. Japonski generalni konzul v Šanghaju je dobil povelje od japonske vlade, da pozove kitajske oblasti, da razpustijo vsa društva, ki so sovražna Japoncem, da kaznujejo morilce japonskih duhovnikov in da kaznujejo vse osebe, ki bi kotirale japonsko blago. Če kitajske oblasti ne bodo ustregle zahtevi Japoncev, bodo japonske čete zavzele Šanghaj. Poveljniki kitajskih čet je pristal edino na to, da kaznuje morilce japonskih

duhovnikov, vse ostale zahteve pa je energično odklonil. Japonci bodo sklenili stroge ukrepe in bati se je, da prikorakajo v Šanghaj.

London, 23. jan. tg. Japonski kabinet je zagrozil, da bo poslala Japonska svoje čete v Šanghaj, če se bodo tam ponavljale protijaponske demonstracije. Japonski generalni konzul je zahteval, da se razpustijo protijaponska društva, ker bi sicer Japonska vkorakala v Šanghaj. V Sasebu je dobilo 10 japonskih vojnih ladij in 12 rušilcev nalog, da se odpeljejo v Šanghaj.

Avstro-jugosl. trgovski odnošaji

Devizni kliring ne bo oviral medsebojne trgovine

Belgrad, 23. jan. 1. Avstrijski poslanik na našem dvoru dr. Plönnies je danes sprejel časnika in jim razložil vsebino pogodbe o deviznem prometu med obema državama, ki je stopil v veljavo 20. jan. t. l. Dr. Plönnies je izjavil, da je avstrijska vlada bila radi krize prisiljena, da uvede govo predpise, da si s tem obvaruje stabilizacijo valute. Avstrija ni nikdar mislila, naperiti to odredbo proti Jugoslaviji, vendar pa se je jugoslovanska Narodna banka čutila oškodovano ter je prosila avstrijsko Narodno banko, da se potom medsebojnih pogajanj odstranijo vse posledice naredbe, posebno rali tega, ker je promet med obema državama zelo velik. Pogajanja so se pričela že v decembru lanskega leta, in sicer med predstavnik obema narodnih bank, nato pa med diplomatskimi zastopniki obeh držav. Jugoslavijo je zastopal ravnatelj Parivolič, Avstrijo pa je zastopal ravnatelj Weinrichter. Osnovna zamisel te pogodbe je bila razveseljiva ugotovitev, da je izmenjava blaga med obema državama približno enako visoka in da je radi tega prav lahko, da se obračunavanje izvrši potom deviznega kliringe. Blago se bo torej plačevalo z blagom in ne bo treba nič več nikakega razpolaganja denarja. Prepričani smo, je rekel poslanik, da je s to pogodbo odprta pot za širokopotezni trgovski promet, ki se bo vsak dan povečeval z obeh strani. To je tembolj mogoče, ker so zgodovinski odnošaji med obema državama taki, da medsebojne trgovske zveze le pospešujejo. Razen tega pa ne smemo zgubiti z vida, da se obe

državi pri svojem uvozu in izvozu zelo srečno spolnjujeta. Posebno podčrtavam možnosti, ki so se odprle sedaj glede izvoza jugoslovanske žrnice v Avstrijo. Jugoslovanski izvoznik se bo sedaj lahko koristil z višjimi cenami na avstrijskem trgu. Pogajanja so se vršila v ozračju iskrenega prijateljstva, kar je zopet nov dokaz za dobre odnošaje, ki vladajo med obema sosednima državama.

Obrtniška konferenca v Brodu na Savi

Podpisani organizaciji izjavljata, da niste bili vabljani na konferenco, ki jo sklicujeta za jutri, dne 24. t. m. v Brod na Savi Savez zanatlijskih združenja i zasnava v Belgradu in Savez hrvatskih obrtnika v Zagrebu. Na konferenci se bode razpravljalo tedaj o najvažnejših obrtniških zadevah z obzirom na novi obrtni zakon in na način ustroja gospodarskih zbornic, brez sodelovanja ali kakršnegakoli privlčenja podpisanih zvez in v njih včlanjenih zadrug. Vsi tedaj ni nihče upravičen podajati merodajnih izjav, ki bi se nanašale na vse obrtništvo Dravske banovine.

Za Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani: likvidator Pristou I. r.; za Splošno zvezo obrtnih zadrug v Mariboru: načelnik Burec I. r.

V Ljubljani in Mariboru, dne 23. januarja 1932.

V 6 mesecih - 51 procesov

Pariz, 23. jan. ž. »L'Ouvree« prinaša statistiko procesov, ki so se vršili v drugi polovici l. 1931 pred italijanskim izrednim tribunalom za zaščito države. Vsega skupaj je bilo v šestih mesecih 39 procesov proti 274 obtožencem. Oproščenih je bilo 65, obsojenih pa 209 oseb na skupno 865 let 9 mesecev in 4 dni zapor. Iz Julijske krajine je bilo 7 obsojencev, ki so bili obsojeni v 6 procesih na 307 let zapor, iz

dvigne glasen protest proti najnovejši mehiškanski kulturni sramoti.

Vprašanje vojne odškodnine

Glede reparacijskega vprašanja smo že večkrat zavzeli stališče. Danes bi radi navedli le nekaj podatkov o tem perečem problemu, da bi se seznanili naše bralce tudi s tehnično stranjo reparacije.

V versailleski pogodbi se je Nemčija obvezala, da povsem poravnava materialno škodo, ki jo je povzročila osebam in premoženju zaveznikih držav. Na mirovni konferenci se niso mogli zrediti glede višine vojne odškodnine, ki naj se naloži Nemčiji. Tako je ostalo pri tej splošni določbi, da mora namreč Nemčija poravnati škodo, ki so jo trpele osebe in premoženje zmagovalcev. Že v tem pogledu je bila mirovna pogodba pomanjkljiva in izvor neskončnih mednarodnih razprav o višini vojne odškodnine. Tudi na konferenci v Hythe (maja 1920) niso prišli do praktičnega zaključka. Šele v maju 1921 so zavezniški na konferenci v Londonu določili znesek 132 milijard zlatih mark, ki naj ga Nemčija plača kot vojno odškodnino. Zanimivo je, da je nemški delegat Brockdorf-Rantzau že na mirovni konferenci ponujal odškodnino sto milijard mark, pa so jo zavezniški odklonili. Odškodnina, ki so jo zavezniške države določile v Londonu, je samo za 32 milijard višja, in gotovo bi bilo v interesu zavezniških samih, da bi se le na konferenci v Versailles zadovoljili z nemško ponudbo. Kajti Nemci bi bili tedaj to smatrali za veliko koncesijo in bi se morda pozneje plačevanju vojne odškodnine, ki jo smatrajo danes za vojno kontribucijo, nikdar tako ne upirali.

Boj za odškodnino med zavezniški

Kakor vselej v zgodovini, tako so se tudi v svetovni vojni zmagovanci sprli pri delitvi plena. Nekake vrste vojni plen so bile seveda tudi reparacije. Vsaka izmed prizadetih držav je pač branila lastne interese in si skušala zavarovati čim večji del odškodnine. V zmislu Wilsonovih štirinajstih točk bi Nemci dolžni poravnati samo škodo, ki so jo povzročili na imetju zaveznikov, ne pa škode, ki so jo utrpeli osebe. Toda že glede tega vprašanja je nastalo nesporazumljenje med Francijo in Anglijo. V interesu Francije bi bilo, da se izvede Wilsonovo načelo, to je, da se poravnava samo škoda na imetju, ker je francosko ozemlje najbolj trpelo radi nemške invazije, toda Lloyd George je pri Clemenceauu uspel s svojim predlogom, naj se plača tudi škoda, ki so jo utrpeli osebe, to je izdatki za invalide in podpore njihovim družinam. S tem se je angleški delež na vojni odškodnini dvignil v škodo Francije, kateri je londonska konferenca pripisala 52% vojne odškodnine, to je 68 milijard zlatih mark.

Zanimivo je, s kakšnimi predlogi glede vojne škode, ki so jo trpele, so prišle zavezniške države pred reparacijsko komisijo tik pred londonsko konferenco. Francija je naračunala za škodo na imetju in osebah, nadalje na obrestih za plačano odškodnino svojim državljanom od premirja do maja 1921 itd. 219 milijard frankov (papirnatih) vojne škode; Velika Britanija 2542 milijonov funtov in 7597 milijonov frankov; Italija 83 milijard lir, 88 milijard frankov in 128 milijonov funtov; Belgija 34 milijard belgijskih frankov, 2375 milijonov francoskih frankov; Japonska je zahtevala okoli 700 milijonov jenov odškodnine; Jugoslavija 8.496.091.000 Din za škodo na imetju, 19.219.700.112 frankov pa za škodo na osebah; Rumunija okoli 10 milijard zlatih frankov za škodo na imetju, drugih 10 milijard frankov za vojne pokojnine in skoraj 11 milijard zlatih frankov za vojne ujetnike; nadalje Portugalska skoraj 2 milijardi contos; Grčija okoli 5 milijard zlatih frankov; Brazilija pol drugo milijardo funtov; Češkoslovaška 7.612.682.108 frankov in 7.063.117.135 kron čeških; izmed ostalih držav naj navedemo še Poljsko, ki se je žutila oškodovano za 21.913.969.740 zlatih frankov in 500 milijonov zlatih mark. Umevno je, da je bilo sprito takšnih številki pač težko določiti višino vojne odškodnine, ki naj bi v glavnem padla samo na eno državo, to je na Nemčijo.

Ako le površno pregledamo te številke in si pokličemo v spomin vsakdanje razpoloženje, ki je vladalo proti Nemčiji takoj po vojni, ako nadalje pomislimo, da je v povojnih letih sploh malokdo mislil na možnost črtna reparacij, moramo priznati, da so Nemci deloma s svojo propagando, deloma s pomočjo gospodarske krize dosegli v času od mirovne pogodbe do danes nepričakovane uspehe glede reparacijskega vprašanja.

Nemci zaznamujejo uspeh za uspehom

Neki francoski gospodarstvenik je cenil škodo, ki jo je utrpela Francija v vojni, na 130 milijard zlatih mark. Aristide Briand in pokojni Loucheur sta v svojih govorih februarja 1921 cenila to škodo na 110 milijard. Kakor rečeno, je že londonska konferenca pripisala Franciji samo 68 milijard, tako da je predsednik nemškega državnega zbora januarja 1922 že lahko izjavil, da se je Nemčiji v teku dobrih dveh let posrečilo doseči 40% znižanje vojne odškodnine in primeru s finančnimi obvezami, ki si jih je nadela z versaillesko pogodbo.

Nemčija je plačala prvo milijardo maja 1921 in George Clemenceau toži v svoji knjigi »Grandeurs et miseres d'une victoire«, da ni Francija nič prejela od tega zneska; kajti 450 milijonov je šlo v Anglijo za okupacijske stroške, ostalo je prejela Belgija. Dne 15. januarja 1922 bi morala Nemčija plačati 400 milijonov, toda kanceler Wirth je opozoril reparacijsko komisijo, da bo Nemčija lahko plačala samo 150 milijonov. Na konferenci v Cannes je že Lloyd George predlagal, naj se Nemčiji sprito gospodarske krize, ki jo je povzročila katastrofa marke, dovolj odlog plačevanja za celo leto. Na konferenci v Genovi, kjer se je Nemčija prvič pogajala z zavezniški kot enakopravna in svobodna država, ni prišlo do nikakega zaključka, in v Rapallo so Nemci pokazali antanti zobe z razglasitvijo pakta s Sovjeti. Na koncu 1922 so Angleži predlagali štiriletni moratorij za reparacije, toda Poincaré je kmalu nato odgovoril z akupacijo Po-

jurja. V letu 1924 je bil podpisan na londonski konferenci tako zvan Dawesov načrt, ki je uredil plačevanje reparacij na podlagi naraščajočih obrov. Dawes je računal, da se bo nemško gospodarstvo polagoma dvignilo. Nemčija je Dawesov načrt izpolnjevala, dokler ga ni v januarju 1930 na konferenci v Haagu nadomestil Youngov načrt. Ta priznava Franciji samo še 18.737.000.000, in ako pristajemo k temu znesku vojno odškodnino, ki jo je prejela Francija do tega dne, bo znašala celotna odškodnina, do katere ima pravico, 22 milijard.

Youngov načrt

V zmislu Youngovega načrta se plačevanje vojne odškodnine vrši v obrokih, ki tečejo od 1. aprila do 31. marca naslednjega leta, in sicer v dveh periodah. Prva perioda traja 37 let, to je do leta 1965-6. Obroki se postopoma dvigajo od 1707,9 do 2428,8 milijonov mark v zadnjem letu. Druga perioda, v kateri mora plačevati Nemčija, teče od 1966-7 do leta 1987-8; prvi obrok znaša v tej dobi 1007,7, naslednji obroki se postopno višajo do 1980-1, in sicer do zneska 1711,3, od tega leta dalje pa se postopno znižujejo in zadnji obrok v letu 1987-8 znaša še 897 milijonov mark.

Pri pogajanjih o Youngovem načrtu je obveljalo načelo, naj plača Nemčija toliko, kolikor potrebujejo zavezniški za povračilo svojih dolgov Združenim državam. Amerika sama pa bo od leta 1980-1 do konca prejemala od Nemčije po 40,8 milijonov mark letno na račun vojne odškodnine. V zmislu Youngovega načrta se plačila na račun letnega obroka delijo v pogodna (odložljiva) in brezpogojna (neodložljiva). Glede pogojnih plačil Nemčija lahko zaprosi tako zvan transferetni moratorij, to se pravi, dovoljenje, da zaradi nevarnosti, v katero bi lahko zašla njena valuta, plačuje v nemških markah in ne v tujih devizah. Brezpogojni del obroka, ki znaša 671 milijonov zlatih mark, pa mora Nemčija na vsak način plačati.

Koliko je plačala Nemčija?

Hooverjev moratorij, ki ostane v veljavi do 30. junija 1932, je Youngov načrt popolnoma prevernili, ker dovoljuje Nemčiji odlog vseh plačil, to

Potnine prometnega delavstva

Upejjava akordnega nagradnega sistema

Belgrad, 23. jan. AA. Na podlagi odredbe št. 188 o državnem prometnem osebju je prometni minister predpisal odredbe, ki jih bo vsebovala VIII. poglavje pravilnika o delavcih državnih prometnih ustanov.

To poglavje pravilnika se nanaša na potne in selitvene troške in na zaslužek v akordu. Delavcu zaposlenemu izven kraja njegovega rednega dela, ki je oddaljen več kot tri kilometre od tega kraja, pripada razen normalne mezd tudi dnevnic za apotovanje, če traja njegovo bivanje izven tega kraja več kot 4 ure. Če se delavec mudi izven kraja manj kot 12 ur a več kot 4 ure, pol dnevnice. Delavci s stalno službo dobe, kadar so na službenem potovanju razen normalne mezd, kakršno imajo, kadar so v službi, še dnevnic za potovanje, in sicer:

1. kvalificirani delavci, za prvih 10 dni polno dnevno 40 Din, po 10 dneh pa zmanjšano dnevno 25 Din;
2. polkvalificirani delavci v prvih 10 dneh polno dnevno 30 Din, po 10 dneh pa znižano dnevno 20 Din;
3. navadni delavci v stalni službi: za prvih 10 dni polno dnevno 25 Din, po 10 dneh pa znižano dnevno 15 Din.

Brüning daje Hitlerju lekcije

da strankarsko izrablja krizo

Berlin, 23. jan. tg. V današnjem odgovoru na stališče Adolfa Hitlerja proti podaljšanju poslovanje dobe državnega predsednika ugotavlja državni kancelar, da ni šlo nikdar za to, da bi se odpravila ljudska volitev državnega predsednika, kakor je predvidena v ustavi, temveč samo za to, da se z ozirom na zgodovinsko pojavlo sedanega predsednika republike in z ozirom na splošno dobro nemškega naroda za gotov čas podaljša sedanja funkcijska perioda Hindenburga. Hitler pravi, da je sedanji sistem odgovoren za stisko nemškega naroda, dočim velja splošno, da je za to stanje odgovorna versailleska mirovna pogodba in način, kako jo države zmagovalke porabljajo. Nemška država se more proti škodi iz mirovne pogodbe rešiti samo s tem, da se strne vse nemški narod brez razlike strank. Slučno vprašanje je tudi

Indsko zlato vzdržuje lunt

London, 23. jan. AA. Zlato iz Indije omogoča Veliki Britaniji, da drži svoj sedanji tečaj in svojo obrestno mero. Poučeni krogi cenijo te pošiljke indekega zlata na 30 milijonov funtov. Tedenske pošiljke dosegajo vsoto enega milijona funtov.

Neki funkcionar je izjavil, da je Indija za Anglijo pravi zlatokop. Drago kovino oddaja takoj v rafinerije. Tvornice delajo noč in dan in ob nedeljah, kjer pretvarjajo indsko pošiljke zlata v oblike, ki ustrezajo Parizu, New Yorku in Amsterdamu. Nato prevažajo zlato v hermetično zaprtih zabojih pod močnim varstvom policije z avtomobili v pristanišča ali na letališča. Najvažnejše letališče za izvoz tega zlata je v Ceydonu.

Bombay, 23. jan. AA. Kampanja kongresistov proti izvozu zlata se zdi, da je obrodila sadove. Parnik »Rampura«, ki je danes odplul iz Bombaya, ima za 40% manjši tovor zlata, kakor se ga je izvozilo prejšnji teden.

Več kot 70 predilnic je ustavilo delo v zadnjih dveh dneh. Temu je vzrok stavka, ki je izbruhnila med delavci. Število stavkajočih delavcev cenijo na 70 tisoč.

Dunajska vremenska napoved: Nobene bitvene spremembe.

je tudi brezpogojnih. Zanimivo je vprašanje, koliko je prav za prav dolgovala še Nemčija 1. julija 1931, to je na dan, ko je stopil v veljavo moratorij, in koliko je plačala sploh doslej.

Francozi trdijo, da je Nemčija plačala doslej 21 milijard in pol zlatih mark, od katerih je Francija prejela 8150 milijonov, Velika Britanija 3000 milijonov, Belgija 2950 milijonov, Italija 1232 milijonov in Združene države 606 milijonov; ostalo se je razdelilo med druge države. Toda Nemci zatrjujejo, da so plačali že 54 milijard in s tem že poravnali škodo, ki so jo zavezniški trpeli med vojno. Američani pa računajo, da so Nemci plačali 38 milijard in od teh že 18,5 milijard francosom. Spor nastaja radi tega, ker vsaka država drugače ceni vrednost stvarnih dobav, s katerimi so Nemci plačevali vojno odškodnino.

Amerika odločuje

Koliko dolguje še Nemčija? Od obroka leta 1931-2 se okoli 1263 milijonov in še 36 polnih obrov, ki tečejo od leta 1932 do 1935. Povprečna vrednost posameznega obroka znaša okoli 2 milijardi. Nadalje dolguje Nemčija še 19 obrov, ki tečejo od leta 1936 do 1935 in se postopno višajo od 1007,7 do 1711 milijonov, in končno 3 obroke, ki tečejo od leta 1936 do 1988 in znašajo 925,1, 931,4 in 897,8 milijonov mark. Današnja vrednost reparacij, zračunana na podlagi diskonta 5 in pol odstotka, ki ga predvideva Youngov načrt, znaša 37.300 milijonov mark; na vsakega nemškega državljanu odpade okoli 621 mark dolga za reparacije. Od teh 37 milijard bi morale nemške upnice plačati 25.100 milijonov Združenim državam za svoje dolgeve, tako da bi jim ostalo samo še 12.200 milijonov na račun prave vojne odškodnine. Francija sama bi prejela še 19.500 milijonov mark, od teh bi morala 12.600 milijonov plačati za medzavezniške dolgeve in 6900 milijonov bi ji ostalo za pravo vojno odškodnino. Iz tega je razvidno, da imajo ključ do rešitve reparacijskega vprašanja v rokah Združene države; kajti dve tretjini vojne odškodnine, ki jo plačuje Nemčija, roma v blagajno Amerike.

Ako bi se brisali medzavezniški dolгови in vojna odškodnina, bi po mnenju nekega francoskega gospodarstvenika, s katerim se strinjajo tudi angleški ekonomisti, odpadlo na glavo posameznega državljanu v Nemčiji 400 mark, v Veliki Britaniji 3111, v Franciji 1087 in v Združenih državah 560 mark netranjega državnega dolga. Čeprav upoštevamo različno gospodarsko strukturo posameznih držav, pridemo do zaključka, da bi od brisanja vseh tako zvanih političnih dolgov največ pridobili Nemci.

Po povratku s službenega potovanja ima delavec pravico do 6 urnega odmora, če se je vračal ponoči in je potoval več kot 12 ur.

Da se poveča produkcija v državnih železniških delavnicah, se uvede časovni ali akordni nagradni sistem, čigar glavna odlika je v tem, da dobi osebo zaposleno v delavnicah toliko več, kolikor več izvrši dela.

Pravilnik razen tega predvideva delovni čas v delavnicah in nagrade za prihranitev delovnega časa, ki se mora izplačati delavcem za vsako prihranjeno uro. Dela, ki se morajo zaradi slabe izvršitve na novo opraviti, gredo v breme delavca, ki je ta dela vršil.

Nagrade za prihranjen delovni čas se dele v tri skupine. V prvo skupino pridejo kvalificirani delavci z mezdo do višine 6 Din. V drugo skupino pridejo kvalificirani delavci z mezdo 9 Din, v tretjo skupino pa delavci z mezdo večjo od 9 Din.

Delavci iz druge skupine dobe 10%, iz tretje pa za 20% večjo nagrado za prihranjen delovni čas kakor delavci iz prve skupine.

Nekvalificirani delavci dobe nagrade, ki znašajo 10 do 15% celokupne nagrade.

v tem, da bi samo Hitler odločal o sistemu gospodarske krize, dočim so na vsem svetu gospodarski strokovnjaki na delu, da ugotovijo vzroke sedanje svetovne krize in možnosti ozdravljenja. Kanceler sviri Hitlerja, da bi opisoval te stvari samo z vidika svoje stranke, ker bi tudi narodnosocijalistična stranka ne mogla sama odvrniti svetovne gospodarske katastrofe. Sedanja nemška vlada je bila postavljena na svoje mesto po zapuščanju predsednika republike in po svojih najboljših močeh vrši svojo dolžnost, da reši domovino iz velike sile. Hitler sam nosi odgovornost, če napada vlado, ki zastavlja vse svoje sile za zboljšanje položaja nemškega naroda in bodo njeni uspehi pri bodočih pogajanjih odvisni od tega, da bo ves nemški narod sklenjeno stal za njo.

Bolgari kade tihotapski tobak

Sofija, 23. jan. AA. Na Bolgarskem, kjer nimajo tobačnega monopola, nego takoimenovani banderolni sistem, so državni dohodki od domače prodaje tobaka znatno padli, čeprav so nedavno zvišali cene banderol. Prodaja tobaka brez banderol se štedalje bolj širi. Nekateri mislijo, da se da uspešna borba proti taki prodaji tobaka vršiti le na podlagi strogih kazni, drugi pa svetujejo, naj bi se znižala produkcija tobaka v severni Bolgariji, kjer je kakovost tobaka slaba in se ga letno pridelja 3 do 3 in pol milijona kilogramov. Toda tovarne pokupijo tega tobaka komaj 300 do 350 tisoč kilogramov, ves ostali tobak pa je tihotapski. Koliko pokade na Bolgarskem tihotapskega tobaka, se vidi iz tega, da pokade v Bolgariji, ki ima 6 milijonov prebivalcev, taksiranega tobaka skupno do 4 milijone in pol kilogramov na leto, morali pa bi ga 12 milijonov kilogramov, če računamo na prebivalca po 2 kilograma, kolikor pride v Jugoslaviji, na Grškem in v Rumuniji na posameznega prebivalca.

New York, 23. jan. ž. Danes je Federal Reserve Bank poslala francoski narodni banki 24.074.000 dolarjev.

London, 23. jan. ž. Po vestih iz Guatemale so čutili včeraj več močnih potresnih sunkov. Oba vulkana Fuego in Acateango sta začela bruhati lavo. Nad Guatemalo je padal pepel.

Vital Vodušek:

Nedeljske misli

Danes je prva predpustna nedelja, s katero stopamo v velikonočno dobo. Pri evangeliju se nam nehoti zadi, da Jezus tudi nas kliče na delo v svoj vinograd.

Prav za prav bi si tole priliko o delavcih v vinogradu lahko domislili maresklo izmed nas. Je drugačna iz Jezusovih ust?

Ne vem, kako drugi boro o Jezusovem človeku, o njegovih govorih in čudovitih delih. Zame je njegova najmanjša besedica nekaj silnega, velikankega, česar ne bom nikdar ne obsegel ne domel. Morda se zgodi mnogim kakor apostolu Janezu, ki je napisal evangelij o Jezusu. Ni dolgo živel s Njim. Komaj tri leta. Vse mu je moralo biti še živo v spominu, kakor so meni in tebi dogodki zadnjih treh let: s malo trudom bi lahko vse popisali, dasi bi porabil veliko papirja. A ko je Janez omenil zadnji dogodek s Jezusom, je priložil: »Je pa še mnogo drugega, kar je storil Jezus; in ko bi se vse to popisalo vsako posebej, mislim, da bi ves svet ne obsegel knjig, ki bi jih bilo treba napisati.« Janez je moral čutili vso božjo veličino, nedoumljivost in nedosežnost vsakega Jezusovega dejanja, njegovih prilik in besed. Moral je slutiti vse božje, česar ne moremo nikdar zapreti v človeško knjigo.

Na kaj vse je mislil Jezus, ko je povedal današnjo priliko? Je videl samo nekaj ljudi pred seboj, samo apostole? Se je zagledal v prihajajoča stoletja mučenikov, vere, stoletja krivoverstev, odpadništva? Je vedel že za modrost in sprtnost in omladnost različnih svojih razlagalcev? In je že bral v tvoj in moji duši vse misli o svojih besedah? Morda. On je bil Bog.

Cemu nam je potem ta njegova prilika, Je za nas? Jo razumemo? Zdi se mi, da je še apostoli niso.

Bilo je malo poprej. Jezus je prav takrat zatrjeval svojim učencem: »Pri ljudeh je to nemogoče, pri Bogu pa je vse mogoče.« In na Petrovo vprašanje, kakšno bo plačilo apostolov — pomislite, zapustili so vse svoje mreže in čolne! — je morda s smehom odgovoril s svojo orientalsko slikovitostjo: sedeli bodo z njim na dvanaestih prestolih. A svoj odgovor je dopolnil s današnjo priliko. Če bi jo apostoli razumeli, bi jo morali čutili kot grenak posmek svojim mislim, ko so si že predstavljali zlate prestole, na katerih bodo kot pri Jezusovi učenci sodili ves svet.

Kaj so si mislili po priliki apostoli? In kaj si mi? Ali se nam ne zdi krivična, ko je premišljamo, kakor da se godi eredi našega življenja? Da bi jo v vsakdanjem svetu uveljavljali? Ne misel. Kako bi sploh mogel naš do malenkosti razviti čut za pravičnost prenesti, da bi smelo biti najmanjše delo najnižje plačano! In pri tem zavračanju in odporu niti ne opazimo, da je Gospod povedal priliko samo za nebesko kraljestvo in ne tudi za tisto, ki ga ureja naša velika pravičnost. A prav v tem, da se tej priliki iz vsakdanje življenjske skušnje delavca in delodajavca upramo, nam je dokaz, kako zelo temeljimo in tonemo v svetu vsakdanjega dela in kako težko doignemo svoje misli v svet božje pravičnosti in ljubezni, božje milosti in božjega plačila.

Ali neštetokrat ne mešamo obeh svetov? Ali nismo v vsakdanjem življenju farizejski računarji in baranlati, pa hočemo biti tudi za nebesko življenje? Ali ne štejemo dejanja in ure in vinarje in računamo, kdaj bo naš greh tolik, da ga Bog poplača z večno smrtjo? Ali ne seštevamo dobra dela in nimamo o njih skoro čega knjigovodstva, po katerem mora biti na koncu dobiček — večnega življenja, zlatega prestola in nebesih? Ali nismo pri mislih o božjem otrostvu najbolj posvetni?

Jezus, ki bere v dušah, je morda hotel samo to vprašati apostole in nas. In če so ga apostoli razumeli, jim je gotovo takrat zablistela iz Jezusovih oči vna nadzemljiska veličina in nedoumljivost božanstva. V mehkih njegovih besedah: ... ker sem jaz dober — so morali čutili, da ljudje nikdar ne bomo zvedeli, kako je božja pravičnost neuklonljiva, a vendar vsa uklenjena v ljubezen. Kako se nebeska vrata včasih odpro na prav rahlo trkanje, a jih velikokrat najljubšeja prošnja ne odklene. Kako je v nebeskem kraljestvu vse nepreračunljivo, zato, ker je božje; vse nerazumljivo za nas, zato, ker je božje; vse v dobroto in ljubezen samnknjeno.

Ali se nam ne zdi v resnici čudovito velik oni človek, ki je dober, dober — preko vseh računov in prezar in žalitev? Ki ne sodi, zato, ker ljubi; ki daje nevednim, ker ljubi; ki ljubi tudi svoje ubijavce. Zakaj o Bogu včasih drugače govorimo? Ko vendar ljubi in odpušta neizmerno bolj kot more najboljši izmed nas.

Vem sicer, da stoji za vsemi besedami o svetlobi in veličini in dobroti in ljubezni in milosti nebeskega kraljestva ona trda beseda o sodbi in obsodbi. Saj vem in si jo ponavljam. A vendar ne morem drugače, kot da kličem božjo ljubezen in milost v svojo grešnost in nevednost: če bi jo vsi pretehtali po grehih in me zavrgli, naj mi On prične, ker je Bog in ga ne doseže noben človeški račun.

Austriji obetao nov puč

Dunaj, 23. jan. tg. Zvečer so se širile vesti, da namerava Heimwehr v nedeljo 24. in ponedeljek 25. januarja začeti nov puč, ki ga bo sedaj vodil knez Starhemberg, ne samo na Štajerskem, temveč tudi v Gornji Avstriji. Lieti tudi poročajo, da so heimwehrovcu rekvirirali vee avtobuse, ki so na razpolago. Državno pravdnštvo je zaplenilo večerne liste, ker po ugotovitvi državnega pravdnštva ni v teh vesteh resnična niti besedica.

Belgrajske vesti

Belgrad, 23. jan. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog predsednika ministrskega sveta je postavljen za namestnika finanč. ministra dr. Milan Srškić notranji minister, ker se bo finančni minister dr. Milorad Gjorgjević mudil nekaj časa v ino zemstvu.

Belgrad, 23. jan. l. Razrešena sta bila svojih dolžnosti pehotni major za generalistabne posle Ivan Brkljan, ki je postavljen na razpoloženje, in kapetan korvete Miroko Plajvajs. Imenovani so bili: za vršilec dolžnosti upravnika vojnega železnicega skladišča inženjerski kapetan I. razreda Franc Remic, za poveljnika 2. bataljona 2. pionirske čete inženjerski major Vladimir Selečina.

Belgrad, 23. jan. AA. S sklepom ministra za socialno politiko in narodno zdravje je imenovan za sekundarja na državni bolnici v Ljubljani v osmi skupini dr. Otton Bajc, dozdaj pripravnik.

Belgrad, 23. jan. ž. Danes se je v Belgradu odigrala nogometna tekma med klubom Somogy in Jugoslavija, ki je končala z rezultatom 4:2 (3:1) za Somogy.

DOGODIVŠČINE SLOVENCA MED INDIJANCI IN ESKIMI

Slovenec Planinšek - Veliki mojster Golega ozemlja

Popisal Jack Paterson. — Iz angleščine T. D.

Vsakomur bi se tako potovanje zdelo nevarno in težavno. Za moža pa, ki je domov na robu Golega ozemlja, ki je živel z Indijanci kakor njihov, ki se je boril z lakoto in ljudštvom pri Eskimih v teku dolgih, bridkih severnih noči — je to le izlet. V dokaz tega je vzel s seboj svoja mala otroka, 8 letno Nežo in 6 letnega Antona.

Doživel je mnogo, ne samo na severu, kjer se je boril z mrazom, gladom, zvermi in Eskimi; njegova romanja so se začela že v prvem letu njegovega mladega življenja. Pregnan iz svoje domovine še kot dete je postal s svojimi roditelji popotnik okoli zemlje. Družina se je borila s strahom in grozo po raznih evropskih deželah. Končno je pobegnili v Mehiko, kjer je strašna usoda, pred katero so bežali, dohitela očeta in mater. 8 letni Karel je ostal sam. Bežal je pred nečim strašnim; sam ni vedel, pred čem. Pobegnil je iz Mehike in zrasel na neki rečki (živinska farma) v Texasu. Z 18. leti je zasedel konja in mahnil severozahodno. Dve leti pozneje je šel čez kanadsko mejo. Konj mu je poginil. Do leta 1913. je delal danes tu, jutri tam. Tedaj je pustil delo na neki ladji blizu The Pasa (Severna Kanada) in šel iskat zlato, ki je baje bilo tam nekje v neizmernem Golem ozemlju.

V Frog Portage ob reki Churchill je bil en teden pri starem indijanskem krošnjarju. Pri tem je živel njegova vnukinja, Jane Mary, 14 letno plaho indijansko dekle. Jane Mary in Karel sta hitro postala prijatelja, kljub temu, da Karel ni razumel njenega jezika. Pomagala sta si z znamenji. Predno je odpotoval v Golo ozemlje, je mladi beli mož podaril temnopolti deklici prstan, svilen pas in enako žepno ruto. Te stvari je bil kupil po 5 in 10 centov. Za so darovi bili ceneni, ni motilo Jane Mary. Zanj so bili dragoceni. Koliko so jej bili vredni, to je Karel izvedel dve leti pozneje, ko je bil rešen zmurznjenja.

Ceneni darovi so bili Mariji vseeno dragoceni...

Iz Frog Portage je mladi pustolovec potoval v čolnu po Reindeer river (Jelenja reka), po velikanskem Reindeer lake (Jelenje jezero), skozi Golo ozemlje v Lac du Brochet in naprej proti tistemu severu.

V Putachow je srečal prvega Eskima. Ta je nameraval prihodnji dan iti v Anaday lake, 75 milj dalje proti severu. Ta Eskimo je navdušen pripovedoval o zlatih zakladih, ki baje kar prosto leže ob robu Severnega ledenega morja. Kljub temu, da je Planinšek imel piščalo zalogo živila, se je odločil, da gre z njim. Mamljivo zlato ga je vlekel. Po trudnem potovanju sta dosegla v Anaday lake. Tam so taborili Eskimi.

Planinškov vodnik se je tu delal zelo odvažnega. Tovariš belega moža Postopal je ošabno s svojimi prijatelji in jim ga predstavljal ko: »Kablū — na — htahak« — »Beli mojster Golega ozemlja.«

Sreča svojo bodočo ženo

Po običaju Eskimov je tujca pozdravila najstarejša žena, Stopila je naprej in položila svojo roko na njegovo. Proglasila ga je za dobrodošlega. Planinšek je stari ženi posvetil malo pozornosti. Niti sanjalo se mu ni, da bo v kratkem njen neprostoovoljen, a postaven mož. »Keguti kami« — »Dolgousti« je imel dve ženi in dva otroka. »Takva«, najstarejša žena, ki je bila ena njegovih žen. Dolgousti je prišel z daljnega severa zaradi krošnje. Sedaj se je odpravil, da se vrne na obalo Severnega ledenega morja. Planinšek mu je predlagal, naj se mu pridruži. Dolgousti je bil zadovoljen. Od Anaday je družina potovala 16 dni in je dospela v Dupont lake. Od tu je 21 dni do obale Severnega ledenega morja. Med tem potovanjem se je Planinšek učil jezika in raznih običajev. Posebno čuden se mu je zdel poročni običaj. Dočim je deklica še dete, jo prodajo za zakonito prvo ženo »Takva«, je razlagal Dolgousti. Puška, emodnik, kos čaja je navadna cena. Po smrti poročenega moža jo z otroci vred prevzame mož, ki ima v občini najmanj žena. Te posebne žene lahko proda, če hoče. Otroci gredo z materjo. Takve, zakonite prve žene pa ne more prodati.

Se mnogo drugih stvari se je Planinšek učil, n. pr.: Eskimo ne gre ne pozimi, ne poleti na pot, ne da bi vzel s seboj kratko, močno, tretvo palico. Njen dan je preprost, a iz mrozevega življenja (zoba). Od te palice je pogosto odvisno življenje potnika. Kadar brije snežni metej prek velikih planjav, se voznik vsede na sani, tako, da ima veter za seboj. S palico neprenehoma maha pred in nad seboj. Tako prepreči zadržanje. V kratkem poletju med peščeni viharji postopa prav tako. Teh in drugih stvari se je Planinšek učil. A najvažnejše zanj je bila porazljiva zavest, da zlato, ki so Eskimi toliko govorili o njem, ni bilo drugega ko leskeča se pena. Prepričal se je, da se tla v najugodnejšem slučaju stajajo samo

2 palca. Iskanje zlata s prosto roko je bilo torej nemogoče.

Ko je to spoznal, je hotel pokrajino takoj zapustiti. A bilo je žal nemogoče. Da bi šel sam, na to ni mogel niti misliti. Zaloge živila je bila pičila, zima se je bližala. Dolgousti, kakor vse plemo, je bil pa malo pripravljen za zimo. Planinšek se je odločil, da ne bo izgubljal časa. Vsako meseno živo stvar je ubil, posušil in zakopal. Velikanske kupe gnoja je nabral ob robu potoka, ga nagrmadil in posušil za kurivo.

Sprva je bil pripravljen, vse to sam delati. Zaman je skušal pregovoriti Dolgoustega in žene, naj mu pomagajo. Nazadnje si je izmislil zvijačo. Brez besede je začel besno brezumno delati. Drugi so ga gledali in se režali na široko, dokler se mu ni pridružil otrok, potem drugi. Kmalu so vsi začeli pridno delati. A vsaki dan so bile iste težave. Polagoma je imel vse pripravljeno za dolgo, hudo zimo. Nabral je kamenja, mahu in gnoja. Ponovno se mu je ponesrečilo, nazadnje si je pa le zgradil kočjo. Gradil jo je po istem načrtu, kakor grade Eskimi svoje snežne kočje. Pozneje jo je zvezal s sosednjo po ozkem hodniku. V svoji kamniti koči je napravil okno iz omaščene jelenje kože. Malo ognjišče je kuril z gnojem. V sosednjih sneženih kočah ni bilo nikdar ognja.

Obiskovalci mu vse pojedjo.

Obleko in obutev so Eskimi delali iz dvojne jelenje kože, z odprtino za zrak. Če so hoteli posušiti to obleko, so jo obesili ven v ledeni mraz. Hrane niso kuhali. Jedli so preprosto. Zmrzel kos mesa, trd kakor kamen so vrgli na jelenji kožuh. S sekuro so ga razsekali v manjše kose. Segli so po njih kar z roko in jih pogoltali brez ceremonij.

Če je Planinška razočalo zlato, so ga razvedrila druga dejstva. Pokrajina je bila prebogata kožuharjev. Brez števila belih lisic je ponoči krožilo okoli njegove kočje in strašilo s svojim lajanjem. Planinšek je izumil pasti in zanjke in kmalu je imel dragocen plen pred svojim pragom. Ko je zima postala hujša, so izginile lisice. Ne duha, ne sluha ni bilo o živalih. Lakota se je pojavila.

Planinška je to malo brigalo. Ponašal se je, da se je preskrbel za tako presenečenje. Z zaloznim mesom bo izhajal do junija, ko se bo vrnil severni jelen. Previdnost belega moža je preprečila nevarnost lakote, ki je bila dedščina Eskima.

A eno stvar je Planinšek prezrl. To je bila možnost obiska. Prav, ko si je čestital na zalogo mesa, je prišla družba 38 stradalajočih urojenecv. Može, žene in otroci so se vrgli po zalogi in jo do zadnjega pojedli. Nihče ni protestiral razen Planinška. A njemu so bile roke zvezane, po starodavnem običaju. Če so namreč kakšni naselbini pošla živila, se je kar preselila k drugi. Bil je to običaj, in Planinšek je moral gledati, kako izginja njegova skrbno nabrana zaloga. Eden proti štiridesetim je bil brez moči. Čez tri tedne je družba odšla. Planinšek je pregovoril Dolgoustega in njegovo družino, naj raje ostane, mesto da gre naprej stradati z drugimi.

Eden izmed gostov je umrl. Ker Planinšek se ni mel žene, je moral glasom običaja prevzeti 3 žene in dva otroka umrlega. Upiral se je zaman. Zadel ga je skoraj neizvršljiva naloga, preživljati 7 ljudi.

Eno zalogo so nepoklicani vendar prezrili. Bila je tri dni oddaljena od kočje. Planinšek je vzel domov to malo zalogo. Zaman je prigovarjal drugim, naj gredo z njim. Vzel je nekaj živila in se odpravil v veliko eskimsko vas, oddaljeno 18 dni.

Po strašnih težavah je došel tja, a našel je lakoto. Prebivalci so se živili z jelenjo dlako, namočeno v tuljnovem olju. Teža so pač imeli v neomejenih množinah, a vrgli so se po Planinškovi piščali zalogi mesa kakor lačni volkovi.

Planinšek je naložil sani z dlako in oljem in jo mahnil domov. A plemo, ki je kar stradalo, čakalo smrti, se mu je zastudilo.

Na povratku je imel srečo. Šel je drugo pot in zagledal čredo tuljnov. Pol dneva se je plazil — po en palec naenkrat — po zmrljih tleh. Pred seboj je porival palec debelo ledeno ploščo, ki mu je služila za ščit. Približal se je mestu, kjer so se zbirali tuljni. Sreča mu je bila mila. Streljal je dobro in naložil v sani 4 tuljane.

Ljudožreči in surovežji

Ko se je vrnil po 37 dneh, je našel doma neverjetne razmere. Odrasli so bili živi, a oba otroka sta bila mrtva. Kup kosti mu je nemo govoril o grozodejstvu. Zaslišal je Dolgoustega. Ta se je obnašal kakor tepen pes. Ker je Eskimo nezmožen, si izmisliti laž, je priznal umor in ljudožrestvo. Opravičeval se je, češ, otroci bi bili vseeno umrli. Planinšek je bil pripravljen prežreti tragedijo nevednih. Gledal je stradalno družino, kako je žrla tuljnovi meso. Strmel je, kako so se natlačili z neomejenimi množinami mesa, ne da bi oboleli. Navadne ljudi bi tako početje nedvomno stalo življenje. Tuljnovi meso, dlaka in olje je pošlo. Tuljni, ki prihajajo in odhajajo, so se vrnili. Družina je zopet imela živečo do povratka severnega jelena.

Poleti je Planinšek spoznal, da bi znatno obogatel, če bi še eno ženo lovil kožuharje v onem deviškem ozemlju. Odločil se je ostati. Junija in julija so zaklali 1200 severnih jelenov in jih zalozili na raznih mestih pokrajine. Te živali so Eskimi lovili na svoj način. Velikanske črede so zajeli v vodi. Dolgousti je s »skajak-uc«, lahkim eskimskim čolnu, veslal sem in tja in jo odganjal. Planinšek je stal v plitvi vodi in živali zabadal s kopjem. Ženske so mrhovino vlačile na obali in jo rezale. Meso so skrbno zavarovali pred volčjim silvim volkom. Sedem takih zalog so skrili pet dni hoda od kočje. Tako so delali zaradi lakote in nepoklicanega gosta.

Ko je bilo vse gotovo, je bil Dolgousti poseben zadovoljen. V oktobru se je odpravil na pot. Dva meseca pozneje, v decembru 1914, se je Dolgousti vrnil z dvema novima ženama. Obe mladi in čedni. Pripovedoval je divje pripovedke, tako da so vsi Eskimi kar rjoveli od smeha. Srečal je namreč dva Eskima, ki sta se vrnila iz Chesterfield Inlet (Severna Kanada). Tam jim je »Dolga suk-nja« (duhoven) pripovedoval debele laži. Pravil jim je o belih glavarjih, ki se bijejo. O velikih puškah, ki jih nihče ne more nesti, in o kroglih, ki jih nihče ne more dvigniti. Krj teče v potokih. Navidezno so »Dolgi suk-nji« verjeli, a vsakdo je vedel, da laže. Dolgousti in njegove žene so se siljajno zabavali.

V možnost vojne Planinšek ni verjel, ker ni slutil za krvavo klanje v Evropi, zato je posvečal malo pozornosti njegovemu govorjenju.

Poleg dogodka z otroki se je zgodilo mnogo. Kar je govorilo o nizki duševnosti Eskimov. Po-

SARGOV

Ako se

majajo

večkrat vzrok je zobni kamen, prepreči to in vzemi

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

leti je bil Planinšek na lovu. Med njegovo odsotnostjo je ena Dolgoustovih žen rodila. Ob povratku so mu povedali o tem. Ko je očeta vprašal po detetu, ga je ta osupel pogledal.

»Tam,« je rekel brezbržno in pokazal na oddaljen skalnat vrh.

»Je li bilo mrtvo?« je Planinšek ostro prašal.

»Ne,« je Dolgousti presenečen odkalil.

Planinšek je korakal proti vrhu. Ko se je približal, se je jata krokarjev dvignila in s hrupnim glasom odletela.

V trenutku se je prepričal o tem, česar se je bal. Dete so položili na skalo in je prepustili miločetni elementov in živali.

Hitel je h koči in zgrabil puško. Stopil je k Dolgoustemu, ki je leno čepel in se solnil.

»Zakaj si to storil?« je zavpil Planinšek in hotel ustreliti pošast.

Dolgousti se je začudil: »To je običaj.« To je bilo vse, kar je Planinšek izlekel iz njega.

Vrnil se je k ženam in jih zaslišal. Spoznal je, da je resnica. Otroke, rojene na ledu, so obdržali, rojene na suhem, so izpostavili, kakor tega zadnjega. Nihče se ni brigal za njegovo usodo. Bil je običaj...

Naenkrat dobi pet žena

Zaman se je Planinšek prerokal z njimi. Nazadnje je moral odnehati.

Zima je minila. Kožuhoj in mesa je bilo zadosti, tudi za novi ženi, o katerih je Planinšek izvedel, da ju je bil njihju prejšnji lastnik zapodil zaradi pomanjkanja živila.

V marcu so se dnevi podaljšali na 6 ur. Planinšek se je začel pripravljati za povratek v civilizacijo. Potem je prišla druga tragedija. Vsakdo je pridno popravljal vprego, kožuhe, rokavice in obleko za dolgo pot. Vsi so bili skupaj v »snežni koči«; zakaj Planinšek je spoznal, da dajejo okna z ledenimi šipami boljše svetlobo kakor ona z omaščeno jelenjo kožo v njegovi koči.

Naenkrat je nekdo odrinil ledeno kladno, ki je zapirala vhodno luknjo. Tujec je vstopil. Planinšek se je ozrl po njem in nadaljeval z delom. Pričakoval je, da bo novodošlec šel od prvega do zadnjega in mu segel v roko, kakor je bil običaj.

Namesto tega je tujec, »Dolgi zob«, počenil na tla in rekel enostavno: »Lala kili hana.« »Prišel sem po ženi.«

Dolgousti je hitro odvrnil: »Kili lika.« »Poizkusi,« je Planinšek se je ozrl, prav ko sta se spoprijela. Noža sta se zablistala, noža z 12 inčev dolgim rezilom in prav tako dolgim ročajem za rezanje sneženih klad.

Tresak — kriki — nepoklicani se je divje zakolebal in padel podolgem vznak. Užaljeno preseenečenega pogleda se je Dolgousti vsedel na široko sneženo polico, družinsko posteljo. Planinšek je pokleknil poleg moža na tleh, ki je bil že mrtev.

Žene so sedele. Za vse to se niso več zanimale kakor divje živali. Planinšek jim je ukazal, truplo vleči ven.

Obrnil se je k Dolgoustemu. Še vedno je sedel sklenjenih rok. Široko se je režal in ponosno ponavljal: »Lala nipohav. Lala nipohav.« »Ubil sem ga.«

Velike polne srage so se mu pojavile na čelu in kapljale dol po obrazu. Zmagalec je postal vedno bolj bešen. Planinšek je presenečen buljil vanj, ko je Dolgousti naenkrat padel vznak. Razklenil je roki. Izpod pazduhe mu je mohl nož. V petih minutah je bil tudi on mrtev.

Tedaj pa je imel Planinšek zadosti. Naglo je ukazoval ženam; priganjal jih je, naj hite. Kmalu so znosile vse ven in naložile na sani. Obe trupli so posadile v sneženo kočjo. Z dvema sanema in 19 psi so se odpravili na pot v Dupont lake. Planinšek je nameraval oddati pet žena pri prvem taborišču.

Stara Takva, ki ga je bila prva pozdravila kot »Belega mojstra Golega ozemlja«, je bila določena za njegovo svetlovalko. Četudi stara in brez zob, je poudarila, da je še vedno prva legalna žena, le mojster je novi. Vse ostale žene so tudi njegove. Planinšek je še bolj zakoprnel po civilizaciji.

Jih ni mogel oddati

Na dolgi poti v Dupont lake so bile neprestane težave z ženami. Vsak dan so se pripravale, katere naj mojstru pripravi hrano, ali zakrpa obleko, ali popravi pasjo vprego. Noči so pogostoma bile mučne radi njihovega prerakanja. Celo po puški je segla neka mlada žena. Planinšek je bil pripravljen po nasvetu zveste stare Takve rabiti pasji bič, da je napravil mir. Konec četrtega tedna so dospeli v Dupont lake. Planinšek je bil brezupen; izgubil je bil pet psov. Radi naporov so poginile izžrpane živali.

Običaj je možu dovoljeval, se iznebiti svojih žen. Planinšek torej ni odlašal. Bližal se je dvanašsterim sneženim kočam. Pri prvi je zlezal skozi vhodno luknjo in zavpil: »Eibi taku ana?« »Hočete ženo?«

Njegovemu vprašanju je sledila smrtna tišina. Moški in ženske so ga merile, kakor da ga hočejo umoriti.

Ne; tudi dobro. Planinšek je naglo izginil in se bližal prihodnjemu stanovanju z isto ponudbo. Še bolj zopni pogledi in odločen: »Noke.« »Ne.«

Zopet in zopet je poskusil. Isti uspeh. Zlobni pogledi. Roke se segale po orožju. Planinšek je bil obupan. Pet eskimskih žena na vratul

Ko je stal neodločen, se je stara Takva doteknila njegove rame: »Ti ne smeš dati žen. Moraš jih prodati,« ga je opomnila.

Naglo se je vrnil k prvi koči: »Eibi stavov ana?« »Hočete kupiti ženo?«

Temni pogledi so se spremenili v amehljanje, in neki mož je prihitel ven. Uvrstil je pet žena in zbiral. Odločil se je za najmlajšo in najlepšo, ki pa je bila tudi najbolj lena. Nemo je sledilo deklo svojemu novemu lastniku. Planinšek pa je v svoje presenečenje dobil fin jelenji kožuh.

Vsakomur je imel uspeh in nazadnje je bil zakonit lastnik kožuha, umetno izdelanega pasjega biča, eskimskega plašča, pošitega s bisernicami, šest mesecev starega psička in brezobze stare gosepe, ki je ni nihče maral, najmanj on sam.

En teden je ostal v vasi. Ko je čakal, je ugal, kako bi se iznebil stare Takve.

Končno je naložil sani s kožuhovino in vpregel osem psov. Opolnoči je odšel. 12 ur je bežal brez prestanka. Komaj je spal eno uro, ko so ga zbudili psi. Za seboj je videl priti druge sani. S težko naloženimi sanmi je bil beg izključen. Zato je počakal. V potniku je spoznal staro Takvo, ki nikakor ni bila jezna, ampak se je smejala in rekla: »Li hočeš, da te ubijejo?«

Planinšek je rekel, da ne.

»Jaz sem tvoja žena in moram iti s teboj, sicer te ubijejo moji ljudje.«

Ker je ni mogel pustiti, jo je vzel s seboj in po 15 dneh došel v Anady lake.

Tu je po dveh letih srečal prvega belega človeka. Pobegli kaznjenc, kakor je bilo videti, je bil skoraj znorel od osamelosti. Planinšek mu je povedal, da je prodal štiri žene, da pa pete nikakor ne more.

»Daj jo meni,« je predlagal oni, »v družbo mi bo.«

A Planinška je skušnja izmodrila. »Je ne morem darovati, pač pa prodati,« je poudaril.

Tujec je bil presenečen, a naenkrat vprašal: »Koliko misliš, da je vredna?«

Planinšek je pomislil trenutek in se ozrl m staro gospo, ki je gledala brez zanimanja.

»Imaš kaj tobaka?« je vprašal nazadnje.

Ta ga je imel in na mestu je za šep tobaka postal lastnik žene, svetlega privreka Planinškovega.

Osepel radi bleščečega snega

Eno sani s pasjo vprego vred in malega psička je pustil novoporočencema, potem pa se je takoj odpravil v Putahov, 75 milj proti jugu. Nebo je bilo oblato, a pozneje se je zjasnilo. Tedaj je odkril veliko pomoto. Pozabil je bil mali zakrivljeni kos lesa z ozkimi spranjami, ki ga Eskimi rabijo za očali proti bleščečemu se snegu.

Pomladno solnce je bilo svetlo in drugi dan so se pojavili znaki oslepljenja radi snega: ostre bolečine v glavi, prsih in ledvicah. Takoj potem so zatekle trepalnice in žile na senčih. Tretji dan je zelo oslabil in popolnoma osepel je enostavno ležal na saneh in vpil na pse.

Večkrat so se psi zelo razburili. Lajali so in skakali. Planinšek jih je priganjal, ker je vedel iz njihovega obnašanja, da so zagledali severnega jelena. Bal se je, če ne bodo tekli, da bodo z zobmi pregrizali vrvi iz mrozeve kože, se sprostiti vprege

... Rešila ga ni niti trenutek presgodaj...

in zasledovali jelena. To je njihova navada, če jih strogo ne tušava.

Venomer jih je priganjal, ne da bi vedel, kje je. Kmalu je to izvedel.

Po Golem ozemlju, nekako 10 milj od Putahova, se vleče visok vrh, znan po imenu Berakneck Hill (Vratolomni hrib). Na severni strani je dolg, polagoma se vzdigajoč breg. Naenkrat pa je ostro odsek in v 20—30 čevljev visok rob. S tega roba, čez katerega je visel aneg, so naenkrat strmoglavili psi, sani in mož in obležali v brezupno zapletenem klopu.

Psi so se sprostili in se spustili za jelenovim sledom, dočim si Planinšek, omočen in slab od bolečin, ni mogel pomagati. Zavil se je v jelenji kožuh. Ure in ure je ležal v polzavesti. Rokavice je bil izgubil, ko je padel. Začelo ga je akeleti v roki. Koliko časa je tam ležal, ne ve. Morda en dan in pol. V smrtnem boju. Ne želi se spominjati.

Naenkrat se mu je zdelo, da sliši glasove pasjih sani in človeški glas. Poskušal je zavpiti in zopet poslušal. Glasovi so prihajali bliže in zopet utihnil. Nekdo mu je dvignil roko in poslušal njegovo srce. Iz daljave je slišal nekoga govoriti, potem se je onesvestil.

Zahteva rešeno življenje

Ko se je zavedel, je bil v leseni koči. Toplo je bilo in slišal je ljudi, ki so hodili sem in tja. A njega je obdajala tema. Poskušal je geniti roki, a spoznal je, da sta zaviti v zajemem kožuhu. Njegov nos mu je povedal, da so obraz in oči obložene z mraznimi čajnimi listi, ki so jih menjavali od časa do časa. Jezik njegovih ročiteljev mu je bil tuj. Šest tednov je ležal v temi. Vse je slišal, a ni mogel govoriti.

Neki dan, ko so odstranili obkladek, so mnogo govorili v tujem jeziku, iz česar je posnel, da se mu bo povrnil vid. Ko so čajne liste zmlili z njegovih oči, mu jih je nekdo lahno misljal in odprl.

Zaznal je svetlobni žarek. Planinšek je olajšan vzkliknil. Sledilo je mnogo razburjenega idepetanja. Sedel je povešene glave in najprvo videl par mokasinov (indijskih čevljev), pošitih z bisernicami. Potem je pogledal navzgor in videl Indijanko, ki se mu je smehljala.

Ne vede, kako naj se ji zahvali, je obsedel nem. Ženska pa se je široko smejala in začela delati znamenja.

Ali se je ne spominja?

Planinšek je odkimal.

Zasmejala se je in pokazala na svojo pas. Prstan in svileno ruto. Planinšek je ostrmel. Bila je to Jane Mary, ki jo je bil srečal v Frog Portage. Sedaj je bila že odrasla žena.

Njena plahost je bila popolnoma izginila. Kaj je bilo temu vzrok, je izvedel pozneje, poleti, ko je počival od prestale bolezni pri njenem stricu in teti.

Naučil se je jezika in izvedel za povest svoje rešitve:

Ko se po enoletni odsotnosti mladi beli mož ni vrnil v Frog Portage, je Jane Mary postala pozorna. Po brezuspešnem poizvedovanju je zapustila svojega starega očeta in šla k stricu in teti v Putahov, kjer je čakala, da se njen prijatelj vrne z daljnega severa.

Ves mesec je pazila in čakala, medtem ko je lovila kožuharje. Nekoga dne je prinesel neki Eskimo novico, da je Beli mojster Golega ozemlja v Anaday lake. Pustila je svoje pasti in vsak dan tekala 10 milj daleč k Vratolomnemu hribu. Z one višave se ji je odpiral razgled daleč tja po Golem ozemlju.

Usodnega dne je naredila pot kakor ponavadi in ga našla, niti trenutke prezgodaj. Ker ga je želela presenetiti, se mu ni dala spoznati, dokler se mu ni vrnil vid.

Iz opombe na koncu njene povesti si je Planinšek razložil, zakaj je bila popolnoma izgubila plahost.

»Tako,« je namreč rekla, »rešila sem ti življenje in sedaj si moj!«

Takoj je bil Planinšek zadovoljen. In jeseni, ko je popolnoma okreval, sta šla 300 milj daleč k duhovnu v Brochet, kjer sta se poročila. Skupno sta se vrnila v Golo ozemlje in sta 13 let potovala po njegovih snežnih stezah in se izpostavljala njegovim nevarnostim.

Pred enim letom je umrla Jane Mary. Planinšek je dal njena otroka v šolo v The Pas. Rojena na snežni stezi in vajena trdega življenja, zrela v novo potovanje kakor v novo veliko pustolovstvo.

Brezdvomno je to potovanje nevarno podjetje, a za vsakogar, ki je potoval 16 let v čolnu ali na pasjih saneh po deželi divjih voda, ledenomrzlih eteza in žena v rojih po pet — temu roba biti izlet 8000 milj z obale Severnega ledenega morja na Kubo pravi odih. In tako tudi je, pravi Planinšek, Veliki beli mojster Golega ozemlja.

Planinšek o sebi

Pismo K. Planinška slovenskemu rojaku.

Zanimivo je pismo Slovenca Planinška, ki je je pisal svojemu rojaku v odgovor in pojasnilo, kako se živi v Kanadi in kako živi on. Pismo, pisano v lepi in pravilni slovenščini, je glasi:

Island Fells, avgusta 1928.

Čenjeni rojak! Sprejel sem Vaše pismo, katero ste mi pisali meseca marca. Kajne, da je bilo dolgo na poti, a me je končno vendarle našlo.

V pismu mi pišete, da Vas zanima moj dopis (objavljen v kanadskih listih, kar se naša gotovo na gornje poročilo), in da bi tudi Vi radi odšli proti severu in želite vedeti za razmere v teh krajih. Kako rad bi Vam ustrelel, toda v svojem pismu mi nič ne pišete, kaj bi Vi prav za prav radi vedeli. Zato Vas moram jaz vprašati: Kaj bi radi bili v teh krajih? Kakor je Vam znano, sem jaz bil sploh vse, samo delavec za dnevno plačo ne. Zato Vam tudi ne morem ustreči na Vaše vprašanje, koliko plačajo v tukajšnjih rudnikih, kjer so šele začeli. Seveda bo plača bržkone taka, kakršna je po navadi v Kanadi. Ako se nameravate napotiti v te kraje in iskati dela, bi Vam jaz odsvetoval.

Kar se tiče stanovanja in hrane, na Vam ne morem dati pravega odgovora. Kajti jaz sem lovec in traper (amerišanski izraz za lovca po poklicu). Spim v gozdu na prostem, zatoj me ne stane stanovanje nič. Meso si moram tudi sam ustreliti. Sam sem si moral napraviti svoje kožuhe. Me tudi nič ne stane. Zatorej v tem oziru Vam ne morem ustreči.

Kar se tiče Vašega prihoda v te kraje in kaj naj vzamete s seboj, je pa najbolje, da se sami odločite, kaj bodejte potrebovali. Sploh kar imate bi Vam svetoval vzeti s seboj. Seveda to bodejte Vi bolje vedeli nego jaz. Jaz sem se napotil na sever s puško in čolnom in ribo mrežo in malo živali. Veslal sem in se živel ob potu. Včasih sem bil seveda lačen in sem moral jesti ribe. Včasih pa sem imel preveč mesa in sem ga moral vreči proč. Baš, kakor mi je bila sreča mila.

Sedaj se nahajam v pragozdovih. Toda ko bi imel dobrega tovariša, bi se rad napotil nazaj

Uspeh slovenskega filma

Ljubljana, 23. januarja.

Prvi slovenski film »V kraljestvu Zlatorog«, katerega so s tako veliko poštrevnostjo izdelali Skalaši, je po svoji zmogovitosti premijeri poromal na Poljsko, kjer so ga vrteli celih 70 dni. Ko so ga dobili Skalaši nazaj, se mu je seveda poznalo, da je tekel že skozi precej projekcijskih aparatov in je dalo samo popravljane filma in zamenjavanja nekatere prizorov Skalašem precej dela. Potem pa so ga začeli igrati po Sloveniji, kjer so ga povsod gledali z velikim navdušenjem. Brez dvoma še celo leto ne bo prišel s programa domačih kinopredstav, dasi se je medtem začela zanimati za film tudi že tujina.

Tako je klub Skala navezal že stike z ameriški Slovenci in sedaj se pogajajo, da bi jim Skalaši izdelali novo kopijo filma, katero nameravajo kupiti in predvajati med ameriški Slovenci. Še v večjo radostjo pa moramo pozdraviti dejstvo,

Rimski vrelec pod Uršljo goro

Biser Mežiške doline

V letošnji zimi so odkrili nov, doslej še skoro neznan kraj, ki je kakor usvarjen, da postane v najkrajšem času poleg Kranjske gore drugi center zimskega sporta v Sloveniji. Rimski vrelec ima že vse pogoje, ki jih zahteva zimski sport: idealne smuške terene, bližina železniške postaje in sredi terena ležeče veliko in moderno z vsem opremljeno zavetišče, ki zadovoljuje tudi najbolj razvajene.

Že lega sama Rimskega vrelca je svojevrsna. Ob vznožju 1696 m visoke Uršlje gore leži kraj v romantični kotlini občine Kotle, 510 m nad morjem in 4 in pol kilometra oddaljen od železniške postaje Guštanj. Ime je dobil od zdravilnega vrelca, ki je bil znan že Rimljanom in iz katerega izvira čista zdravilna planinska slatina. Od postaje do pensiona vodi lepa cesta in posetnikom so na kolo dvoru na razpolago sani in avtotaksiji. Navdušeni smučarji pa si lahko že takoj pri izstopu iz vlaka nataknejo smučke ter se prismočajo do pensiona gospe Marchiotti-Nesiceve.

Smučarski paradiž v Rimskem vrelcu je prav za prav odkril šele za pretekli Božič mariborski klub »Maraton«. Ko ni bilo pri nobeni amuškarski postojanki snega, so ga imeli za praznike Maratonci v Rimskem vrelcu nad pol metra in toliko ga je tudi še sedaj, ko se po Pohorju in drugod borijo s pomanjkanjem snega. Teren leži v zavetju pred jugom in skoraj cel dan v senci, tako da zapadli sneg obleži vso zimo do pozne pomladi. Kraj je kakor ustvarjen za smučarske tečaje in prireditve večjega stila, ker nudi pension prenočišče okrog 150 osebam, nadalje je v bližini trg Guštanj in drugi kraji, kjer se ravno tako lahko udobno prepušče. Ugodno so tudi železniške zveze z Mariborom, trikrat dnevno zveza z vlakom, kar prihaja za posetnike, ki razpolagajo s pičlim časom, posebno v poštev.

Krasne ture se odpirajo posetnikom Rimskega vrelca na vse strani. Zlasti je tu važno izhodišče za ture na Plešivec: čez Godca po samih planotah na Mežico, čez vrh Uršlje gore v Žerjav (same »šusa« vožnje, preko Završnice na Slovenjgriec.

Maraton, ki je prvi priredil pod vodstvom Draža Ulaže v tem snežnem paradižu svoj tečaj, je napravil lepo reklamo za ta kotiček našega dela Koroske tudi med Hrvati in tečaja samega se je udeležilo lepo število smučarjev iz Zagreba. Po set odeslej narašča stalno. Za Maratonci je priredila svoj tečaj pod vodstvom Badiure Ilirija in tudi Ljubljancane je Rimskega vrelca navdušil. Ti tečaji so še bolj popularizirali zanimanje za smučarstvo med domačini samimi, ki so že dosedaj pokazali silno veliko amisa za to panogo sporta. Menda je še

proti severu, na Golo ozemlje, kjer je dovolj divjačine, kjer je še deviška divjina, koder še ni hodil beli človek. Ako bi bilo Vam drago, podati se proti severu, in sicer z menoi v družbi, bi me zelo veselilo. Seveda so stvari, katerih na Vam ne morem opisati in bi jih Vam raiši ustno razodel. Toda vendar Vam toliko povem, da se tam nahajajo za krepkega junaka prilžnosti, kakršnih ne boste našli nikjer drugje. Jaz se bom vseeno povrnil na sever, ali dobim tovariša ali ne. Vendar pa bi mi bilo to ljubše, ako bi dobil čvrstega Slovenca, katerega že nisem videl celih 16 let. Zato se Vam ni treba čuditi, da si želim zopet svoj materni jezik, katerega sem že skoro pozabil.

Tu so nekatera vprašanja, ki jih Vam hočem postaviti, na katera si morate dati odgovor sami samemu. Prvič: Ali ste oženjen? Drugič: Ali ste pri dobrem zdravju? Tretjič: Ali ste čutite zmogljeno za to podjetje? In še mnogo drugih takih in enakih vprašanj bi Vam lahko stavil. Toda dovolj! Ako se odločite, napotite se v The Pas, Manitoba, in od tam pa proti Cram-herry Portage, kjer lahko vrašate po meni. Sploh sem dobro znan v The Pas in vam lahko pošteže marsikdo, dasi me je zelo težko najti v pragozdovih. Vendarle včasih pridem proti civilizaciji in obiščem svoje otroke, ki so v The Pas v zavodu, ki se nahaja pri rimsko katoliški cerkvi. Moji otroci so še zelo mlajni, deklica je stara 8 let, fant pa 6 let. Toliko za danes. Prihodnjič več. Ostajam Vaš s pozdravom Karl Planinšek.

da se tudi naši izseljenci v Franciji zanimajo za film. Tako se je obrnilo društvo jugoslovanskih akademikov v Parizu na klub Skala, da mu omogoči predvajanje filma v Parizu. Iz Nancyja pa je pred dobrim tednom prišel slovenski akademik osebno v Ljubljano, da bi sklenil dogovor s TK Skalo, ki naj bi tamonjemu društvu naših akademikov dovolil predvajanje filma za vso vzhodno Francijo, kjer živi in dela zlasti mnogo naših izseljencev in kateri bodo tega filma še mnogo bolj veselili kot mi sami, ki živimo sredi naše lepe zemlje.

Tudi naša širša domovina je pokazala veliko zanimanje za film. Klub Skala je v dogovorih z Belgradom, Novim Sadom in še mnogimi drugimi hrvaškimi mesti, ki bi si vsa rada zaejgurala predvajanje prvega slovenskega filma. — Radi velikega povpraševanja in zanimanja, ki vlada za film, se Skalaši baviijo že resno z mislijo, da bi izdelali še dve novi kopiji filma, kar je vsekakor lep dokaz, da je njihovo delo rodilo lepe in bogate sadove.

edino na Gorenjskem nekaj občin, kjer bi smučarstvo med kmeteko mladino zavzelo tak razmah, kakor je to slučaj v Mežiški dolini, zlasti v okolici krasnih Kotelj. V lanske sezoni se je ustanovil domači smučarski klub Guštanj-Rimski vrelec. Med njimi je bilo mnogo korajžnih talentov, ki so brez palic in na najbolj primitivno stesanih dekah prevozili strmine, na katerih so zapuščali vidne sledove najbolj izvežbani odrasli smučarji.

Tečajniki Maratona so priredili med seboj dve interni tekmi, dne 10. t. m. pa je priredil tekmo smučarski klub Guštanj-Rimski vrelec. Bila je to štafeta tekma, pretvorjena v tekmo posameznikov. Najlepše pa je dokazal omenjeni klub svoje uspele delovanje s tekmo, katere se je vršila v nedeljo, dne 17. t. m. Vsa tehnična stran tekme je bila sijajno organizirana ter bi lahko služila za vzgled vsakemu slubu. Omembe vredno je, da je pri tekmi sodelovalo z velikim navdušenjem vse kmečko prebivalstvo iz okolice. Kmetje so vršili kontrolne funkcije, oskrbeli okrepčevalnice, sodelovali pri rešilni postaji eredi proge ter opozarjali tekmovalce pred prav posebno nevarnimi mesti v terenu. Vsa ta organizacija je funkcionirala brezhibno. Start je bil pri Rimskem vrelcu, proga, ki je bila točno odmerjena in zaznamovana po kilometrih, je vodila takoj na levo mimo Rožanka, se vzpenjala po travniku vedno višje ter dosegla najvišjo točko nad Vrečkovo kmetijo, kjer se je dvignila nad nižinsko megljo. V skoraj pretiranih strminah je nato zavila zopet v dolino do Guštanj, kjer je bil eredi trga cilj. Pri cilju, kamor so tekmovalci pridržali po kratki strmini, je pozdravila vsakega tekmovalca guštanjaska godba in z navdušenimi klici več stoglava množica. Na progi 8 km so vozili seniorji ter dosegli sledeče rezultate:

Pet poskušenih vlomov v 2 urah

Dol. Logatec, 22. jan.

Davi med 8 in 5 je neznan moški poskušal vlomiti v tukajšnji poštni urad. Stanovaleci nad poštnim uradom so slišali udarce s cepinom po železnih vratih. Prižgali so luč, naker je vlomilec pobegnil — toda ne daleč, kajti lotil se je Rupalove barake za zelenjavo in slaščice. Tudi tukaj ni utegnil dovršiti začetege »delca«. Spravil se je nato še nad Kučnovo gostilno, nad Deglerjevo trgovino in nad Jerinovo trafiko — toda

KO KUPUJETE RADIO, MISLITE NA KVALITETO!

APARATI ZNAMKE »RADIONE« SO ŠE ZMERAJ NEPREKOSLJIVI!

TROELEKTRONSKI APARAT

»RADIONE«

TIPE WF3 ZA PRIKLJUČEK NA IZMENIČNI TOK Z VISOKOFREKVENČNO STOPNJO; IZREDNA SELEKTIVNOST, JAKOST IN ČISTOST GLASU. CENA Z ELEKTRONKAMI VRED . . DIN 3160—

RADIO LJUBLJANA

MIKLOŠIČEVA CESTA 5

tate: Štangl Stanko 1.6.50. Konečnik Mihael 1.9.15. Harnold Pavel 1.12.15. Juniorji so vozili na 5 km s sledečim uspehom: Marošek Ivan 50.52. Legner Ivan 51.51. Slanič Jakob 52. Nastopila je tudi šolska mladina na 3 km ter so rezultati sledeči: Šmavcer Ernest 30.12. Vlodiga Evald 31.23. in Kefer K. 32.18. Rezultati so za tamošnje razmere zelo dobri.

Popularizacija smučarstva med prebivalstvom bo gotovo vzporedno prinesla tudi zanimanje za tujski promet in prav gotovo je, da bo s tem nastopila za ta prelepi kos naše zemlje nova doba.

Strugar g. Krašovec, stanujoč blizu poštnega urada, je poklical orožnika in ta je vlomilca zalotil v trenutku, ko so bila vrata v trafiko vlomljena in je bilo treba samo še spraviti plen. Vlomilec je zbežal in izgubil klobuk, tekel okrog cerkve zopet k trafiki, kjer je klobuk pobral — kar je še največja škoda, ker bi se za ta klobuk moglo dobila prava glava. Sicer pa upamo, da se bo tudi tako posrečilo, spraviti tega nesrečnega vlomilca na varno.

Redukcija delavstva

Maribor, 23. januarja.

Danes je dobilo 37 kovinskih delavcev, uslužbenih pri tvrdki »Kovinar« na Teznu, odpoved. Tovarna opravičuje odpustitev s tem, da je zmanjkalo naročil. Obetajo se še nadaljne redukcije v kovinski industriji, tako da se je bati, da bo s časoma odpuščeno celokupno kovinsko delavstvo.

Izvirne francoske pastilje

„VALDA“

Obvarujejo Vas vseh zlih učinkov mraza, megle, mokrote in b-čev in dihalne organe.

Prodajajo vse le ar e in drogerije.

Zopet požar pri Sevnici

Šmarje pri Sevnici, 22. jan.

Snoči ob pol 19 je naenkrat završalo po Šmarju: Gori, gor! Gor! je šestkrilni kozolec Marije Hohkraut, ki je stal tik ob ograji tovarne Jugotanj, nedaleč prejšnjega pogorišča. Zgorelo je vse seno, svinjska klatja, na kozolec sušee se perilo in nekaj drv. Stebri sicer še stojijo, ker jih nekaj napol pogorelega tramovja skupaj držl, drugo je pa vse uničeno. Vozove, ki so bili pod kozolcem, so rešili. Škoda je občutna, ker je bilo premalo zavarovano.

Šmarci so takoj pribitili z brzgalnico tovarne Winkle in so prvi pričeli z gašenjem. Pri tem so prav poštrevnost pomagali tudi uradniki tovarne Winkle. Uslužbenici tovarne Jugotanj pa so pazili, da se niso vžgela drva na tovarniškem skladišču tik ob gorečem kozolcu, ter obenem gasili. Bila je nevarnost za tovarno tanina. Hvala Bogu, da ni bilo vetrovno in niso bila sosedna poslopja, zlasti tovarna Jugotanj, v toliki nevarnosti kakor že bi bil močan veter.

Gasilci iz Sevnice in Rožantla so kmalu pribitili in v kratkem pogasili ogenj. Upamo, da bo sedaj konec teh nesreč.

Pri nas se namerava ustanoviti gasilsko društvo. To misel iskreno pozdravljamo, posebno še, ker so se pri tem požaru izkazali šmarski fantje in možje ja jako dobre gasilce.

Zahvala.

Podpisana sem prejela ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku 20.000 Din ter se tem potom »Vzajemni pomoči, reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni kot vsem, kot največnejši, najsigurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Marija Majerič, St. Vid.

Celje

Opozorilo. Na lepakih, ki jih je izdalo Prosto-voljno gasilno in reševalno društvo, je rečeno, da rešilni avto ne izvršuje prevoza infekcijsko bolnih oseb. Za take primere je potrebno poklicati izolirni voz javne bolnišnice v Celju. Pooblaščen smi od vodstva javne bolnišnice sporočiti, da to ni pravilno, ker javna bolnišnica nima nobenega izolirnega voza na razpolago, ampak treba je poklicati v takih primerih izolirni voz Zdravstvenega doma, telefon 106.

Razglas predstojništva mestne policije. V svrhu registracije motornih vozil za tekoče leto, ki se bo pričela izvrševati v najkrajšem času, se vnovič pozivljajo lastniki motornih vozil, da vložijo zadevne prijave pri predstojništvu mestne policije oziroma pri okrajnem načelnstvu, kjer se dobijo tudi predpisani obrazci. Istočasno se pripominja, da se novih evidenčnih tablic ne bo izdalo onim, ki so v zaostanku s plačilom banovinskih davščin na motorna vozila za proračunsko leto 1931-32, dokler niso popolnoma vplačani predpisani zneski.

Odpusti delavstva v Westenovi tovarni. Kakor smo izvedeli, namerava vodstvo Westenove tovarne v Gaberju zaradi pomanjkanja naročil v doglednem času odpustiti 100 do 150 delavcev. Vodstvo je že sporočilo delavcem, naj si preskrbijo po možnosti dela drugod. Ker vsled gospodarske krize ni izgleda za večja naročila, se redukcije najbrž ne bodo dale preprečiti. V tem primeru namerava vodstvo odpustiti pred vsem samske delavce in pa take, ki imajo kakšno posestvo, dočim se bo poskušalo obdržati poročene delavce, ki so navezani edino le na zaslužek v tovarni.

Iz sodne službe. K okrožnemu sodišču je premešen v funkciji preiskovalnega sodnika g. Antipin, doslej okrajni sodnik v Laškem.

Krajevni odbor združenja vojnih invalidov ima v evidenci sina, v vojni padlega očeta, 17-letnega, zdravega, inteligentnega dečka, ki ima veselje do učenja v trgovini ali pa za poklic avtomehnika ali elektrotehnika. Interesenti, ki bi se zanj zanimali, dobijo informacije pri krajevnem odboru v prtiličju Zdravstvenega doma.

Plui

Živinski sejem dne 19. t. m. je bil slab; prignano je bilo 152 krav, 45 telic, 84 volov, 16 bikov in 48 konjev, skupaj 345 glav. Prodano je bilo 151 glav. Cene: krave 1.25—4 Din, telice 3—5 Din, voli 2.75—5.50 Din, bikli 2.50—4.25 Din za kilogram žive teže, konji 500—2500 Din. Cene so iste kakor pri zadnjem sejmu.

Svinjski sejem 20. t. m. Prignanih 134, prodanih 67. Cene: mastne 7—8 Din, polmastne 5.50—6.50 Din za kilogram žive teže. Pri svinjah so cene nekoliko poskočile.

Smrtna kosa. Dne 21. t. m. je umrla Ana Skuharsky, zasebnica v 70. letu starosti. Pokojnica je bila sestra dolgoletnega župnika pri sv. Marku, Leopolda Skuharskyja. Blag ji spomin!

Iz proforske službe. Na tukajšnji gimnaziji sta napredovala profesor Peter Holecček v 4. skupino 1. stopnje in prof. Franc Alič v 4. skupino II. stopnje.

Prijava motornih vozil. Vsi lastniki avtomobilov in motornih koles se opozarjajo, da morajo do konca januarja t. l. vložiti nekolikokovane prošnje za dodelitev novih evidenčnih števil.

Ljubljana

Kako skrbijo v Ljubljani za ubožce

Stalna Vincencijeva konferenca sv. Nikolaja v Ljubljani podaja s tem poročilom svojim dobrotnikom in javnosti sploh obznanje za svoje delo v preteklem letu 1931. Delavni članovi je imela konferenca 19. Zbiranje milodarov, osebno obveščanje z ubožci ter reševanje prošelj je njihovo stalno delo. Konferenčni člani so imeli 47 sej ter so napravili med letom 1.054 obiskov pri ubogih. Z rednimi mesečnimi prispevki je konferenca podpirala 58 oseb, samo v izjemnih slučajih dode ubožci denar v roke, sicer jih podpiramo redno samo z živili, stanarino, obleko in kurivom. Na isti način delimo tudi izredne podpore. Takih izrednih slučajev je imela konferenca v preteklem letu 137. Razven tega pa so omembe vredni še ti slučaji: Konferenca je rešila deložacije 1 družino, pomagala je ubogim dijakom v 18 slučajih, za svoje ubožce je uspešno intervenirala v 3 slučajih, oskrbela je obleko 16 oseb, nudila je obed v Ljudski kuhinji v 50 slučajih, plačala je potne stroške 7 oseb, oskrbela je na domu bolniško stredo 3 oseb, v hiralnico je oddala 2 osebi, oskrbela je najpotrebnejše porodnice v 1 slučaju, 1 otroka je spravila v zavetišče, oskrbela je najnujnejše pohištvo 1 družini, krila je stroške za pogreb ubožca v 1 slučaju, sanirala je divji zakon v 1 slučaju, 3 brezposelnim je oskrbela službo, 6 dijakom je oskrbela hrano za celo leto pri dobrih družinah. Kot poseben slučaj omenjamo, da smo prejeli od dobrotnika 150 kg suhega mesa, ki smo ga porazdelili med 60 ubožnih družin. Ponovno se je konferenca med letom zavzela za bolnike, ki so bili predčasno odpušteni iz bolnišnice. Nekateri delavni konferenčni člani imajo hvaljevredno navado, da obiskujejo redno vsako nedeljo osamljene bolnike v dež. bolnišnici in jim donajajo okrepčila. Med redne podpirance prištevamo tudi neke ruske emigrante. Pri počitniški akciji, ki je poslala po Vincencijevi družini 134 ubožnih ljubljanskih otrok k dobri

ljudem na deželo, so v pretežni večini sodelovali delavni člani stolne konference.

V isti smeri kakor delavni člani so na konferenčnem delu sodelovali tudi naši dobrotniki, ki nam podpiranje omogočajo. Rednih mesečnih in letnih dobrotnikov šteje stalna konferenca skupaj 160. Poslužujemo se stare pravice, da kot najstarejša konferenca v Ljubljani in kot matica vseh ostalih konferenc prejemo milodare iz vse Ljubljane, zato pa nudimo pomoč ne samo ubožcem stolne župnije, temveč ubogim po vsem mestu. Z najizdatnejšim prispevkom nam je v letu 1931 priskočila na pomoč kraljevska banska uprava v Ljubljani, ki je naklonila konferenci 3.000 Din.

Vseh prejemkov je imela konferenca l. 1931 47.821 Din, vseh izdatkov pa 46.280 Din.

Za božič povabimo vse svoje redne podpirance k skupnemu prejemu svetih zakramentov. Po svetem opravilu pa sedejo delavni člani z ubožci vred za mizo k skupnemu zajtrku. Vsako leto je ta dan za naše uboge vir odkrite radosti in utehe.

Odkar je vpeljala Vincencijeva družba v Ljubljani nakaznice, s katerimi želi vsaj deloma preprečiti zlorabo milošćine, so člani stolne konference razpečali v Ljubljani nakaznice za 10.000 dinarjev. Ta znesek porazdele oni, ki so si nakaznice nabavili, kot milošćino med uboge.

To ve poročati samo ena izmed 10 ljubljanskih konferenc. Ako izvedemo prav podrobno organizacijo konferenc po Ljubljani, so jih ubožci lahko veseli. V zadostenje pa naj bo konferenčno delo tudi našim dobrotnikom, ki so hrbtenica karitativnega našega stremljenja. Iskreno prosimo, da nam ostanejo vsi dosedanj dobrotniki in prijatelji še v naprej naklonjeni v zavesti, da nudijo potom konferenc svojo podporo veliko bolj zanesljivo nego če bi jo delili sami neposredno. V. U.

Kaj bo danes

Drama: Ob 15: »Jurček«, Mladinska predstava. Izven. — Ob 20: »Revna ko cerkvena mišč. Izven. Znižane cene.

Opera: Ob 15: »Prodana nevesta«. Gostuje g. Josip Križaj. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Vijolica z Montmartra«. Gostuje gđ. Erika Druzović iz Zagreba. Izven. Znižane cene.

Rokodelski dom: Ob 20: »Zenitev«.

Kino Kodeljevo: Ob pol 4, pol 6 in 8 zvečer: zvočni film Riharda Tauberja »Pot k slavju«.

Ljudski kino Vič-Glince: ob 4, 6 in 8 »Trije musketirji«.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trukocz ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

KAJ BO JUTRI?

Drama: »Cvrček za pečot. Red C.

Opera: Zaprta.

»Šišensko prosvetno društvo«: Skioptično predavanje »Z jugoslovanskimi bojevniki po francoskih bojiščih«. Predava g. urednik Kosček. Začetek ob 8.

Kino Kodeljevo: Ob 8. zvečer: zvočni film Riharda Tauberja »Pot k slavju«.

Nočno službo imajo lekarni: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 25 in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

Med. Univ.

Dr. Anča Konvalinka - Tavčar
specialistka za otroške bolezni

ordinira redno od 1—3 ure popoldne. — BREG 8.

Telefon 2746.

Višinsko solnce.

● Poučno predavanje o misijonstvu. Dne 2. februarja na Svečnico priredi vseučiliški profesor dr. Ehrlich za učiteljsko poučno predavanje o misijonstvu in njegovem kulturnem in etnografskem pomenu. Predavanje se bo vršilo ob 11 dopoldne v beli dvorani hotela Union. Možnost bo tudi dana, da se vrši razgovor o načinu, kako se misijonarska stvarina n. pr. kulturni pomen slov. misijonarja Barage praktično v šolskem pouku izkoristi.

● Gledališka predstava v Rokodelskem domu. Drevi ob pol 8 imamo priliko videti Gogolevo predpusno komedijo »Ženitev« na odru Rokodelskega doma. V igri nastopita tudi slovita komika gg. Vrančič in Novak. Vstopnice se dobivajo v predprodaji danes dopoldne od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

● O plastičnih spomenikih v Ljubljani bo predaval v sredo 27. t. m. v dvorani Rokodelskega doma msgr. Viktor Steška. Predavanje bodo pojasnjevale množične ekleptične slike. Pričetek ob 8 zvečer.

● Gremij trgovcev v Ljubljani prosi vse one gg. člane, ki se niso še odzvali »Pomožni akciji gremija«, da to store do določenega roka 25. t. m. — Odbor pomožne akcije.

● Opozorjamo na produkcijo gojencev drž. konservatorija z obširnimi, zanimivimi, poldrugo uro trajajočim programom, ki bo jutri v ponedeljek 25. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Filharmonične družbe. Prekasno došli naj blagovolijo med izvajanjem prve točke počakati v vestibulu. Vstopnice po 4 Din se dobivajo v Matičini knjižarni.

● Obisk ministra Puclja v bolnišnici. Včera dopoldne je prišel v ljubljansko bolnišnico novi minister za socialno politiko g. Puclj in jo v naglici pregledal. Pri upravitelju bolnišnice se je že informiral o drugih zadevah bolnišnice. Obisk je trajal uro.

● Francoski institut v Ljubljani. Opozorjamo cenjeno občinstvo, da bo predaval v torek, dne 26. t. m. ob 21. g. univ. profesor R. Warnier iz Zagreba. Govoril bo o Chateaubriandu, njegovem življenju in delu. Zanimivo predavanje bo v društvenih prostorih v Narodnem domu.

● Muzejsko društvo za Slovenijo bo imelo izredni občni zbor v ponedeljek 25. t. m. v pred-

Zahvala.

Podpisani sem prejel izplačano doto v znesku 13.000 Din ter se tem potom »Vzajemni pomoči, reg. pom. blag. v Ljubljani, Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsem, kol najcenejši, najsigurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Janez Horvat, Slatna.

Varujte Vašo kožo

s tem da uporabljate

NIVEA-CREME

pred slabim in mrzlim vremenom, da ne poka in ne postane hrapava. Nadrgnite Vašo kožo vsak večer, preden greste na počitek temeljito z Nivea-Creme. Tkanine postanejo s tem mladostno napete, koža pa močna in prožna. Veter in slabo vreme ji ne morejo več škoditi. Nadrgnite pa tudi podnevi, preden odidete na prosto, lice in roke z Nivea-Creme. Ta krema namreč ne zapusti nikak sijo, ter Vam nudi oni sveži in mladostni izgled, ki ga mi vsi tako radi imamo. Razlika nasproti luksuznim kremam: Najvišji učinek ali ceneje.

Nivea-Creme: Din 5.00—22.00

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

Po odgoditvi reparacijske konference

Stališče Jugoslovije neizpremenjeno

Belgrad, 23. jan. — Stališče, ki ga je Jugoslovija zavzela v vprašanju nemških reparacij ob priliki zadnjega govora nemškega državnega kancelerja dr. Brüninga, ni ničesar spremenilo z odgoditvijo reparacijske konference. Jugoslovija samo obžaluje, da je prišlo do odgoditve radi nespremenjenega držanja nemške vlade, ki je odklonila obnovitev moratorija, ter zahteva, da se reparacijsko vprašanje v vsem svojem obsegu še enkrat postavi in končno veljavno reši. Naša država ostane na stališču, da se nam morajo plačati čiste reparacije, torej oni denar, ki smo ga mi že uporabili za obnovo opustošenih krajev in radi česar smo se zadolžili, nespremenjeno. Tudi v slučaju, da ne Nemčiji dovoli splošen moratorij, bo naša država morala ostati na tem stališču, ker se ne more odreči gotovim vsotam, ki so bile potrebne za obnovo naše zemlje. Pri tem se

seveda uvažuje resnica, da bi gospodarski polom Nemčije, kateremu bi bržkone sledil tudi politični in navsezadnje še socialni polom, pomenil veliko nevarnost za ostale države v Evropi, ter da radi tega obstoja interes, da se ta možnost izključi. Način, ki ga je izbrala Nemčija, da izsili svoje zahteve, otežuje sporazumno postopanje, ker odbija države upnice in jih neposredno sili k represalijam. Naš interes bi bil, da do represalij ne pride, da se obnovijo pogajanja in da se doseže sporazum, ki bo zadovoljil predvsem naše pravne zahteve, ki so minimalne in za nas življenjskega pomena. Sicer pa je tudi res, da ni plačevanje naših reparacij preko Mednarodne reparacijske banke v Baslu edin način, s katerim bo Nemčija našo državo lahko odškodovala za morebitne uknjene reparacije.

Imenovanja v zunanji službi

Belgrad, 23. jan. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog zastopnika ministra zunanjih zadev so povišani:

Svetozar Lazarevič, generalni konzul 4. skupine 2. stopnje kr. konzulata v Carigradu za generalnega konzula 4. skupine 1. stopnje kr. konzulata v Carigradu;

Dr. Lazar Bajić, svetnik 4. skupine 2. stopnje kr. poslanstva v Pragi, za svetnika 4. skupine 1. stopnje na istem poslanstvu.

Dr. Nikola Moskatelo, svetnik 4. skupine 2. stopnje kr. poslanstva pri Vatikanu, za svetnika 4. skupine 1. stopnje pri istem poslanstvu.

Dr. Ivo de Gluli, svetnik 4. skupine 2. stopnje, kr. poslanstva v Varšavi, za svetnika 4. skupine 1. stopnje pri istem poslanstvu.

Dr. Mirko Mirošević, generalni konzul 4. skupine 2. stopnje kr. konzulata v Celovcu, za generalnega konzula 4. skupine 1. stopnje na istem konzulatu.

Branko Adjemović, generalni konzul 4. skupine 2. stopnje kr. generalnega konzulata v Marseillu, za generalnega konzula 4. skupine 1. stopnje na istem konzulatu.

Ilija Milikić, tajnik 6. skupine ministrstva zunanjih zadev, za tajnika 5. skupine pri istem ministstvu.

Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog zastopnika ministra zunanjih zadev so premeščeni:

Vladislav Frantlović, vicekonzul 6. skupine kr. generalnega konzulata v Bordeauxu za tajnika 6. skupine kr. poslanstva v Bernu.

Maribor

Barometer moralnega in gospodarskega življenja

Maribor, 23. januarja.

Šele iz letne statistike je razvidno vse ogromno delo, ki se vrši dan za dnem v veliki palači Sodne ulice, ki daje zavetje mariborskemu okrožnemu in okrajnem sodišču. V preteklem letu beleži kazenski oddelek okrožnega sodišča (v oklepaju številke za leto 1930) 3046 (3659) slučajev, med temi 8 tiskovnega značaja. Med temi je 1281 (955) na podlagi ovadbe državnega pravništva in 884 (748) zasebnih, od tega 4 tiskovne. 640 slučajev je prišlo v razpravo pred kazenski senat 3 in 5 sodnikov, 1785 pa pred sodnika-pododrednika. Skupno je bilo obtoženih 2542 (2102) oseb, obsojenih pa 1814.

Številke, katere izkazuje okrožno kot civilno sodišče, niso tako visoke in v njih ni obseženo toliko različnih krvavih, tatinskih in sličnih slučajev, s katerimi se bavi kazenski oddelek, niso pa nič manj zanimive. Kažejo nam smer, v kateri se razvija sedanje gospodarsko in družbeno življenje, ki najde v aktih tega oddelka svoj odmev v množičnih tožbah in pravih trgoveških in meničnih značajih ter v raznih tožbah na ločitve zakona in za izpodbijanje zakonskega rojstva. Tako je bilo v preteklem letu 50 ločitvenih tožb; pred okrožnim sodiščem se je ločilo 19 zakonskih parov, pred okrajnim 15 sporazumno, sodno pa je bilo ločenih 16 parov. V treh slučajih je presojevalo sodišče v tožbah za izpodbijanje zakonskega rojstva. Meničnih tožb je bilo 704 (536), od teh ena na znesek 600.000 Din. Trgovskih pravi je bilo 44 in 1148 na povračilo dolgov.

Poslovanje okrajnega sodišča se je radi gospodarske krize, zlasti pa radi zapore občutno pomnožilo. Posebno so narasli posli v zemljiški knjigi, v civilnopravnem in izvršilnem postopanju. V izvršilnopravnem postopanju je šlo v ogromni večini zgolj za vloževanje likvidnih terjatev, ker jih dolžniki-toženci radi pomanjkanja denarja niso mogli poravnati ter so bili upniki primorani nastopiti

tožno pot. Opominjalnih tožb je bilo 3616/2521, bagatelnih 253/135 in ostalih tožb za denar, motenja posesti in drugih sporov 7055/5873. Varstvenih zadev je na novo priključenih 659; skupno opravlja sodišče varstvene posle v 7956 zadevah, ter v 570 slučajih posle uprave in kuratele.

Iz primerjave s številkami v lanskem letu se vidi ogromen porast vseh poslov na okrožnem kot okrajnem sodišču. Radi tega je postalo zmagovanje dela zelo oteženo, posebno, ker se je kader uradništva mesto povečal celo zmanjšal. Samo pri okrožnem kot civilnem sodišču se povprečno vrše dnevno najmanj 4, ob torkih in petkih celo po 8 razprav. Ako bodo posli narasli še tekom tekočega leta in istem sorazmerju, bodo višje sodne instance prisiljene povečati število moči na sodiščih, da bodo zmagovale del obrez zastankov.

□ Casno priznanje mariborskemu šahistu. Znani mariborski šahist, sodni svetnik dr. Emil Kramer je bil na občnem zboru jugoslovanske šahovske zveze v Zagrebu izvoljen za drugega podpredsednika ter je edini zastopnik iz Slovenije v odboru šahovske zveze.

□ UJN2B, podružnica v Mariboru, priredi svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 24. t. m. ob 9 v letni dvorani Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. Na občnem zboru se bo poročalo tudi o zadnjih intervencijah v Belgradu. Vse službe prosto članstvo se poziva k zanesljivi udeležbi.

□ Tragična smrt priključenega moža. Včera je v splošni bolnišnici v Mariboru umrl vpokojeni orožniški narednik Franc Sušteršič, v starosti 68 let. Smrt je nastopila kot posledica težke notranje poškodbe, katero je pokojni zadobil pretekle nedeljo pri Slivnici. Podal se je s svojo ženo na obisk k sorodnikom, pri preskoju malega potokača pa mu je naenkrat postalo slabo ter se je zgrudil na tla. Najbrže mu je počila v možganih žila ter ga je radi izliva krvi zadela kap. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer mu pa niso mogli pomagati. Pokojni je bil splošno priljubljen in znan ter ga bodo nege domači, ampak tudi prijatelji in znanci težko pregrešali. Blag mu spomin, zalujočim naše iskreno sočutje.

Moste pri Ljubljani

Danes ob pol 8. zvečer priredi tukajšnje Prosvetno društvo v Ljudskem domu veseloligro »Teta na konju«. Za humor in dobro voljo bosta poleg drugih igralcev skrbela tudi »burkež« ljubljena občinstva g. Rudi Logar in g. Oražem Lojze, pod čigar vodstvom je tudi igra nastudirana.

Da ne pozabimo. Prosvetno društvo ima danes popoldne ob pol 4. svoj redni občni zbor. Pridite vsi!

Zahvala.

Podpisana sem prejela ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku 10.000 Din ter se tem potom »Vzajemni pomoči, reg. pom. blag. v Ljubljani, Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsem, kol najcenejši, najsigurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Marija Palma, Ljubljana.

● Kemično čisti obleke Šimene, Kolodvorska ulica 8.

Dnevna kronika

Koledar

Nedelja, 24. januarja (1. predpepelnična nedelja): Timotej, škof; Evgenij, mučenec.
Ponedeljek: Spreobrnjenje Pavla; Ananija, mučenec.

Novi grobovi

† Na Jesenicah je umrl g. Jože Pehar, lastnik drogerije. Pred leti je bil lekarniški farmacevt na Jesenicah, nato pa je otvoril lastno drogerijo. Bil je med svetovno vojno bojevnik na solunski fronti, kjer si je tudi nakopal bolezen, ki ga je po dolgem trpljenju položila v prerani grob. Bil je mirna duša in splošno priljubljen. Pokoj njegovi duši!

Osebnosti

— Iz profesorske službe. Z odlokom ministra za prosveto sta bila na lastno prošnjo premeščena prof. Peter Zavrtanik iz Novega Sada na I. realno gimnazijo v Ljubljani, in prof. Janko Presker iz Novega mesta v Maribor.

— Poročil se je gosp. Hoahij Pirc, hišni posestnik in cerkovnik v Kamniku na Zalah, z gđ. Francko Škerjanc. Zelino jima mnogo sreče!

Dr. Stanislav Zitko

odvetnik v Ljubljani

vjudno naznanja, da s 1. februarjem 1932 preseli svojo pisarno v palačo Vojne posejilnice na Miklošičevi cesti št. 7, levi vhod, I. nadstropje.

Ostale vesti

— Plačila po položnicah rabijo posebno sedaj v januarju, ko je mnogo večji denarni promet, mnogo več časa kot ona po nakaznicah. Na to okolnost opozarjamo posebno one p. n. naročnike, ki imajo še kaj zaostanka za minulo leto, da ne bo zaradi prepozne plačila kakšnega neljubega ustavljanja.

— »Ponedeljski Slovenec« naročite lahko z vsakim dnem. Novim naročnikom postrežemo lahko z vseni letos izšli štivkami. Enomesečna naročnina na to Slovenčev izdajo stane samo 5 dinarjev.

— 78.000 dinarjev je izplačala Domoljubova uprava v minulemu letu na požarnih podporah svojim naročnikom, ki so jim pogorele stanovanjske hiše. Tudi v tekočem letu bo deležen podpore vsak naročnik — pogorelec, ako do 31. jan. poravnava naročnino za celo leto 1932.

— Naše Julijske Alpe v besedi in sliki na Dunaju. Prihodnji teden bo na Dunaju predavana naša izvrstna pleznika in alpinistka g. Debelakova o svojih turah v Juljskih Alpah. Za to predavanje jo je povabilo Avstrijsko planinsko društvo in spremljale ga bodo prekrasne skulpture slike, ki jih je izgotovil po svojih znanjih slikar naš fotomater g. Cvetko Svigelj.

— Vse tedi o pomanjkanju denarja — tako nam pišejo z dežele — in v upanju, da si ljudje vsaj nekoliko opomorejo — že bo sreča mila — danes vse biti z zavarovanjem starih ljudi za slučaj smrti. Res pomilovanja vredni starčki in stare žene, ko po preteku gotovih tednov vse komaj čaka njihove smrti. Tovarni agenti so kar preplavili vso deželo in so slučaj, ko posamezniki kar tekmujejo med seboj, kdo bo imel več zavarovanih. In v upanju, da jim bo sreča mila, nekateri žrtvujejo zadnje prihranke. Ali je to pametno, skoraj upravičeno dvomimo. Vsekakor pa bodimo prepričani, da bo ena od obeh strani grozno plačala; katere stran bo prizadeta, bo pokazala prihodnost. Svetovali bi skrajno previdnost, kaj kdo podpiše.

— Vremensko poročilo Direkcije drž. železnice v Ljubljani po stanju 23. januarja ob 8 zjutraj: Bistričica-Boh. jezero — 4, megla, snega 18 cm; Brežice — 3, oblačno, Celje — 1, oblačno; Dravograd-Meža — 6, megla, snega 3 cm; Jesenice — 5, oblačno, snega 12 cm; Kamnik — 3, snega 2 cm; Kranjska gora — 10, jasno, snega 35 cm; Kočevje — 5, oblačno; Kotoriba — 2, oblačno; Ljubljana — 4, oblačno; Ljutomer — 2, oblačno; Maribor — 3, oblačno, snega 5 cm; Novo mesto — 3, oblačno, snega 10 cm; St. Janž na Dolenjskem — 1, oblačno, snega 2 cm; Trzin — 5, oblačno; Rakek — 5, oblačno.

— »Karitas«. Ker imamo zastopnike že skoro v vseh župnijah ljubljanske in lavantinske škofije, prosimo toliče, ki se zanimajo za naše zavarovanje, da se radi pojasnil in prijavi obračajo po možnosti na naše zastopnike. Interesenti iz onih krajev, kjer še nimamo zastopnikov, pa naj se obrnejo direktno na našo centralo: Posmrtniško zavarovanje »Karitas«, Ljubljana, palača Vojne posejilnice.

— Dva ponesrečena Dolenjevaščana. Sedaj pozimi dostikrat opazimo na deželi ljubek prizor, kako vodo učitelj-smučar svojo četico šolarčkov, vse opremljene s smučkami, v naravo in jih tam uči smučati, kar je ena najboljših telovad. Seveda se pri tem pripetijo včasih kakšne nezgode, ki pa so zelo redke. Toda nesreče se dogajajo povsod in to ne sme nikogar motiti. Takšnega učitelja, ki uči svojo mladino smučati, imajo tudi v Dolenji vasi pri Ribnici. Predvčeršnjim se je mladina smučala in pri tem se je ponesrečil 10 letni šolarček Ignac Kljun iz Dolenje vasi. Zlomil si je desno nogo. Včeraj so ga pripeljali v Ljubljano. Z njim pa je obenem prišel še drugi ponesrečen Dolenjevaškan, 37 letni poštni sel Franc Boje. Ta je v gozdu na Ravnici padel in si namolil tudi desno nogo. Oba ponesrečena Dolenjevaščana je na kolovozu prevzel reševalni voz in ju prepeljal v bolnišnico.

— »Sadvitac sadje v čokoladi. Če le človek čita te besede, se mu delajo skomine po tej sočni in okusni jedi. Sadvitac nam ni le v izreden užitek, ampak nas tudi poživlja in okrepi. Sadvitac dobimo v trgovinah v vrečkah po Din 5.

— Otroci našli pod snegom mrtveca. V Gračani pri Banja Luki so se otroci smatili. Med sankanjem so našli v snegu zmrazeno človeško truplo. Otroci so to takoj sporočili policiji, ki je ugotovila, da gre za zblaznega kmeta Vehabo Haliloviča. Halilović je bil že delj časa blazen in je navadno ponoči vstajal ter tekal po ulicah. Tako je storil tudi pred mesecem dni, ko so bili veliki snežni zameti. Takrat je v snegu obležal in zmrazil. V snegu je ležal 30 dni.

— 14 letnega dečka ubil. V vasi Stivici pri Novi Gradiski eta se na cesti sprla fant Stjepan Barnas in 14 letni deček Luka Španič. Barnas je med prepričnim udaril Španiča z železnim drogom s tako silo po glavi, da je ta kmalu nato umrl. Barnas je zapril.

— Volkovi v človeški podobi. Pred par dnevi eta se vračala dva osemnajsetna fanta Dobrica in Vukoje Hajduković s slave živko Milojevića iz

Naznani'o!

Conj. občinstvu in zunanjim gostom vjudno naznanjam, da sem prevzel

hotel in restavracijo „Union“ v Celju

(Celjski dom).

Zagotavljam cenj. goste, da se bom vsestransko potrudil postreči z najizbranejšimi jedili ter prvovrstnim priznanim šmleberskim vinom. Nudim zelo lepe, opremljene, zračne hotelske sobe po najnižjih cenah. Gg. potniki dobijo popust. Sprejemajo se abonenti na prvovrstno, izborno hrano po 16 Din dnevno po izbiri.

Za obilen obisk se najvjudneje priporoča
SLAVKO FURMAN.

Ljeljanice blizu Sarajeva. Ko sta prišla mimo staja ovac svojega prijatelja Brajanca, sta se v svoji razigranosti in objestnosti domislila sale, ki bi ju kmalu stala življenje. Začela sta zavijati kot volkova. Ovece so se seveda prestrašene razbežale. Ko je to slišal njun prijatelj, je res mislil, da so volkovi. Zato je vzel svojo puško in hitel ven, da jih prežene. Res je videl dve črni senci in misleč, da so volkovi, je prišel streljati. Toda mesto volčega zavijanja mu je odgovoril človeški stok. Ko je pohitel tja, je našel svoja prijatelja vsa v krvi in težko ranjena. Nuno stanje je resno.

— Je zopet to nesrečno žganje. 30 letni delavec Ivan Nemet iz Križevcev je pomagal kmetu Franju Topolovcu pri kuhanju žganja. Gospodar je odšel spat in Nemet je ostal pri kotlu sam vso noč, dokler ga ne bi zjutraj gospodar zamenil. Ker se je Nemet bal, da ne bi zaspal, ker bi lahko nastal ogenj, je prišel piti toplo žganje in se tako opil. Radi preoblične zaužitje pijače je nastopilo zastrupljenje in zjutraj so ga našli domačini pri kotlu — mrtvega.

— Vlomilci v slavonske cerkve aretirani. Slavonska policija je aretirala vlomilsko tolopo, ki je poleg drugih vlomov izvršila tudi vlom v 11 slavonskih cerkva, o čemer smo že večkrat poročali. Aretirani so bili neki Ivan Meštrović, dalje Musa Veselić, ki je prišel preko Italije iz Alžira, pa tudi Ljubomir Čurčić in Samuel Saueršchein iz Vinkovcev in še par drugih članov. Svoje sestanke, kjer so se dogovarjali o vlomih, so imeli v Jamini pri Nuštru.

— Pri slabem počutju je naravna »Franz-Josef« grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkoče in češče zanesljivo koristijo že male količine. Dopolni ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav milo učinkovanje »Franz-Josef« vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Ljubavnik snabe ubil tasta. V Nočanskem Salašu pri Sremski Mitrovici se je te dni pripetil strašen zločin, ki je zelo razburil tamkajšnje prebivalstvo. Ko je prišel okoli 10 zjutraj k 75 letnemu Dušanu Pacilekemu njegov sorodnik Nikola Vičentić, da bi obiskal svojo sestro Saveto, ki je bila žena pokojnega Dušanovega sina, je našel hišo popolnoma prazno. Klical je, toda nihče se mu ni oglašil. Začel je sumiti. Na tleh je opazil sledove krvi. Pohitel je skozi sobe, dokler ni našel na zaprti vrata Dušanove spalnice. Vlomil jih je in videl, da na postelji nekdo mirno leži. Ko je odgrnil pregrinilo, se mu je nudi strašen prizor. Njegov prsi koš je bil popolnoma razsek s sekiro, da so se mu videla pljuča. Tudi na glavi je imel strašne rane in oči so mu popolnoma izstopile. Bil je vee v krvi. Nikola je pohitel ven in sklical sosedo, sam pa je odšel v hišo Luke Jelkića, ljubavnika njegove sestre. Res ju je našel skuljca. Ves razburjen je vprašal svojo sestro, kaj so napravili ponoči s starcem, nakar mu je ona vee blede odgovorila, da je sploh ni bilo doma. Nikolov sum se je s tem potrdil in je sam takoj pohitel po orožništvo. Orožništvo je oba ljubavnika aretiralo in prepejšalo v sodne zapore v Bogatič. Ljudstvo je zločin tako razburilo, da je hotelo ponovno linčati oba pokvarjenca. Zvedelo se je tudi, da je Jelkić že večkrat pretepal starega Dušana, toda se je vedno znal opravičiti. Sedaj pa sta ee ga hotela za vedno odkrižati in sta tako izvršila strašni zločin.

MED. UNIV. DR.
RAJNER BASSIN
SPECIALIST ZA OČESNE
BOLEZNI / ORD. 11' - 12'
IN 13' - 15'
ALEKSANDROVA C. 4/1.
PALAČA VIKTORIJA
TELEFON 25-37

— Trgovci, obrtniki! Za prijavo pridobnine, ki jo je vlagati do 5. februarja, je predpisala letos davčna uprava nove tiskovine, katere dobiti v jugoslovanski knjigarni v Ljubljani in sicer rabite: Prijava za odmero pridobnine, pola 1 Din; za pravilno napoved pridobnine neobhodno potreben jet; Priponice, komad Din 2; za one, ki plačujejo poslovni davek pavšalno, pa: Prijava za pavšalno plačevanje poslovnega daveka, pola 1 Din. Poleg omenjenih davčnih tiskovin ima v zalogi imenovana knjigarna še sledeče: Seznamek odtegnjenega daveka zaposlenih oseb (Uslužbenih davek), veliki format, pola Din 1,50, mali Din 1; Vplačilni list za uslužbenški davek, komad 50 par; Prijava rentnine, pola Din 1; Seznamek obresti in rent (za hranilnice itd.), pola Din 1.

— Za usta in zobe dnevno par kapljice blagodišečega Fellerjevega Elsafluida v kozarec vode, to je užitek in obenem tudi preizkušena zaščita proti mnogim obolenjem grla in vratu, proti hripji itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din. Posodi 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din franco pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 134. Savska banovina.

— Dobro toaletno milo ne sme samo prijetno dišati, temveč tudi po svojih sestavinah v medicinskem smislu delovati očiščujoče na kožo. Samo tako lahko koristi pri negovanju telesa. Ravno zato so Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote tako cenjena. Paket s 5 vrstami mila za 52 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Dolja, Elzatr 134, Savska banovina.

— Tehnikom in starim podjetnikom sporočamo, da smo prevzeli v komisijko prodajo obšir-

Koroška Bela

Tuljenje tovarniških siren je že navse zgodaj v četrtek 21 t. m. malo čez 6 zjutraj zaznalo, da nekeje gori. In res. Ognjeni zubli so objeli leseno skladišče za zidarsko orodje na Kunstlerjevem dvorišču na Javorniku. V tem pa je bil shranjen tudi mali osebni avto. Skladišče kakor avto je bilo last g. Boštjana Belcijana, stavbenega mojstra. Občutno škodo trpi, zakaj vse je ogenj uničil. Ogenj je moral podtakniti zlobna roka.

Malokdo si more nabaviti dobre in zanimive knjige. To zmore najlažje organizacija. Zato K. P. D. na Koroški Beli skrbi za nabavo najboljših knjig za vse sloje in tudi najnoveše publikacije »Jugoslov. knjižarne« nudi svojim izposojalcem. Knjižnica je odprta vsako nedeljo in praznik od 11—12. Poslužite se ugodne prilike.

Ali si že naročil v župnišču »Mohorjeve knjige«?

Kranj

Revija obrtnega stanu. Statistika »Zadruga ro-kodskih in sorodnih obrtov v Kranju«, ki se večji del krije s kranjskim sodnim okolišem, nam za leto 1931 nudi tole sliko: 44 krojačev z 22 vajenci; 62 šivilj s 40 učenkami; 101 čevljar s 46 vajenci; 67 mizarjev s 38 vajenci; 10 ključavničarjev s 24 vajenci; 41 kovačev s 13 vajenci; 5 slikarjev s 7 vajenci; 18 pekov s 7 vajenci; 2 sodarji; 2 dežnikarji; 1 mehanik s 3 vajenci; 3 modistke s 3 učenkami; 13 kolarjev s 6 vajenci; 1 ličar; 1 pleatar; 1 izvrševalec vodnjakov; 1 vrtnar; 2 pečarja s 2 vajencema; 1 izdelovalec cementne opeke; 1 steklar; 1 barvar; 1 kamnosek; 2 klobučarja; 2 puškarija s 3 vajenci; 3 vrvarji s 1 vajencem. — Skupaj je bilo v 25 poklicih 366 mojstrov in 215 vajencev. V preteklem letu je bilo nanovo prijavljenih 48 obrti, odjavljenih pa 18. Na letošnjem občnem zboru čaka obrtnike kranjske zadruga naloga glasovanja za ločene ali pa skupne zbornice. Povemo naj ob tej priliki še to, da hrani g. Kummer chevsko skrinjico in razne listine in predmete iz tistih dob. Pri Kummeru so namreč takrat obrtniki zelo radi zbirali in zbirali.

Škofia Loka

Predavanje dr. Justina o varstvu proti strupenim plinom je bilo nadvse dobro obiskano. Mnogo ljudstva je radi pomanjkanja prostora moralo oditi.

Dobrodelna akcija, ki jo vodi odbor Elizabetine konference pod vodstvom župnika g. Podbevška zelo lepo uspeva. Nabranih je že mnogo darov v živilih, obleki in denarju. Odbor razdeljuje podporo po potrebi na svojih esjah. Pokazalo se je, da je v Škofji Loki in okolici še mnogo dobrih erc. Vee nadaljnje narove je oddati v župnišču.

Kaj bo danes? Takoj po litanijah, ob trideseti na 3 se vrši v Društvenem domu skiptično predavanje »o preganjanju krščanstva v Rusiji«. Kraene in zanimive elike bo razlagal veeu. prof. dr. Andrej S. o. j. Vstop prost. — Zvočni kino »Društveni dom« pa predvaja film »Pesem hrepenenja«.

Hrušica pri Ljubljoni

Naša prosveta je v letošnji sezoni prav živahna. Do eedaj so priredili spevoigro »Darinka«, veseloigro »Radikalna kura« ter Finžarjevo proslavo z uprizoritvijo »Divjega lovca«. Pred igro nastopajo razni pevski zbori, kakor meštani zbor, moški zbor in moški kvartet, ki so pokazali že prav lepe uspehe, ter predvajali narodne in umetne pesmi v splošno zadovoljstvo, nadalje vesele kuplete, dvospeve itd. Za predpustno zabavo je pa v polni meri preakrbljeno z uprizoritvijo tridesetanske komedije (v novi priredbi) »Pogodbe«, ki se vrši danes popoldne ob 4. Danes štirinajst dni bodo uprizorili veselo igro »Trije vaški svetniki«.

Višnja gora

Semenj sv. Neže je bil vsaj na zunaj po dolgih mesecih zonet enkrat podoban pravemu seimu. Prigunanih je bilo nad 400 glav živine; bilo je tudi nekaj prvovrstnih vmes. Torej prodajalec veliko, kupcev pa malo. Kunčij je bilo že nekaj, daleč nad polovico so pognali nazaj. Komur pa zmanjkne krme in je v največji stiski za denar, pa mora dati za vsako ceno, samo da se reši in da ni vsaj brez vsega okroglega drobiža v žepu. Razmeram smo že tako navajeni, da se je zdelo kar lepa cena 7 Din res prvovrstnim pitanim volom, katero je mesar ponujal, vendar je posestnik raje pitana gnal se domov. Cena ostalih je bila seveda znatno nižja — okrog 5 Din se je vrtele — in upravičeno kmetje že obupujejo, da bi prišla živina in njihovi pridniki sploh do tiste primerne in pravične cene, katero bi morali dobiti, da vsaj za skrajno silo krijejo svoje potrebe! — Nekoliko bolje so se pohvalili naši gostilničarji.

Iz raznih kraiev

Dol. Logatec. Himen. V tuk. farni cerkvi se je poročil gospod Ivan Sluga, šef želez. postaje St. Ilj v Slov. Goricah, z gđ. Pavlo Maček, uradnik istotam. Nevesti je priredilo Prosvetno društvo podoknico in se ji s skromnim darom oddolžilo za njeno zvesto vsestransko sodelovanje. Mlademu paru naše iskrene čestitke!

Boh. Bistrica. V nedeljo 17. januarja je startal smučarski klub »Bohinj« na 12 km dolgi progi. Tekmovalna proga je bila speljana iz Bistrice na Polje mimo skalalnice čez Zlan pod vojaškim pokopališčem pred občinski dom. Prvih 9 mest so zasedli člani tukajšnjega prosvetnega društva. Prvo nagrado je dobil Jakob Zen iz Bistrice. Progo je prevozil v 54.4. Popoldne je tekmoval z veliko udeležbo naraščaj.

Koprivnik v Bohinju. Mladina osnovne šole na Koprivniku priredi dne 31. januarja popoldne 2 mladinski igri. Ker je čisti dobiček namenjen revnim učencem, vabi šolska mladina k obilni udeležbi. Vstopnina je prosta. Vabljeni so vse okoliške šole. (Pot s Koprivnika je vedno pripravna za sankanje; more se priti tudi s smučmi.)

Konjice. Čebelarstva podružnica za srez Konjice ima svoj redni občni zbor z običajnim sporodno v nedeljo, dne 31. t. m. ob 9. uri v deški osnovni šoli v Konjicah. P. n. čebelarji posejijo lahko o tej priliki vinski razstavo in se udeležijo občnega zbora sadij, in vrtnarske podružnice, ki bosia tudi tega dne v našem trgu.

Kako postanem dober godbenik

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil Metel & Herold v Mariboru št. 102 — B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvečanemu. Zehterajte knjižico takoj s naravno dopisnico!

no znanstveno delo Zvezdohetov n teoriji in praksi, ki ga je spisal upov. prof. ing. Miroslav Kusel. To veliko delo stane vezano 600 Din; cena je v primeri s tujimi znanstvenimi knjigami zelo nizka. Od istega pisatelja se tiska »Gradbenica mehanika n teoriji in praksi« in »Dimenzioniranje in ekonomija železobetonskih konstrukcij v grafičnem. Kdor knjigo že zdaj naroči, jo dobi ceneje. — »Nova založba« v Ljubljani, Kongresni trg.

Trbovlie

Razmere pri rudniku. Praznuje se že redno poleg cerkvenih praznikov še en dan v tednu, tako da bo ta mesec zopet le 20 delovnih dni. V glavnih delavnicah delajo rokodelci zopet na dva pasa, ker na en pas niso mogli vsega izdelati, rabili bi zato tudi več moči, kakor tudi nekateri drugi obrati, a je centrala TPD v Ljubljani strogo prepovedala sprejemanje novih. Veliko odločitev se »ni« odlašala, ker vse nekako živi v pričakovanju novega ravnanja. Dosedanji ravnatelj inž. Pauer je že odšel na začasen dopust, novi pa inž. Losket iz Zagorja, pride s 1. februarjem. Novega ravnatelja slikajo z ene strani kot moža močne roke, to bi se reklo v sedanjih razmerah, da je navdušen za reduciranje. Iz prejšnjih časov, ko je bil še kot inženjer v Trbovljah, pa ga poznajo delavci, da je bil dober tudi zanje in upamo, da bo to poslednje tudi sedaj obveljalo, ko žive rudarji v dosti slabših razmerah ko kdaj prej.

Prireditve. Danes popoldne ob treh v Društvenem domu vzgojno predavanje za matere v pevski sobi, ob štirih pa se ponovi igra »Rokovnjači«. Obrtniki pa bodo imeli ustanovni občni zbor novega obrtnega društva za Trbovlje pri Fortjeu.

Umri je Škorjanec Franc, upravitelj občinskega pokopališča, star 47 let. N. m. p.

Iz društvenega življenja

Prosvetno društvo v Novem mestu priredi danes ob 16 v dvorani Prosvetnega doma zanimivo skiptično predavanje: »Z jugoslovanskimi bojevniki po francoskih bojiščih«. Predava g. Jože Košiček iz Ljubljane.

Prostovoljno gasilno društvo Smlednik priredi v nedeljo 31. januarja in 7. februarja, na pustno nedeljo, v dvorani Kat. prosvetnega društva Smlednik narodno igro »Rokovnjači« s petjem v 5 dejanjih. Pričetek igre ob 8. Vstopnice po 6, 5 in 4 Din. Pridite polnoštevilno! — Odbor.

Naše dijaštvo

Akademski pevski zbor ima danes (nedelja) ob 11 pevsko vajo. Ker imamo za svetosavsko proslavo samo še eno vajo, je udeležba strogo obvezna za vse. — Odbor.

Poizvedovanje

Zenska bluza se je našla v Svetčevi ulici. Dobi se: Rožna dolina, cesta IX, št. 43, I. nadstropje, od 13—14 vsak dan.

Najditelja denarnice z receptisi prosim, da isto odda v trgovini Medič in Zankl, Izredna nagrada!

Zahvala.

Podpisani sem prejel ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku 10.000 Din ter se tem potom »Vzajemni pomoči, reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsem, kot najcenejši, najsigurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Viktor Zorič, Ljubljana.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Nedelja, 24. januarja ob 15: JURCEK. — Izven. Mladinska predstava. — Ob 20: REVNA KOT CERKVENA MIS. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 25. januarja: DVE NEVESTI. Red B. Torek, 26. januarja: Zaprt.

OPERA

Začetek ob 20

Nedelja, 24. januarja ob 15: PRODANA NEVESTA. Gostuje g. Josip Križaj. Izven. Znižane cene. — Ob 20: VIJOLICA Z MONTMARTRA. Gostuje gđna Erika Druzović iz Zagreba. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 25. januarja: Zaprt.

Torek, 26. januarja: LUIZA. Red C.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 24. jan. ob 15: SLABA VEST. Znižane cene. — Ob 20: PTICAR. Znižane cene.

Ponedeljek, 25. januarja: Zaprt.

Torek, 26. januarja ob 20: LUTKA. Ab. C.

Sport

GRADJANSKI : ILIRIJA.

Danes ob 14.30 igrišče Ilirije.

Nastopi Gradjanskega proti Iliriji so bili že od nekdaj najzanimivejši dogodki sezone. Navadno smo imeli Zagrebčane v gosteh polti. Tako zgodaj kakor eedaj, še niso nastopili. Naša moštva morajo biti za prvenstveno borbo pripravljena. Zato je treba močnih nasprotnikov. V sedanjih težkih časih vabiti renomirane inozemske klube, je riskantna stvar. Dobri profesionalni klubi zahtevajo 30 do 40 tisoč Din. Tako velike vsote ni mogoče plačati. Gradjanski je pa moštvo, ki bo gotovo več pokazalo kakor marsikateri dunajski klub. Oni bodo res igrali. Moštvo gostov je sedaj v izredni formi. Po več letih nazačovanja so sedaj zopet sestavili moštvo, kakršnega že leta niso imeli. Obramba je bila vedno dobra, toda v napadu je manjkalo. Zato so pridobili za svoje moštvo poleg Živkovića in Hitreca najboljšega napadalca Zagreba Urbankeja in Koprivnjaka.

PRVENSTVO LJUBLJANSKE ZIMSKO SPORT-NE PODZVEZE.

LZSP razpisuje svoje prvenstvo v kombiniranem tekmovalju, in eicer v dnevih 31. t. m. in 4. februarja v Mojstrani ali Kranjski gori.

Prvenstvo podzveze se vrši v kombiniranem tekmovalju in prejmejo prvi trije plasirani častna darila. Tek na daljavo se bo vršil 31. t. m., ekoki 2. februarja, nato se razglase rezultati kombiniranega tekmovalja, ter razdele darila.

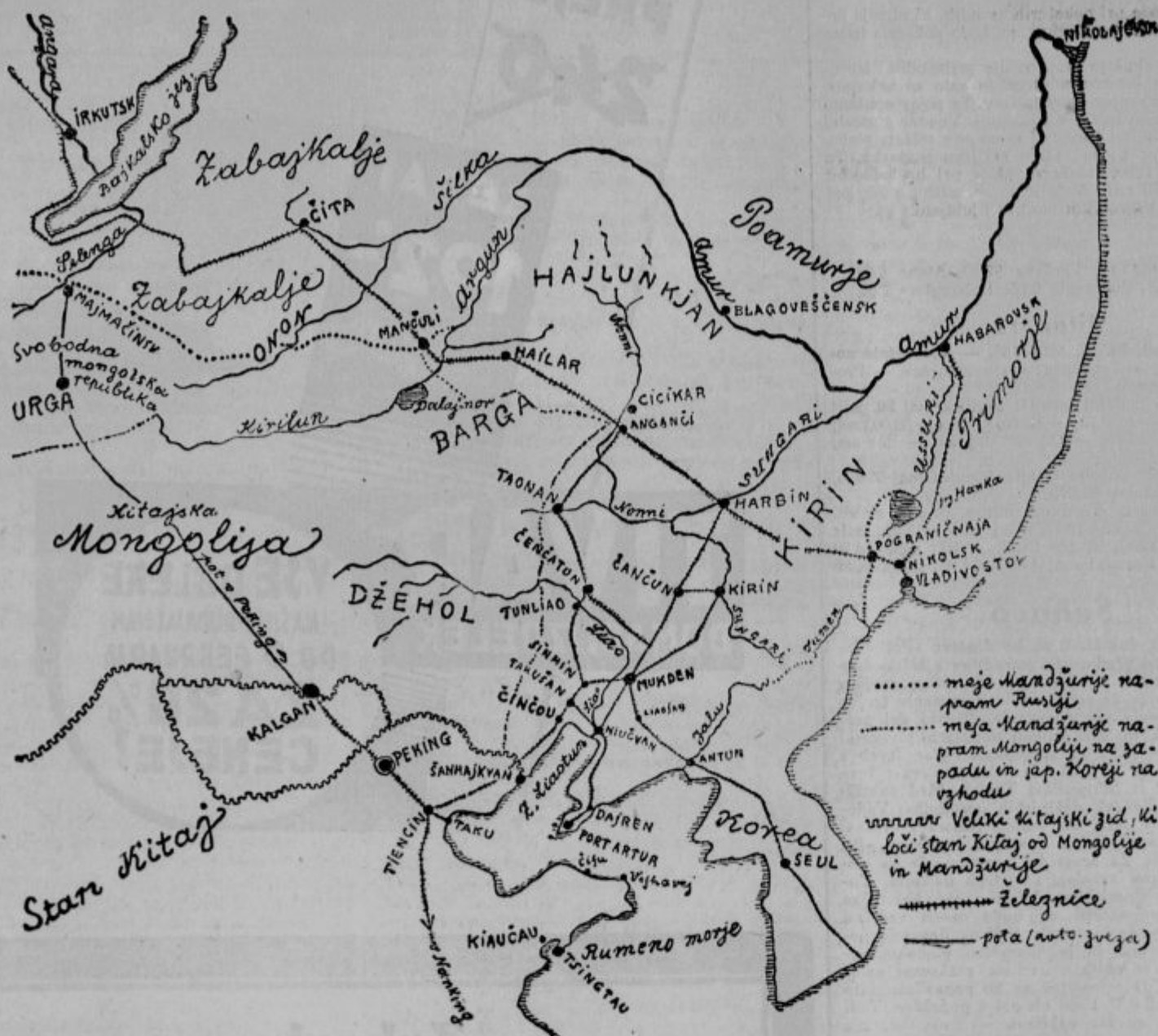
Lahko pa se tekmuje tudi v vsaki disciplini posebej ter prejme prvoplasirani v teku in prvoplasirani v skokih, ki ne bi bil nagrajen v kombiniranem tekmovalju, praktična darila. Zatorej se tekmovalja lahko udeležijo vsak, ker je dana možnost, da tekmuje v obeh panogah, ali samo v teku ali samo v skokih. Tekmujejo lahko vsi pri JZSS verificirani tekmovalci.

Prijavnica za tekmovalce znata 5 Din. Prijave je poslati do 29. t. m. na nasl.: Kunstelj Tone, Ljubljana, Masarykova 14-II levo. Naknadne prijave so mogoče proti dvojni prijavnini do začetka zvebanja.

Vsi podvezni klubi se pozivajo, da se tekmovalja udeležijo vsaj s tremi tekmovalci, brezpogojno pa morajo vsi poslati vsaj klubskega prvaka.

ASK Primorje — lahkoatletska sekcija. Gimnastični treningi se vrše vsak terek in četrtek od 18 do pol 21 v telovadnici na učiteljski. Naprešam vse lahkoatlete, da se teh treningov zanesljivo udeležujejo. Prvi trening je prihodnji terek

Ognjišče bodočega svetovnega požara?

Mandžurija

meri 1.097.300 kvadratnih kilometrov, torej toliko ko Nemčija in Francija skupaj, ima pa samo 25 milijonov prebivalstva, dočim bi jih mogla prehraniti do 80 milijonov.

Meje

Mandžurija meji na severu na Rusijo oziroma na Sibirijo po črti, ki se začneja pri mestu Mančuli in teče potem ob desnem bregu reke Argun, ki deli Mandžurijo od Zabajkalja, nakar tvori mejo Amur do mesta Habarovska v Poamurju. Od tu se meja obrne na jug, tekoč po reki Ussuri skozi postajo Pogranično do ustja reke Tumen, ki ob svojem izlivu deli tri države: Rusijo oziroma takozvano Rusko Primorje, Kitaj oziroma Mandžurijo in Japonsko oziroma Korejo, ki je danes japonska provinca. Reki Tumen in Jalu tvorita nato mejo med Korejo in Mandžurijo do mesta Antun, nakar je južna meja Mandžurije dana po obali Liaotunskega zaliva, ki ima ime po poluotoku Liaotun. Južna končina liaotun. poluotoka je japonska last in se imenuje Kvantun (na karti ime ni označeno), na katerem se nahajata mesti Dajren in Port Artur, kjer se konča južnomandžurska železniška proga. Ta proga, ki jo je zgradil japonski kapital, je po pogodbi s Kitajem pod japonskim varstvom in je za Japan ogromne koristi: izvažajo vso mandžursko produkcijo v svet. Ves sedanjí konflikt s Kitajem radi Mandžurije je izbruhnil zato, ker je Kitaj nameraval zgraditi tej progi konkurenčno progo, ki bi se iztekala v pristanišče pod kitajsko suvereniteto.

Od mesta Niučvana teče potem meja Mandžurije po črti, ki je na karti zaznamovana s tankimi pičicami, skozi mongolsko puščavo nazaj do Mančulija, ki deli Rusijo, Mandžurijo in Mongolijo. Meja med Rusijo in Mongolijo je zaznamovana na karti s debelimi pičicami do mesta Majmačinska.

Province

Mandžurija je razdeljena v 3 province in sicer 1) Hajlunkjan na severu z glavnima mestoma Hajlar in Cicikar (na reki Nonni, Anganči je južno od Cicikarja na progi vzhodnokitajske železnice. 2) Kirin na severovzhodu z mestoma Harbin na vzhodnokitajski železniški progi in Kirin; obe mesti sta na reki Sungari. 3) Fengtien (ime province na karti ni zaznamovano), ki ima kot glavno mesto Mukden, operacijsko središče japonske okupacije. Skozi provinco Fengtien teče iz Mongolije prihajajoča reka Liao, kjer so se vršile zaradi Mandžurije krvave bitke svojčas med Japonci in Rusi (1905), danes med Japonci in Kitajci.

Železnice

Pri postaji Mančuli se začneja Vzhodnokitajska železnica, ki teče skozi provinco Hajlunkjan do Pogranične v ruskem Primorju, odkoder je zvezana skozi Nikolsk z Vladivostokom. Rusija je sicer zvezana z Vladivostokom tudi po transsibirski železnici, ki od Čite dalje teče ob reki Silki in levem bregu Amurja mimo Blagoveščenska in Habarovska na Nikolsk (proga od Čite do Habarovska na karti ni začrtana, ker teče tik vzporedno z Amurjem) — toda zveza po lastnem ozemlju je sila dolga, dočim pomeni zveza skozi Mandžurijo ogromno skrajšanje. Vzhodnokitajska železnica je last rusko-kitajske akcijske družbe, vendar imajo Kitajci danes predsedniško mesto in skušajo čedalje

bolj okrnjevati privilegije Rusov, na kar špekulirajo Japonci, ki bi se radi polastili kitajskih mest v upravnem odboru železnice, da bi mogli od Rusije izmešetariti priznanje japonizacije Mandžurije.

Iz Harbina se odcepi že omenjena, od Japoncev zgrajena in upravljana južnomandžurska železnica, ki teče skozi Čancun, odkoder vodi odcepek Kirina, v Mukden in odtod v Niučvan, Dajren in Port Artur. Iz Mukdena se odcepi proga skozi Liaojan in Antun v Seul, glavno mesto Koreje.

V najnovejšem času se je zgradila železnica, ki se odcepi od Vzhodnokitajske pri Angančiju in teče ob mongolsko-mandžurski meji skozi Taonan, Čencatun, Tunliao in Sinmin, kjer se združi z anglokitajsko progo, ki vozi iz Mukdena čez Sinmin, Takusan in Čincou do Pekinga. Japonci so zdaj tudi to progo zaseli in se polastili obenem luke Šanhajkvana, kjer se Veliki kitajski zid konča v Rumeno morje.

Mukden je s Kirinom na eni in Angančijem, oziroma Cicikarjem na drugi strani zvezan še po drugih odcepih, ki se razvijajo na karti. Ker je bila dozdaj samo proga Harbin-Mukden-Niučvan-Port Artur popolnoma v japonskih rokah, je razumljivo, da se je japonska armada polastila sedaj vseh ostalih prog, da onemogoči vsako konkurenco s Port Arturom, da ne bi Kitajci zvezali teh prog s kakšno drugo lukvo v liaotunski zalivu, kakor nameravajo.

Japonska okupacija

se je začela novembra 1931 in se je bliskovito razširila. Od začetka je japonska armada samo ojačila svoje postojanke ob južnomandžurski železnici na progi od Čancuna do Niučvana. Potem so Japonci zasedli Kirin, da nadzirajo vzhodnokitajsko železnico v harbinskem sektorju. Nato so se obrnili na severozapad ter po krvavih bitkah ob železniških mostovih čez reko Nonni zasedli Anganči in Cicikar, tako da obvladujejo vzhodnokitajsko železnico tudi v cicikarskem sektorju. Ker nočejo priti v konflikt z Rusijo, se proge same dosedaj še niso dotaknili, tako da tam še poslujejo kitajske stražne čete, vendar se ravno te dni pripravljajo, da preženejo še te čete, nakar bi jih zamenjali s svojimi in nato zasedli še najsevernejšo Mandžurijo do reke Argun, Amur in Ussuri. To bo jako nevarno, ker na to ozemlje že davno špekulirajo Rusi, ki imajo tam precej kolonistov.

Po operacijah ob zgornjem toku Nonnija se je japonska armada obrnila na skrajni jug, da dobi pod kontrolo anglokitajsko železnico iz Mukdena v Peking z glavno točko Čincou. Ko se je to zgodilo in so se Japonci utaborili tudi ob sami obali liaotunskega zaliva, tako da stoji ob kitajskem zidu samem, so se zopet obrnili na sever in se polastili železniške proge iz Čincou do Cicikarja. Tu so zavzeli velika kraja Tunliao in Taonan, ki predstavljata vrata v Mongolijo in sicer v provinco Džehol in Bargo. Dočim je Džehol nominalno še pod kitajsko oblastjo, deluje v Bargo vpliv Sovjetov, ki imajo pod svojo kontrolo tudi zapadno od Barge raztezajočo se neodvisno mongolsko republiko Urgo, ki se danes imenuje Ulan Bator. Kakor se vidi, hočejo Japonci prodiranje sovjetskega vpliva preko Mongolije v Kitaj ustaviti in Rusijo prisiliti, da ostane ob svoji dosednji politični meji.

Druge zveze

Najvažnejša je cesta iz Irkutska po reki Selengi, kjer vozijo parniki, mimo Majmačinska čez Uroo do Pekinga, kjer je uveden redni avto-

busni promet. Projektirane so, oziroma se deloma nahajajo v gradnji železniške proge iz Cicikarja v Blagoveščensk, iz Harbina v Habarovsk ter iz Kirina na obal Pacifika, kjer se izliva vanj reka Tumen. Avtobusna zveza veže tudi Urgo z Mančulijem ter Hajlarjem, tekoč ob reki Kirilun ali Kerulen, kakor se tudi imenuje.

Gradi se tudi in je skoro že dograjena železnica iz Taonana do Soluna, glavnega mesta Barge, ki na karti ni zaznamovana.

Železniška proga vzhodnokitajske železnice iz Mančulija do Pogranične je dolga 1725 km, južnomandžurska iz Čancuna do Port Arturja na eni in Antuna na drugi strani 1097 km. Pod izključno kitajsko upravo nahajajoč se železnice (Čancun—Kirin; Anganči—Taonan—Čencatun do mukdenske proge Mukden—Čincou—Kitajski zid z ostalimi odcepki vred, ki se vidijo na karti) so dolge vsega skupaj 1280 km. Tako si lahko predstavljamo velik obseg Mandžurije.

Naturne in gospodarske razmere

Od 30 milijonov prebivalcev Mandžurije je danes okoli 24 milijonov Kitajcev, ki so deželo v zadnjem stoletju kolonizirali, 1.500.000 je Japoncev in Korejcev, ki so japonski podaniki, ostali so mandžurski domorodci, ki izumirajo, Mongoli in Hunhuzi. Rusov je v Hajlunkjanu okoli 200.000. Največje mesto je Harbin, ki ima najmanj 400.000 prebivalcev. Mukden jih ima okoli 180.000, Kirin okoli 100.000.

Na severu, severozapadu in zapadu je Mandžurija gorata; največji vrhovi dosega 2500 m. Mandžurija ima velike sklade rud: zlato v severozapadnih gorah in ob Amurju kakor tudi v provinci Kirin; okoli Mukdena pa tudi ob jezeru Dalaj-nor so veliki premogovni skladi; nadalje železo, baker, srebro, svinec pa tudi petrolej. Julija meseca imamo na jugu +24,4 stopinj, na severu pa +16,8 stopinj, dočim znaša januarja meseca na jugu -8,9 stopinj, na severu pa -23,4 stopinj. Na jugu je Mandžurija bogato obdelana, na severozapadu prevladuje stepta, na vzhodu gozd. Na jugu in jugozapadu nahajamo celo še takozvanega mandžurskega tigra.

Tretjina zemlje je posejana s soja-fizolom, izvrstnim hranivom za ljudi in živali, ki se v ogromnih količinah izvažajo, nadalje z žitom, rižem, makom, tobakom, konopljo in bombažem. Zelo razvita je tudi živinoreja, slavnostni so mandžurski poniji, katerih število se ceni na 3 in pol milijona. Veliko se trguje s kožami in kožuhi. Važni panogi sta tudi lesna industrija na severu in svilopreja na jugu. Množijo se tovarne in rudarska podjetja, pri katerih so udeleženi Kitajci, Japonci, Amerikanci, Angleži in ruski pa tudi francoski in nizozemski kapital. Zato je Mandžurija važna za ves svetovni kapital. Velika večina izvoza gre po japonski progi Čancun—Mukden—Dajren v Port Artur in čez Antun v pacifiški ocean, dočim kitajski mesti Niučvan in luka Inkou (ki na naši karti ni zaznamovan in leži ob koncu proge iz Mukdena ob liaotunskem zalivu) vsled te japonske konkurence propadajo. Trgovina z Rusijo gre skozi Mančuli.

Mongolija

Vsa Mongolija obsega danes 2.307.000 kvadratnih kilometrov, kjer pa živi samo 3 milijone nomadov živinorejcev. Severozapadna Mongolija ali takozvana Džungarija z glavnim krajem Kobdo v Altajskem pogorju se smatra kot ruska interesna sfera; južna Mongolija je puščava

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 24. jan.: 8.00 Tajnik Kafol: Sadjarstvo — 9.00 Dr. O. Roca: Esperantsko predavanje — Zimski sport pri nas — 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 P. dr. R. Tominec: Galerija slovenskih konvertitov — 10.30 Dr. Pavel Brežnik: Marburg an der Lahn — 11.00 Salonski kvintet — 12.00 Čas, poročila, plošče — 15.00 Dr. Fr. Veber: Rezultati eksperimentalno fonetične studije — 15.15 Gdš. Lebar: Dekliška ura: Na prevalu — 15.45 Tamburaški zbor iz Šiške — 16.30 Orgoli: ženitev, veseloigra — 20.00 Veber skladatelja Vasilija Mirka: I. Uvodna beseda g. Zorka Prelovca. II. Samospevi g. Zivka in ge. Skvarče, III. Kvartet Glasbene Matice, IV. Klavir-solo g. Marjan Lipovšek — 21.30 Salonski kvintet; vmes poročila in čas.

Ponedeljek, 25. januarja: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Profesor Fr. Pengov: Iz anatomije človeškega telesa. Toplina našega telesa. — 19.00 Dr. I. Burian: Čestina. — 19.30 Zdravstvena ura. — 20.00 Radio kvartet. — 21.15 Salonski kvintet. — 22.00 Čas, poročila.

Drugi programi

Ponedeljek, 25. januarja:

Belgrad: 12.05 Radio orkester. — 20.00 Narodne pesmi. — 20.30 Komedijska. — 21.15 Radio orkester. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 20.30 Radio orkester. — Budapest: 17.05 Radio kvintet. — 17.35. Plesna glasba. — 19.45 Večerni koncert. Ciganska glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. — 19.45 Mandoline. — 22.30 Plesna glasba. — Rim: 12.45 Vokalni in instrumentalni koncert. — 21.00 Lahka poljudna glasba. — Berlin: 19.10 Koncert. — 22.40 Vremenska ura nato plesna glasba. — Barcelona: 14.20 Radio orkester. — 21.05 Radio orkester 22.00 Pianinski koncert. — 23.30 Jazz. — Praga: 20.00 Kitare in ksilofon. — 22.45 Toulouse: 20.00 Koncert vojaške godbe. — 22.45 Petra glasba. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. — 20.00 Večerna glasba. — 20.00 „Egmont“, žaloigra. — 22.15 Plesna glasba. — Stuttgart: 19.45 Klavir. — 20.25 Monodrama. — 20.45 Melodije.

Torek, 26. januarja.

Belgrad: 11.05 Radio orkester. — 20.30 Zagreb. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 17.00 Radio orkester. — 20.00 Simfonični koncert. — Budapest: 12.05 Opoldanski koncert. — 15.30 Mladinska ura. — 17.00 Ciganska glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. — 20.35 II. simfonija Franca Schmidta. — 21.45 Večerni koncert. — Rim: 21.00 Simfonični koncert. — Berlin: 20.05 J. Haydnova Simfonija. — 21.10 Valčkov večer. — Barcelona: 19.00 Trio. — 20.00 Plošče. Operni prenos. — Praga: 20.30 Instrumentalni koncert. — 21.30 Haydnov kvartet. — Toulouse: 20.15 Operne pesmi. — 20.30 Koncert vojaške godbe. — 23.45 Operne pesmi. — Stuttgart: 20.00 Kvartet. — 21.00 Slušna igra. — 22.50 Gledališka ura.

Ruše

Nalezljiva bolezen. Še te je treba. Pa nič ne pomaga. Pojavila se je davica in že umorila 6 letno Antonijo Repulso, učenko prvega razreda ljudske šole. Toda naš okrožni zdravnik dr. Zorec je z vso silo nastopil proti davici in upamo, da jo kmalu prežene od nas, če bodo ljudje le poslušali njegova navodila in ukaze.

Kam pa danes Rušani? Vsi k prireditvi Kat. prosvetnega društva ob 3 popoldne, kajti ves dobiček a preplačili je namenjen v podporo brezposelnim. Na sporedu je Faingarjeva drama „Razvaline življenja“. Na evidecije pa tudi 7. februarja v istih prostorih pri ameha polni Gogoljevi „Ženitvi“!

Odbor za brezposelne je deli živila in druge potrebščine najboljše. 63 jih dobiva redno podporo. Ko pa je odbor zbiral imena res potrebnih, se je pokazalo, kakšni so nekateri ljudje. Prijavili so se namreč za podporo tudi taki, ki podpre sploh ali vsaj sedaj še niso potrebni. No, povsod se najdejo neznačajniki!

6 urno delo. Sprašila se je med našim delavstvom misel: Ali ne bi bilo dobro delati vsem le 6 ur na dan in bi ne bil nikdo odpuščen? Radovedni smo, kako bo vodstvo tovarne sprejelo ta predlog.

Novo mesto

Sankanje in drsanje je po razglasu mestnega županstva dovoljeno le na kapiteljskem marofu do Ferliča, ter na Trdinovi cesti do Božjega groba dol do Klemenčeve. Povsod drugod pa je vsako drsanje strogo prepovedano. Prosimo pa, da bi dala mestna občina ulice po mestu malo posipati s peskom.

Mestna občina je kupila od moške bolnišnice Usmiljenih bratov v Kandiji hišo št. 151 v Novem mestu z vsem zrasen spadaljočim posestvom za kupno ceno 150.000 Din.

NAZNANIL! Otvoritev podružnice v Novem mestu, Florjanov trg št. 9. I. PICEK, trgovina z mešanim blagom. — Poslovodkinja Ljudmila Picek se priporoča cenjenemu občinstvu.

(Gobi in Šamo); na rusko Zabajkalje meji neodvisna mongolska republika Urga, ki je bila ustanovljena po vplivu sovjeto leta 1921 in ima nekakšno sovjetsko ustavo. Vzhodna Mongolija obstoji iz več provinc, kojih najvzhodnejša je Džehol. Severno od Džehola je ozemlje Barga okoli jezera Dalaj-nora, kjer, kakor v ostali Mongoliji, vladajo rodovni poglavarji ali kani, ki se tudi žele odcepiti od Kitaja oziroma od kitajskega potentata Čansuljana, ki rezidira v Pekingu in pobira od Mandžurije in vzhodnih Mongolov davek. Mongoli se žive od živinoreje in trgovine s kamelami, konji, govejo živino, ovčami in kozami. Poljedelstvo ni razvito. Rudnin je v Mongoliji ogromno (zlato, železo, baker, dragi kamni, premog, petrolej), niso pa izkoriščene. V zadnjem času se zanimajo za ta neizmerna bogastva zlasti Rusi, ki so tudi uvedli avtopromet, kolikor je mogoče, in vzdržujejo redno paroplovstvo po Kirilunu, Ononu, Selen-gi, Kosogolu, Irtišu in Jeniseju, ki izvajajo sami ali po svojih pritokih v Mongoliji. Trgovina je v Mongoliji pretežno v kitajskih rokah. Najnovejši dogodki bodo gotovo privedli do popolne odcepitve mongolskih pokrajin od Kitaja, bodisi da postanejo samostojne, bodisi da pridejo pod ruski ali japonski politični in gospodarski vpliv.

Poslovni promet bank

Do konca tretjega četrtletja preteklega leta so bili poslovni uspehi denarnih zavodov zadovoljivi. Posebno v mestih se zaradi gradbene delavnosti še ni tako poznala gospodarska kriza kot na deželi. V glavnem so bili uspehi približno enaki pri bankah onim iz leta 1930.

Kriza v jeseni pa je zelo prizadela banke, ker je dotok novega denarja ponehal in je bilo treba stalno skrbeti za dovolj veliko likvidnost, za katere vzdrževanje je morala nekaterim priskočiti na pomoč tudi Narodna banka.

Vendar pa v splošnem uspehi ne zaostajajo dosti za uspehi leta 1930. Bilančna dela, ki so sedaj

v teku in bodo pri nekaterih zavodih, ki nimajo podružnic, kaj kmalu končana, pa bodo pokazala točno sliko.

Banke skušajo svojo režijo prilagoditi izpremembam na denarnem trgu in zato so nekatere znižale plače svojemu uradništvu. Ta pojav opazimo tako v Zagrebu kakor v Ljubljani. Vendar je doslej med ljubljanskimi bankami samo ena znižala plače, ki tvorijo res njeno veliko režijsko postavko. Ta banka je 1. 1930. izdala za plače pri brutodonosu 57.1 milj. 9.65 milj. Nadalje so se znižale plače pri podružnicah zagrebških bank v Ljubljani.

fija 3.70, Praga 15.18, Varšava 57.50, Atene 6.60, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05, Helsinkis 7.60.

Žitni trg

Novi Sad. Rž bč. 160—165. — Vse ostalo nespremenjeno. — Tendence: nespremenjena. — Promet: 31 vagonov.

Chicago (začetni tečaj): Pšenica maj 59, julij 58.50, september 59.75. — Koruza: marec 38.50, maj 40.875, julij 42.875. — Oves: Maj 26. — Rž: maj 46.875.

Winnipeg (začetni tečaj): Pšenica maj 62.625, jul. 63.875, oktober 65.375.

Budimpešta. Tendence mirna, promet slabši. Pšenica: marec 12.65—12.73, zaklj. 12.65—12.67; maj: 13.48—13.50, zaklj. 13.45—13.47. — Rž: marec 14.70 do 14.75. — Koruza: maj 14.85—14.90, zaklj. 14.88 do 14.90.

Senovo

V nedeljo, dne 31. t. m. bo društvo »Probuša« priredilo veliko predpustno prireditev v šolski dvorani na Senovem, katere po izbraniosti svojega programa vzbuja že sedaj veliko zanimanje ter bo gotovo prekašala vse dosedanje. Pevski del programa izpolnjujejo naši najbolj popularni slovenski skladatelji. — Tako so zastopani: Peter Jereb z »Jutrjanja«, »Ah ti bori« in »Šentjanževa«; Ivan Ocvirk: »Bog in Slovenija«; Tomc: »Med cvetličami«; Puš: »Venček dolenskih narodnih«; Vodopivec: »Knezov zeti«; dr. Anton Schwab: »Vlak«; končno še Anton Grum s svojim kupletom »Pri zobozdravniku«. Za drugi del programa je pa pripravljena izvrstna veseliga v treh dejanjih »Potešavščina z ameriški dolarji«, pri kateri se najbrž tudi najresnejši ne bodo mogli vzdržati smeha. Društvo se je oziralo tudi na današnje pomankanje denarja in je vstopnino globoko znižalo, tako da je obisk prireditve vsakomur omogočen. Ker se ta prireditev ne bo ponavljala, zato pridite v nedeljo 31. t. m. ob pol 4 popoldne. Tudi Rajhenburžani vljudno vabljene.

Litija

Prvi jugoslovanski orkester na koncertne orglice priredi pod vodstvom ustanovitelja kora. prof. gosp. K. Jeraša in okriljem matice tega orkestra nar. že glasbenega društva »Sloga« v nedeljo, 24. t. m. dva koncerta in sicer v šmartnem pri Litiji ob pol 16, v Litiji pa ob pol 20. Nihče naj ne zamudi prilike slišati ta najmlajši orkester s čudovito mehkim tonom, ki lepoto naše narodne pesmi še poveča. Pa tudi otroke pripeljte s seboj. Otroci bodo svirali otrokom, nihče jim ne more tako geniti srca. Vstopnina minimalna (8, 6, 4 in 2 Din).

Šoštanj

Volitve obratnih zaupnikov. V smislu zakona o zaščiti delavcev so se vršile v torek 19. januarja volitve obratnih zaupnikov v tukašnji usnjarni. Soglasno so bili izvoljeni naslednji obratni zaupniki, predlagani od strokovne zveze usnjarjev: Anton Mlinar, Jurij Povše, Anton Dobelšek, Jakob Kušnik, Anton Arzenšek, Marko Novak.

Zadružno-gospodarski tečaj se bo vršil v torek 26. januarja v št. ilju pri Velenju v prostorih Društvenega doma s predavanji o kmetijstvu, zadržništvu itd.

Dva dneva? Čujemo, da bo Woschnaggova tovarna pomnožila praznovanje še za en dan. Torej v petek in soboto bodo praznovali. Delavce se polnača upravičena skrb. Služili bodo samo štiri dni v tednu, jesti morajo pa sedem dni...

Avtomobilisti!

Motociklisti!

Šofer in samovozač

Spisal inž. Josip Štolfa. — Cena vezani knjigi Din 140—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

JAVNA ZAHVALA.

Po smrti mojega brata, gosp. dekana Josipa Janžekoviča pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, mi je podporni sekcija Kmetijske eksportne zadruge r. z. z. o. z. v Mariboru, Aleksandrova 44, takoj, točno, kulantno in v najlepšem redu izplačala pripadajočo podporo. Z ozirom na to, priporočam vsakomur takojšen vstop v ta res prvovrstni in dobrodelni zavod.

Sv. Lenart v Slov. gor., 21. januarja 1932.

Marija Janžekovič.

ZAHVALA.

Podpisani se zahvaljujem Podporni sekciji Kmetijske eksportne zadruge r. z. z. o. z. v Mariboru, Aleksandrova 44, za kulantno, točno in hitro izplačilo pripadajoče mi posmrtnine po smrti ge. Elizabete Velce, posestnice iz Pivole pri Hočah. Iz tega razloga priporočam vsakomur ta silno kulantni in za splošno koristni zavod.

Ruše pri Mariboru, dne 22. januarja 1932.

Anton Happe.

NAZNANILO! Podpisana zadruga vljudno sporoča vsem svojim članom in poverjenikom, da so uradne ure za stranke do nadaljnjega dnevno razen nedelj in praznikov

od 8. do 12. ure dopoldne.

Popoldne je pisarna za stranke, člani in poverjenike zaprta, ker se mora vršiti poslovanje točno in vsled tega nemoteno.

V Mariboru, dne 24. januarja 1932.

KMETIJSKA EKSPORTNA ZADRUGA r. z. z. o. z. Maribor, Aleksandrova ulica 44.

Zahvala

Za nebrojne dokaze iskrenega sočutja ob prerani smrti našega ljubljene, nezabnega sina in brata

Francija Banko

cand. ing.

se tem potom najtopleje zahvaljujemo. — Posebno zahvalo pa smo dolžni gospej Anici Turnšekovi, ki nam je v najtežjem trenutku prihitela v pomoč; preč. g. župniku Požarju za njegove lepe besede, č. gg. kaplanu ter župniku iz Nazarij; g. dr. Arhu za njegov trud in tolažbo; daje vsem darovalcem prekrasnih vencev, šopkov in cvetja, kakor vsem, ki so nam izrazili sožalje.

Iskreno zahvalo za številno udeležbo pri pogrebu izrekamo župnemu načelniku gornjesavinske gasilske župe g. Stručlu ter vsem polnoštevilno udeležnim gasilskim društvom Rečice, Mozirja, Nazarij, Pobrežja, Gorice in Grušovelj; pevcem za gniljive žalostinke in sploh vsem, ki so dragega pokojnika v tako obilem številu spremili na zadnji poti.

Rečica, dne 19. januarja 1932.

Žalujoča rodbina Banko.

ZAHVALA. S hvaležnostjo in radevolje izrekam tem potom iskreno in javno zahvalo Podporni sekciji Kmetijske eksportne zadruge r. z. z. o. z. v Mariboru, Aleksandrova 44, za hitro in točno izplačilo pripadajoče mi podpore po smrti moje matere ge. Ane Pepelnjak iz Hotemiš-Rateče. Radi tega nad vse kulantnega izplačila se čutim dolžnega gornjo institucijo vsem svojim znancem in prijateljem in v obče vsakomur najtopleje priporočati.

Hotemiš-Rateče, dne 20. januarja 1932.

Pepelnjak Franc.

CIST OBRAZ

V 10-14 dneh dosežete s preparatom Schröder Schenke za polajenje kože po Dr. med. Lohman u. Ze prvi dan po uporabi v dno popeljava obraz. S tri dni, trda neoparjena obnovljenjem kože. Češar pa vaša oči niti ne opazi — odstranjuje to reakcijo temeljito za vselej vse nečisto, kot bu je, sojedce, mučilo, laka, čavst, raskavo, razokano, irapavo, mostno svetlo, ovno lo ofo, z akost rosti itd. Koža postane sijajno čista, ružnat in nežna, obraz mladensko sveč, izgled pa pomajen za mnogo let. Up h in neškodljivost: zajamčene. Cena Din 120. — Elanija od limon: za čenje obraza iz najtnejših rasi inških sekov in oja. Vsak mlo je obra u skotil vo n k do preveč razd ali, doim je enul ija, blana in oža postane ne na in mčka, a. brax dist in s jaino lep. Cena Din 50. Originalne preparate Schröder Schenke razpošilja po povzetju (po to na Din 12) ali proti plačilu vnaprej, poštnina Din 6 samo dno za Jugosla: jo »OMNIA« odde ek J.2. Zadrževanje br: zpladni ilustrovani cenik. Zagreb, Drašković ulica št. 27. Odk anj je ponared el Or glalni Schröder Schenke preparati n'valja sveoval sloves in o sto alo se 35 let. I č jo se prodajale za vsa večja mesta

Borza

Denar

Dne 23. januarja.

Devizni promet na naših borzah postaja živahnejši. Narodna banka daje sedaj že skoro vse devize za lansko leto in bo kmalu podala vse zaostanke. Zato je bil ta teden na ljubljanski borzi promet znatnejši kot prejšnji in je znašal 11.66 milj. Din v primeri s 6.3, 5, in 8.2 milj. Din v prejšnjih tednih.

Največ prometa je bilo v ponedeljek in petek, nadalje največ v devizi Newyork. Privatnega blaga je sedaj na borzi malo.

Curih: Beigrad 9.10, Pariz 20.1825, London 17.60, Newyork 512.50, Bruselj 71.45, Milan 25.7750, Madrid 42.70, Amsterdam 206.35, Berlin 121.10, Stockholm 99.—, Oslo 96.25, Kopenhagen 97.50, So-

ZAHVALA. Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom prerane izgube našega draga očeta

JURIJA SAPEK

izrekamo našo najtoplejšo zahvalo. Posebna zahvala vsem, ki so blagopokojnega spremili na potu k večnemu počitku. Najlepša hvala podpornemu društvu za krasni venec, in vsem, ki so rajnega v njegovih zadnjih urah tolažili. Bog plačaji!

Javornik, Trebeš, dne 21. januarja 1932.

ZALUJOČI OSTALI.

Priporoča se prvi slovenski zavod Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Čelje. Palača Ljudske posojilnice, Zagreb. Staroča izjev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

I. V.:

Tiho noč prihaja

Tiho noč prihaja,
dan mehko ugaša,
angel gre iz raja,
detece povpraša:

Si li trudno, dete,
mar si že zaspano?
Svoje očke svete
le zapri zdaj vdano.

Spančkal, dete, spančkal,
da boš spet veselo,
saj bo kmalu, kmalu
jutro zablestelo.

Luč bom zdaj upihnil,
stopil v raj blesteči,
tebi pa bom dihnil
sladek sen o sreči.

Venceslav Winkler:

Turki pod vasjo

Takrat še ni bilo cerkve pri Sveti Trojici in tudi ljudje še niso bili tako pravdanski kot danes. Drugače so bili ustvarjeni, morda so že tihotapili, morda še niso, ampak, to pa je, močni in pogumni so bili.

Najsilnejši je bil Tone Jakopin. Obračal je skale kot bi se igral. Grajski na Taboru so se ga bali in riharji po vaseh, ker je po svoje delal. Za tlako se ni brigal, za desetino še manj. Turjačani so se od začetka jezili, potem so ga pustili v miru. Valpet se je včasih obregnil obenj, tudi biriti je poslal nadenj. Ničesar niso opravili. Smejal se jim je. Biriti so se zmeraj ustrašili, kadar je bilo treba iti k njemu. Šli so proti vasi, pa so med potjo legli v grmovje, potem so se pa vrnili in rekli valptu, da Jakopina ni doma. Tako je bilo zanje prav in za Jakopina.

Pa je prišlo hudo leto. Bila je čudna zima, snega se ni hotelo nabirati, burja je pa vriskala do groze. Tone Jakopin je ležal v koči in pel. Kar priteko ljudje: »Jakopin! Turki gredo! Beži!«

»Naj gredo!« je malomarno rekel Jakopin, ampak je vendar počasi vstal.

»Radoveden sem, kakšni so,« je rekel. Pa je bil prepočasn. Ko je prišel na vas, ni bilo nikogar več. Hiše so molčale kot opolnoči.

»Hej, oče rihar!« je razbijal Tone po vratih.

Rihar je bil že na Taboru in se ni oglasil. »Malo čudna je ta stvar,« je premislil Jakopin. »Zdaj sem pa kar sam.«

Preden se je dobro obrnil, so že stali rdeče-hlačarji okoli njega. Štirje so skočili s konj in so silili vanj z nekim orožjem, da je Tonetu migotalo pred očmi. Zraven so kričali v svojem jeziku, kar so le mogli. Jakopin jih je radoveden ogledoval.

»Lepo so napravljeni,« se je nasmehnil. »Samo igračke imajo v rokah.«

Toda Turki niso poznali šale. Zagnali so se vanj.

»Glej jih, kaj mislijo zares?« se je zresnil Tone. Pogledal je krog sebe. Samo štirje Turki so ostali na vasi. Ostala četa je zdivjala proti Taboru.

»Pa dajmo!« je pomislil. Udaril je z golimi rokami in se je stvar tako končala, da so kmalu ležali vsi štirje Turki na tleh, Tone si je pa tiščal levo uho z obema rokama. Počasi se je umaknil v gozd.

Ko so Turki odšli, so prišli ljudje s Tabora.

»Ali si videl Turke?«

»Pobratili smo se,« je razložil Tone. »Prav prijazni ljudje so. Rekli so, da bodo še prišli.« Res so prišli jeseni še enkrat. Ampak konaj so zagoreli kresovi po gorah, so že prišli grajski hlapci:

Kralj Oh

(Ruska pravljica. Poslovenil Mark.)

Odvedel ga je na čisto drug svet pod zemljo in ga potisnil v zeleno hišico, okrog katere je bila ograja iz bičja. V hišici je bilo vse zeleno, stene in klopi, celo Ohova žena in otroci so bili zeleni. Prav vse je bilo zeleno, tudi vodne deklice, ki so pri Ohu služile.

»Kar sedi,« je dejal Oh hlapcu, »in kaj pri-grizni!«

Vodne deklice so mu prinesle jedi, tudi jed je bila zelena.

Ko se je hlapec najedel, mu je Oh rekel: »Pojdi na dvorišče, nasekaj drv in jih prinesi sem!«

Hlapec je šel ven in se ni zmenil za drva; legel je in zaspal.

Oh je prišel ven in videl, da hlapec spi. Dvignil ga je in mu ukazal narediti grmado. Nanjo ga je položil in jo zažgal. Hlapec je zgorel. Nato je Oh stresel pepel v veter. Iz pepela je padel ogorek. Tega je sedaj poškopril z vodo življenja — in hlapec je bil zopet živ in že manj len.

Oh mu je iznova ukazal, naj naseka drv, toda hlapec je zaspal kakor prvič. Oh ga je zopet sežgal na grmadi in je raztresel pepel. Nato ga je oživil ko poprej. Tedaj je bil hlapec že tako postaven, da mu ni bilo enakega.

Še tretjič ga je Oh sežgal in oživil, pa je postal iz prejšnjega lenuha tako krepak in zal mladenič, da ni moči tega niti povedati, niti si misliti.

Služil je že leto dni pri gozdnem kralju. Tedaj je prišel ponj njegov oče. Sedel je v gozdu na štor in poklical: »Oh!«

»Jakopin, na Tabor moraš!«

»Ne grem. Moram Turke sprojeti.«

»Jakopin, grof je na Taboru in je ukazal.«

»Ne grem. Vidiš, da bodo prišli Turki!«

Hlapci so odšli in so pustili bedastega Jakopina.

Turki so prišli. Strašno velika truma jih je bila. Tudi ujetnike so imeli med seboj, nad pol tisoča.

Kristjani na Taboru so se pripravljali na boj. Bil je večer, mrak je stisnil oči, da so omagale in niso videle niti do gozda. Okoli tabora so goreli ognji.

Takrat je prišel Tone Jakopin iz gozda in šel naravnost navzgor proti Taboru. Poropotal je z nečem po vratih, da bi mu odprli.

»Križ božji, kaj te niso prijeli?«

»Čemu neki? Pa trudni so tudi.«

Hitro so mu odprli mala vrata in ga spustili na dvorišče.

»Kaj pa prenašaš?« ga je vprašal grof.

Jakopin je spoznal gospoda pa se je opravičil:

»Vedo, naj oprostijo, nisem imel še orožja pa nisem hotel priti s hlapci.«

»Pa kakšno orožje imaš?« so se smejali možje.

»Večje gorjače nisem mogel dobiti,« je ponižno povedal Tone in vrgel po tleh težko žrd, da je kar zabobnelo...

Zjutraj so se Turki umaknili na južno stran. Kristjani so šli za njimi.

»Ali bi udarili?« so rekli možje Jakopinu.

»Kako pa? Ali je treba močno?« ga je skrbelo.

»Tako, da padejo po tleh!« so ga učili.

Jakopin je res tolkel tako, da so padali po tleh, toda udaril je parkrat tudi po kamenju, pa se mu je žrd prelomila.

»Joj, pomagaj zdaj, sveti Urh!« se je obrnil proti Taboru.

Pa ni bilo več treba. Z neznansko naglico so se Turki razkropili na vse strani. Kristjani so z velikim veseljem objemali rešene ujetnike. Vse je vriskalo.

»Kaj pa ti?« so vprašali Jakopina, ko je zamišljen stal na cesti.

»Ne vem,« je skrbno povedal junak. »Drugič bom oral vzeti močnejšo žrd.«

Drugič pa ni bilo več Turkov.

Zanimivosti iz Tibeta

V deželi, ki leži približno 5000 metrov nad morso gladino in ki je tako kamenita, da morajo zemljo v košarah nositi na polje, imajo

Tibetanke kaj trdo in težko življenje. Če se najstarejši sin v družini poroči, mora njegova žena skrbeti za vse člane družine. Kuhati mora, tkati, šivati in celo živini streči. Kljub temu pa bi težko našli še kje na svetu veselejših in srečnejših žensk, kot so v Tibetu. Smejijo se in prepevajo ves dan. Smejč in

prepevajoč ženejo tudi govedo na pašo, toda ne po ravnih stozah kakor pri nas. Ženejo jih v velikih polkrogih. Zakaj? Da tako prepo-dijo zle duhove iz njihovih skrivališč.

Otroške obleke živajo iz najdebelejšega blaga. To blago je tako trpežno, da ga otroci nosijo leta in leta. Kadar postane obleka prekratka, jo spodaj kratkoma podaljšajo s kosom novega blaga. To ponavljajo toliko časa, dokler otrok povsem ne doraste.

Kopanja in umivanja z vodo Tibetanci ne poznajo. Za snajenje telesa uporabljajo — sirovo maslo! To čistilno sredstvo jih obenem znatno zavaruje proti mrazu.

Pozdravljajo pa se Tibetanci na dokaj čuden način: pomolijo jezik iz ust in se počeh-ljajo za ušesom. S tem hočejo reči: »Vdan

sem ti tako, da mi lahko odrežeš jezik in uše-sa, če hočeš! Na tihem pa Tibetanci seveda niti oddaleč ne računajo s tem, da bi jim kdo jezik in ušesa porezal in bi najbrž gromozan-sko premlatili vsakogar, ki bi si drznil kaj takega storiti!

Za bistro glave Rešitev zloženke

Zloženko v zadnji številki je pravilno rešila edino Milena Simončič, učenka I. razr. m. šole v Ljubljani, ki je pisala: »Iz začetnih črk teh besed se ne more sestaviti noben pregovor, ker ni nič samoglasnikov.« Nagrada je bila zato pri-sojena njej. Dobi vezano knjigo pravilnice »Ptiček z dvema kljunčema«.

Nova zloženka

Torek — riba — angel — ime — aleja — ova — enkrat — loka — žolna — mati — nož — konj — ena — gos — av kos.

Postavite te besede v drugačnem vrstnem redu drugo pod drugo tako, da boste iz njih za-četnih črk od zgoraj navzdol čitali znan pregovor. Ena od pravih rešitev bo izžrebana za na-grado.

Rešitev pošljite najkasneje do četrtega, 28. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slo-venec« v Ljubljani.

Ko je bilo leto pri kraju, je šel oče zopet po sina. Prišel je k štoru in poklical Oha. Oh je prišel izpod štora in dejal: »Pridi in si ga poišči!« Odpeljal ga je v ovčjo stajo, polno ovac, katere so bile vse enake. Kmet je iskal in iskal, svojega sina pa med njimi ni našel. Zopet je moral žalosten oditi domov.

Tretje leto je že minulo in kmet je šel iznova k Ohu po sina. Med potjo je srečal starca, ki je bil bel ko sneg, tudi njegova obleka je bila bela.

Starac je kmeta pozdravil: »Dober dan, kmet!«

»Dober dan, starec!«

»Kam pa greš?«

»H kralju Ohu po svojega sina.«

»Kako to?«

Kmet mu je pripovedoval, kako je dal sina Ohu in pod kakšnimi pogoji.

»Lahko boš še nekaj časa hodil ponj,« je dejal starac.

»To vem že sam, kaj pa naj naredim? Ali bi ti mogoče vedel, kako naj sina spoznam?«

»Dobro vem,« je dejal stari.

Kmet ga je začel prositi: »Povej mi, dragi prijatelj, kako bi ga spoznal. Čeprav ni bil nič prida, vendar je moj sin in moja kri.«

»Poslušaj,« je rekel stari, »ko bo prišel k Ohu, bo izpustil golobe; tisti, ki ne bo hotel zobati in bo sedel na hruško, je tvoj sin.«

Vesel se je zahvalil kmetu starcu in odhi-tel k Ohu.

Pri štoru v gozdu je zopet poklical Oha. Ta je prišel na dan in ga peljal v svoje gozdo-kraljestvo. Oh je stresel pehar pšenice na tla in poklical golobe. Polno dvorišče jih je bilo. Vsi so bili enaki. »Poišči si svojega si-na,« je dejal Oh; »če ga boš spoznal, bo tvoj, če ne, ostane moj.« (Dalje prih. nedeljo.)

STRIČKOV KOTIČEK

243. Ljubi Kotičkov striček! Danes Ti pošiljam prvo pisemce. Upam, da ga ne boš zavrnil.

Prosim, sporoči mi, če Te smem povabiti na gostijo. Srečna bi bila, ko bi Te videla pri naši obloženici mizi. Željno pričakujem Tvojega odgo-vora in Te srčno pozdravljam. — Marica Volk, učenka IV. razr. v Lichtenh. zavodu v Ljubljani.

Draga Marica! Na gostijo bi me rada po-vabila? Pa me povabi, lej jo punčko! Tega Ti ven-dar ne morem ubraniti. Če se bom Tvojemu po-vabilu odzval — je pa drugo vprašanje. Najprej mi moraš povedati, kakšna bo lista gostija in s kakšnimi dobrotami bo obložena miza. Mačka v žaklju jaz ne kupujem. Če bo na mizi dovolj sve-žih češenj in rdečih jagod, ki jih na moč rad imam, pridem, če jih ne bo, ne pridem. Torej sporoči mi! — Te lepo pozdravlja Kotičkov striček.

244. Dragi Kotičkov striček! Jaz, ki tako rada prebiram Tvoja pisma, sem Ti že dvakrat pisala, pa si me vselej vrgel v koš. Ravno zdaj sem čitala, da bi Ti zelo rad jedel ajdove žgance. Ker Te noče povabiti Pavla iz Vrhnike, Te povabi-m jaz. Povem Ti tudi, da bomo klasi prasiča. Mislim, da bo imel takšne ocvirke, kakršne bi Ti rad imel na žgancih. Mogoče bo imel tudi kakšno klobaso, ki jo bom podarila Tebi za novo leto. Pridi kmalu na pojedino! Če prideš, boš videl mojega sneženega moža. Samo glej, da se ga ne boš preveč ustrašil.

Zelim Ti, da bi živel vsaj še sto let in Te prisrčno pozdravljam Fanči Mišvelj, učenka I. m. r. pri uršulinkah v Ljubljani.

Draga Fanči! Novo leto je že zdavnaj minilo, ocvirke ste najbrž že do kraja pohrustali — po kaj naj torej še hodim k vam? — tako bi dejali Požgančev oči, ki so požrešni tako, da lahko zvrhan lonec ocvirkov kar mimogrede pojedo. Jaz pa, ki mi tudi še kaj drugega po glavi roji, ne samo ocvirki in klobase, ne pravim tako, nego pravim takole: Bi že prišel, čeprav mi niti z nezabljeni-m močnikom ne bi postregla, ampak, draga moja, stvar je takšna: bojim se sneženega moža! Imam prebrideke skušnje z njim. Mi je sneženi mož nedavno takšno zgodelo ocloli ušes, da mi še danes po njih šumi. Takole je bil: Sem jo židane volje mihal z neke svatbe proti domu. Mimogrede sem v mladostni razigranosti udaril sneženega moža, ki je kraj pol potuhnjeno stal, po debeli buči — in se je to prekruto maskevalo nad menoj! Še preden bi mi utegnili kdo zaklicati »Beži!« — mi je sneženi mož tresil ogromen lonec na glavo, da sem sredi črne noči videl milijon električnih žarnic — — — Zdaj imam pred sneženim možem takšen grozanski respekt in strah, da se mu na sto korakov daleč junško izognem. Mi je torej prav žal — ne pridem. Prav nič me ne mika, da bi še z enim lonecem sklepal prijateljstvo... Po-zdravljen! Kotičkov striček.

245. Predragi Kotičkov striček! Ti ne veš, kako sem huda nate. Že tretjič Ti pišem, pa vem, da bo tudi to pismo romalo v Tvoj krvoločni koš. Privoščim ti tudi meni malo veselja in me daj v kotiček! Če me tudi topot ne uslišiš, Ti izpulim vse lase, ki jih imaš na glavi!

Te pozdravlja in se Ti lepo priporoča za od-govor Tvoja zvesta kotičkarica Eia Komar, učenka (?) razr. v Borovnici.

Draga Ela! — Tvoja grožnja, da mi boš iz-pulila vse lase, ki jih imam na glavi, je učinko-vala name kakor bomba. Kajti imam na glavi na-tanko še dva cela, pretalo nakodrana in umetniško nazaj pešesana lasa, ki ju ljubim in pazim nanju kakor kolkja na svoje mladitve. Samo pomisli, kakšen strahovit udarec bi bil zame, če mi s kruto roko izpulíš še te edine, kar mi je od vsega nekdanjega bujnega bogastva na glavi ostalo! Za-to sem se požuril, kolikor se je dalo, in vrgel Tvoje tretje pisemce po dveh mesecih jadrno v kotiček, da naredim Tebi veselje, sebi pa prihra-nim ljuto žalost, ki bi mi je povzročila izguba zad-njih dveh las... Lepo pozdravljen! Kotičkov striček.

Dragi Kotičkov striček! — Hodim v II. gim-nazijo na tretjo državno. Najraje imam zgodovino in zemljepis. Sedaj smo vzeli že vse do bitke pri Marstonu. Mislim, da znaš dragi striček, toliko zgodovine, da Ti ni treba razlagati, kdo se je tam bojeval; če ne, pa poglej v zgodovino starega veka na strani 63—64 v Bučurjevi zgodovini. Vso zgo-dovino bi Ti rad povedal, ako bi lahko s Teboj govoril; znam namreč vso zgodovino od Egipta-nov pa do razpada zapadne rimske države. Za-enkrat mislim, da Ti je dovolj napisanega. Da bi Ti le ugajalo vse, kar sem napisal na teh dveh listih!

Udan pozdrav od Dušana Butare, Ljubljana.

Dragi Dušan! Prav za prav bi se spodobilo, da Te vikam, ko si že tak gospod, da v gimnazijo hodiš. Kajti se predobro spominjam, kako ime-nitno se je nekoč meni — dvanaštletnemu pobižu — zdelo, če mi je tudi zunaj šolskega praga kdo »vle dejal. No, ker pa bi bilo to le preveč čudno, da bi jaz Tebe, dvajnasletnega pobiža vikali, med-tem, ko Ti mene, sivolaslega in šestiljivega strička, tikaš — si v mislih seživa v roke, dvigniva vsak svoj kozareček rujne vodice in pija bratovščino, pa bo vse v redu in pravi!

Za prelepi zgodovinski pouk se Ti prisrčno zahvaljujem. Toliko novega in dragocenejšega se naučil iz Tvojega pisma, tako mi čestitljive brade moje, da zdaj celo kuža Muki, ki ob mojih nogah modro čepi, s podvojenjo spoštovitostjo vame bulji, češ: »Sapradim!«, kako je zdaj tale moj Kotičkov striček učen, hov, hov!« Samo škoda, dragi moj, velika škoda, da me zgodovina tako malo zanima. Veš, če bi me zanimala vsaj toliko, kolikor me za-nima sedanost, bi Te kar povabil k sebi na dom in Te vljudno prosil, da mi še kaj veš poveš. Tako pa... Kaj zgodovina, dragi moj, — prihod-nost, prihodnost, in me zanima! Če si v tem predmetu tako dobro podkovnan kakor v zgo-dovini, tedaj bi Ti bil res iskreno hvaležen, ako obogatiš moje skromno znanje. Na primer: Koliko časa bo še trajala kriza, kdaj bo razorožitvena konferenca prenehala rožljati z orožjem, kdaj se bo rodil oni, ki bo imperialističnemu znanju odro-bil krvoločno glavo, kdaj bodo vsi siromaki na svetu tako siti, da ne bodo nikoli več — lažni kdaj bodo svetopisemske besede »ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe« meso postale itd. itd. Vse to in še marsikaj je zastrto z neprodu-rnim zagrinjajem bodočnosti. Pokukaj za to zagri-njalo in mi povej, kaj boš videl in slišal, pa se Ti bom priklonil do pasu in še delj, če bo treba... Lepo pozdravljen in brez zamer! — Kotičkov striček.

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Bruno Frank.

Zlatiček

(Nadaljevanje.)

Dva dni nato so spravili jetnika v drugo celico, skozi katere okno je sijalo samo prazno nebo. Le skrajno poredko je ujel Neprav pogled na lastovko, ki je blisnila mimo.

6.

Se pol leta ga je ločilo od prostosti. In šele sedaj ga je začela kazenski resničnosti trpeti. Šele sedaj je spoznal grozoto prvega pogleda v neznosno samotni, mrzki dan, v katerega se jetnik prebudi in kateremu jih ima slediti še dolga vrsta enakih, preden slednjič zasine dan osvobođenja. Njegov načrt za ta dan je bil gotov in neomajen. Stopil bo pred dekleta, ki ji je storil silo, in pred njene starše ter jo še enkrat zasnubil. Če poredko da, bo prav, če poredko ne, kakor je bilo skoroda pričakovati, potem ji bo prepisal polovico svojega majhnega premoženja za doto. Z ostalim bo za prvo silo zavarovan pred pomanjkanjem in imel bo dovolj za začetek onkraj morja, kjer si bo, nanovo rojen, ustanovil novo življenje svobodnega dela. Za seboj bo zapustil tako malo sledi kakor ladja, ki ga bo prepeljala čez morje, na svoji poti.

Njegovi nameni se torej niso izpremenili, a v njegovo hrepenenje po svobodi, ki je bilo tako pohlevno in mirno, sta se začela mešati obup in sovraštvo. Temu sovraštvu proti človeku, ki ga je mučil in psoval, je hotel ubežati, ozdraveti je želel od njega v morskem in tropičnem zraku vse bolj kakor od kesa in žalosti in omadeževanosti. Komaj si je upal mučitelja še pogledati, iz strahu pred lastno nebrzdano naravo, ki ga je bila že enkrat tako usodno prevladala. Upirajoč pogled v tla, je stal pred njim, kročeč vsako uporno misel, pokoren in pohleven. In skoraj vsako uro si je ponavljal stavek, s katerim se je tolažil in krotil: »Čim bom prost, ga ne bom nikdar več videl, nikdar, nikdar več!«

V tem je rasla njegova želja po bližini živih bitij. Hrepenel je po ženi. Toda to niso bile surove želje: marveč nežnost, pohlevna skupnost, podarjena in sprejemajoča dobrota, to se mu je blestelo nasproti kakor najlepše na svetu. Če mu bo ono malo, ogorelo dokle dovolilo, da svojo krivico nasproti njej popravi — kakšno življenje ji bo pripravil, kako mirna bo mogla biti v njegovih varnih rokah! Mnogokrat mu je bila v mislih in zdelo se mu je, da jo spoznava od poteze do poteze, da jo ljubi, dasi je tedaj v tistem solnčnem žaru in svoji omotici niti prav videl ni. Če pa ne bo hotela — nu, potem si bo pač našel drugo, tam onkraj v novi deželi. In njegovo hrepenenje si je ustvarilo vitke, nežne bitje, z dišečimi, temnimi lasmi, ki bo zrla nanj z velikimi očmi dobrotno in zaupljivo. Pa, ohi! saj niti ni treba, da bi bila ženska, da bi bilo kako človeško bitje, samo kos življenja naj bi bilo, da bi ga negoval in ščitil! Samo pes naj bi bil, ki bi se stisnil k njegovim nogam ali krotka ptica; ne človeško bitje, samo kakršnekoli kos življenja, ki bi prijazno in verno vtrpalo v njegovi bližini. Le ne več biti sam s temi mrtvimi zidovi in njihovim peklenskim ključarjem! Tako daleč je prišel, da si je ponoči polagal eno roko na srce in si z drugo oklepaj zapestje, da je tako čutil, kako polje lastno življenje.

Prišlo je poletje, in Ivan Neprav je menil vsak dan, da je sedaj mera zvrhana, da njegova želja po čem živem ne more biti večja, da je sedaj dosegel skrajne meje človeškega trpljenja. Pač si je dopovedoval, da bo kmalu, da bo v pičlih sto dneh tega trpljenja konec, pač se je silil k preudarku in primerjal svojo usodo s tisoči, ki morajo dlje, dolgo, večno koprneti; toda nič mu ni moglo preiti v kri in trpel je dalje. Gledati neme, zle glave kaznjencev v delavnici, ni bila nikaka olajšava; tudi je njegov zoprnik dosegel, da je moral tri dni v tednu preživljati v popolni samoti svoje celice. Tedaj pa se je zgodil čudež.

7.

Nekega večera se je vrnil iz delavnice. Paznik, ki je bil z njim vstopil, je razklenil pograd s stene, ki je s treskom padel v svoj navoj; potem se je ozrl naokrog in srdit pogrešil vsakega povoda za psovaje. Odšel je in tresčilo vrata za seboj. Njegov sovražni korak se je izgubil v dalji.

Ivan Neprav je ostal nekaj časa negibno na mestu; zagledal se je v četverkot bledečega večernega neba, ki je bil prazen vsakega živega bitja. Potem se je trudno okrenil v pusto samoto svoje celice. Pogled mu je padel na žalostno ležišče.

Tedaj je opazil na raskavi, sivorjavi volneni odeji zeleno-zlato blesteč se, živ, premikajoč se dragulj. Ivan je obe roke krčevito pritisnil na srce.

Bila je uganka, kako je brzec prišel v celico. Skozi okno hrošček ni bil mogel prileti, toliko je Neprav vedel o načinu življenja te vrste; a kako neverjetno, kako nad vse pojme čudno in osrečujoče, da je našel pot čez celični prag, ki je bil tako redko kdaj odprt. Da, zgodil se je čudež.

Neprav se je nalahno približal, kakor da bi se bal, da ozkega malega ne bi prestrašil; neslišno je zdrknul ob svojem revnem ležišču na tla, klečal v svojih jetniških hlačah in s srečnim pogledom ob blizu motrl to živo, prečibajoče se darilo. Mali je s težavo privzdigoval svojih šest tenkočlenastih rjavih nožic, drugo za drugo, in stremil po raskavi, skodrnani klobučevini dalje. Včasih je brezupno in utrujeno postal. Njegove vrhne peroti so se svetile v večerni zarji, njegov ščitec je žarel

in se blestel kakor najdragocenejši dragulj. Njegove tipalke so se gibale nežno in neslišno kakor nič drugega na svetu, in njegove prosto ležeče oči so se ozirale naokrog.

Ti me gotovo ne moreš videti, ti ne, si je mislil Neprav, saj sem zate cela gora, celo gorovje, mali, mali. A jaz te morem videti, meni prinašaš veselje in pozdrav svobode, saj si tako lep. A če bi bil tudi grd in če bi smrdel in me pikal, bi te vendar imel rad in bi imel svoj kotiček v mojem srcu. Daj, da se te dotaknem, daj da se dotaknem živega zlata tvojih peroti, moj ljubeznivi mali dobrotnik! — In previdno je stegnil svojo drhtečo roko.

Tu pa se je zgodil drugi čudež: zdelo se je, da je hrošček zaznal njega, človeka v svoji čuteči navzočnosti. Zdelo se je, da je osupnil. Potem je v oprijemajoči se klobučevini napravil okret in šel proti Ivanu Nepravu, naravnost na prsi klečečega moža.

8.

Kdo bi mogel reči, ali je mogoče ali pa je samo otročja sanja, da bi se dala vdomačiti, pridobiti, napraviti za tovariša — drobna žuželka? Kaj pa vemo! Ne vemo, kaj se godi v stančju veje, ki jo prelomimo, ne vemo, ali je kamen, ki ga vrže otroška roka in se razleti, brez vsake usode. Ničesar ne vemo. Zmanemo si spanec iz oči in gremo po svojih opravkih z namrgodeno resnostjo, kurimo telo s hrano, sklepamo zakon z ženo, katere krvna toplota nam ugaja in ki nam je tako tuja kakor drevo in kamen, zvečer pa legamo še v globljo topost. Ničesar ne vemo.

Ivan Neprav je verjel, da je malega zlatička pridobil zase, torej je že bilo tako. Ta je bil sedaj njegovo življenje. Dnevi, ki jih je moral presedeti sam v celici, so bili sedaj lepši nego drugi. Pa tudi dnevi, ko se je šele zvečer vračal v celico iz delavnice, so bili znosni, kajti napolnivalo in krajšalo jih je pričakovanje.

Moral se je boriti za svojo blestečo posest. Z vso dušo je prisluškoval paznikovim korakom, ki ju ni smel presenetiti; raje se je odpoval svojem požarku vode, kajti v celici ni bilo nobenega drugega skrivališča kakor vodni vrč. Tega je skrivoma, tiho izpraznil, in v lončeni globini in vlagi je presedel poslednjega zlatiček po cele dneve in čakal. Tam je sedel ob travici in revnih cvetkah, ki mu jih je njegov človeški prijatelj skrivoma prinašal s sprehodov na kazniškem dvorišču.

Igrala sta se. Kakor ljubkujoče je plezal vitki malček po moževih prstih, rahlo tipaje, nikdar prestrašen. Strugal je po bilki in srkal regratov cvet, ki mu ga je držal kaznjene.

Ivana Neprava ni zapuščala pamet. Vedel je, koga je ljubil: ubogega, neznanega hroščka, čegar življenje se bo končalo s tem poletjem. Toda s tem poletjem se bo končala tudi lastna muka, prav do praga življenja ga bo spremil majeni zlati tovariš in ga potem odpustil k vsem živim stvarim tam zunaj, ki jih je nameraval Neprav dejavno ljubiti. Kaj mu je bilo do tega, od kod je prihajala radost; v zadnjem trenutku pred črnim obupom je bila prišla k njemu, kako naj modruje in zanika in si želi več spričo živega dragulja, ki je tako tolažljivo blestel v svitu zahajajočega poletnega dneva.

Ne morem ti izkazati dovolj ljubezni, mali, dragoceni, si je mislil, ne morem ti storiti dovolj dobrega, kajti nič o vsem tem ne umem. Toda če ne boš več živel in ne več premikal svojih ročic, moj mali biser, potem bom s svojimi močnimi rokami še ljubil in skrbno stregel zemlji, v katere drobno grudico se boš izpremenil.

9.

Opoldne nekega dne svojega samotnega zapora je klečal Neprav pri svojem prijatelju na kamenitih tleh. Svojo skodelo, v kateri je bil prejel kosilo je postavil predse na tla in po njenem robu se je sedaj izprehajal zlatiček. Včasih mu je Neprav s kazalcem zastavil pot; potem je živalica osupnila, pokilila nazaj in kakor naživjo premikala svoja najsrednejša, najkrajša uda.

Vrata so zaškripala in se zopet zaprila. Neprav je planil kvišku in se s smrtnim strahom ozrl v zlobni paznikov obraz. Temu je čelo še bolj rdelo nego navadno, ploske oči so migetale in mala usta so bila samo še ostra, blesta poteza. Neprav je takoj vedel, da se tu ni dalo nič več skriti, da ga je bil oni opazoval. Nerodno in proseče je povzdignil svoje roke, ne veliko drugače kakor njegov hrošček, ki ga je hotel braniti. Poizkusil je govoriti.

»Jezik za zobe,« je dejal paznik, »pokaži, kaj imaš tu!«

»Oh, ne, ne!« je dejal jetnik z odpovedujočim glasom. »Ne storite mu zalega.«

Paznik se je pripognil, dvignil živalico, ki je pričakuje obsedela na mestu, bežno pogledal na kobacajočo stvar v svoji pesti, jo potem ravno dušno spustil na tla in jo strl z nogo. Slišalo se je rahlo škripanje.

»Te bom že naučil zabave!«

Ivan Neprav se je sesedel na pručico v kotu. Zakril je obraz z rokami in se ni ganil. Tako je sedel pol minute in si započel nohtove v senca; z neizmenim naporom je tako zadrževal svojo glavo, svoje telo, svoj jaz. »Hodi, pobriši!« je dejal paznik in ga sunil. Neprav je vstal, upiraje pogled v tla, in pokorno vzcl kunj iz kota.

Zlatiček je bil dobro pojojen. Na tleh je bila precejšnja lisa, črna kaša iz udov in

nekoliko krvnega soka nedoločne barve. Samo majhen kosce vrhne peroti je ostal nepoškodovan in se je svetil zeleno-zlato v gnusobi uničenja.

Neprav je vse skupaj skrbno pobrisal, ne da bi bil dvignil pogled. Paznik ni imel več kaj reči, ozrl se je še enkrat in odšel, malo zadovoljen.

10.

Ni vedel, mož, kako blizu njegovega kosatega goltanca je v tisti polumnuti švignila smrt. Ni vedel, bedak, zakaj so se jetnikove roke tako besno zarile v lastna senca. Odzvel je enemu svojih kaznjencev zabavo, kakor je dolžan, pa konec.

Najboljša zabava na tem svetu pa je sovraštvo. Kdo neki tega ne ve! To vedo oddavna vsi tepci vseh narodov, ki praznoto svojih ur polnijo s tem, da druge narode sovražijo in grde. Kako pa naj čuti dolgočasje, potek časa sploh tisti, čegar srce se je enkrat pogreznilo na zadnje satansko dno drugega srca in se iz tega brezna dvignilo na površje, do roba napolnjeno z željo po maščevanju, kakor vedro kalne vode.

Dva meseca sta še ločila kaznjence Neprava od svobode. Zanj nista bila več kakor kratka, od požarov razžarjena noč. Miroval je in hodil in delal in snažil sebe in svojo celico, vse neprislusno pa brez notranje udeležbe, in čutil z grozno slastjo, kako se je plamen vedno globlje in globlje zajedal v njegovo dušo. Ure in ure je ždel na svoji pručici ali ležal v temi pod volneno odejo ter premetaval v sebi en stavek, eno misel. Po petdesetkrat in petstokrat si je utegnil

Grigorije Božović:

Mati

(S pisateljevim dovoljenjem prevel iz srbo-hrvaščine T. P.)

Vsem se nam je čudno zdelo, ko je ženica tako moško šla za občinskim svetovavcem in njegovimi pandurji, dasi so ji bili povedali o strašnem pokolju in jo vzeli s seboj, da na lastne oči vidi vse.

Nedaleč od ceste proti Peči, prav tam, koder je do zedinjenja tekla črnogorska meja, na navkrebrnem pašniku nad vasjo Velika Krnjina, so po kratkem boju posekane ležale njene žrtve. Na razgrujenem vojaškem plašču je počival mlad žandarmerijski podnarednik, doma nekje iz Slovenije, ko da je zaspal. Smrt se mu je slabo poznala na licu; ni ga napravila grdega ko da se je celó ona spoštljivo poklonila pred njegovim vršenjem dolžnosti. Malo naprej sta drug zraven drugega ležala na travi dva brata Arnava, odprtih ust in z grozo v očeh. Očitno je bilo, da so ju iznenadili iz zasede. Malo nad njunima glavama se je v krčih boril s smrtjo njihov oče Din Kalušan, ki je bil nevarno ranjen in mračen in še ni vedel, kaj bo z njim. Ko da mu je nekdo v odmerjenih presledkih dolival moči, se je zdelo, ko se je zdaj pa zdaj oziral na svoja dva mrtva sinova, dva divja sokola, in stiskal zobe ko da se kesa, ker ni imel sreče, da bi pobil še katerega od Srbov, še katerega od orožnikov, ki so mu danes pristigili krila...

Po travi naokrog so popadali prebledeli orožniki in oboroženi Arnavi, ki so jim pomagali pri pohodih. Na osamelih vzpetosti je sedel poročnik Skočivoda. Ovratnik na bluzi si je odpel, dvignil prednji del kape in znoj si otira in topko gleda na ta mučni prizor, katerega pred nekaj trenutki še ni bilo. Nič ne spregovoril. Dasi uspeh ni bil malenkosten, škoda ne prevelika in nečastna — kadar puška počasi, se mora umirati — je skrivnost grobih potez smrti vendar omejevala vse te ljudi, ki so sicer po svoji dolžnosti morili oblečenega človeka ko divjo zver.

Poročnik je samosvoj in trdosrčen človek. To se mu ni prvič primerilo. Pa bi kljub temu rad pokazal, da mu je žal teh ljudi. Hribovec je, pa ima hribovca rad in zdi se mu, da so mu Arnavi nekako blizki. Lovcu je žal ustreljene srne; pa vendar vselej, ko mu pride na streljaj, dvigne puško nanjo. Dokler se mu ne zagusti. Skočivoda ko da je kljub vsej svoji navidezni grobosti nekaj podobnega preživljal v duši.

Din Kalušan iz Velike Krnjine je bil nevaren človek. Še za Turkov je slovel kot konjski tat in razbojnik in enkrat so ga bili celó obsodili, pa je ušel iz solunske Kanli-kule. Pri svojem poslu se ni držal dobrih arnavtskih navad. Če se Arnavi odpravi kranst, ne bo nikoli ubijal; če bi se pa ubijal namenil, ne bi za vse na svetu kradel. Kalušan pa je privzel nasprotni postopek in v vsej okolici je veljal za težkega zločinca. Zaradi tega je po prvi osvoboditvi zbežal v Albanijo, se za časa naših porazov vrnil in vsem po vrsti mnogo prizadejal. Vdrugo se mu ni bežalo. Sinove je pokljal, pobegnil v gozdove in bil v strah in nadlego do današnjega dne, ko je vse to drago plačal. Ljudje so pripovedovali, kako sta njegova sinova mnogokrat streljala v zrak, medtem ko je on krvoločno pomeril na trudnega srbskega kosca ali orača. Skočivoda zelo verjetno da ni dovolil, da bi kakaka do koca pobili, kot delajo s težkimi ranjenci v podobnih slučajih. To zato, da bi vsaj pred smrtjo mogel občutiti, da ni dobro počenjati vse, kar se človeku poljubi...

Starša se je približala gruči. Plaho prenečenje ji je ležalo na obrazu, dasi so ji bile

nemo ponoviti ene ter iste besede: Kako more kak človek to storiti?

Tak človek ne sme živeti. Tak človek okužuje svet!

Vedel je pa tudi, da oni drugi že ni več živel. Njegova obsodba je bila podpisana. V tisti polumnuti se je bilo težko zadržati, da ga ni umoril. A sedaj je bilo lahko, sedaj ni več nobena muka čakati, sedaj je bila celo nekaka grenka sla v tem, puščati satana, da je pod varno sekro še letal okrog, objesten in kakor popolnoma varen.

Ne, v ječi ni poblaznel. Tudi ko je bil zlatička negoval in ljubil, ni bil blazen. Vsak hip je vedel, kaj se v njem dogaja: ljubil je majhnega, blestečega hrošča, ki ni bil nič in je zanj pomislil vse. Tudi sedaj je dobro vedel, da se je zgodilo samo nekaj neznanega: nekdo je pohodil mrčes. Jasnó bi bil mogel povedati: kar se je tu zgodilo, da je nekdo brezpomembnemu jetniku uničil edino, uborno veselje, nezmislno, samo da bi bil prizadejal bolest, to ni nikak velik dogodek. Toda ta dogodek je pomisljal vse, kar na zemlji zasluži sovraštvo, zaničevanje, iztrebitev. Nikdar se na zemlji ni zgodilo kaj neznatnejšega, brezpomembnejšega in nikdar kaj večjega in zlobnejšega in strahovitejšega. In če ubijem tega paznika, če temu najzločotnejšemu med nizkotnimi zmeeam prostaki golt ali če mu porinem nož v žrelo, potem ubijem satana, strem kači glavo, in zato se mora zgoditi in zato se bo zgodilo, in zato ne vem in nočem vedeti, kaj čaka name onstran tega dejanja, in zato me žepa po njem, zato hlepim po njem, in zato ga izvršim. Amen. Amen. Amen.

(Dalje prihodnjik)

poteze na licih krepke in ostre. Prav nič žalosti in pobitosti ni bilo mogoče opaziti na nji. Moško je ta mati obvladala svoje srce in delala po starih navadah, ki velevali: ne jokati, ko padajo ljudje in ko mrtva telesa hočejo biti čimprej pokrita s hladno prstjo. Pokonci in sineh korakov je šla in si od časa do časa popravljal sive, nedolge lase iznad čela. Opanke je bila v naglici samo natekla in so ji mahdrale ko copate. Zadnji del obleke se ji je bil povsili čez kolk ko vsaki postarni ženi, ki ne gleda mnogo na zunanost. Črno ruto na glavi pa je bila lepo zavezala. Grobe hlače iz domačega sukna so ji nagajale pri hoji, ki je bila bolj moški ko ženski in starega človeka podobna. Modrec je bila nad pasom tesneje zapela, srčica pa ji je na prsih globoko odpeta kot jo nosijo vse hribovske matere, ki nikoli ne skrivajo svojega materinstva.

Za vse prisotne je nastal mučen trenutek. Zanj ne.

Poročnik se obrne k občinskemu svetovavcu z besedami: »Naj pogleda, če so ubiti res njena sinova in mož.« Potem je v travo povesil pogled.

»Pa tudi če so, gospod —« spregovori starca brez obotavljanja; — »zakaj bi se sovražili, ko nas usoda spremlja povsod, otrok...«

Po teh besedah jo je občinski svetovavec molče pustil naprej, sam pa je ko vkopan obstal. Ženica se je v kolku podprla z rokami in se vstopila zraven obeh sinov. Prvega pogleda, pa drugega, od glave do nog ju premeri s pogledom, da bi videla, mati, kako počivata in kakšna sta ji v smrti. Nagubane ustnice so ji v kotih poigravale in v očeh ji je zrastel sijaj. Kdo bi uganil, ali je bil to krč nastajajočega joka ali zadnje materinsko zadovoljstvo, ker sta sinova padla po vseh zakonih puške in boja. Ko da je to drugo, se je zdelo, kajti dvignjenih prsi se je obrnila k okoli stoječim in glasno spregovorila:

»Da, moja sinova sta, moja otroka!...«

»Da si nam zdrava!« ji je s težavo dejal občinski svetovavec z ostalimi Arnavi in skrivaj svoje oči pred njenimi.

»In vsi vi da ste mi zdravi!... Z dobrim naj vam Bog povrne!... Ali smem? —« spregovori in ne da bi čakala odgovora stopi k starejšemu sinu in poklekne tik njegove glave.

Pažljivo mu popravi pokrivalo na glavi, popolnoma zbrano izvleče novo pisano arnavtsko ruto iz nedrji, nežno obriše sinu čelo in ustnice pa ga pokrije z njo. Nato poklekne na obe kolena, sklone roke za molitev, dvigne oči proti nebu in šepetaje izmoli zadnjo muslimansko molitev in poboža z obema rokama sina po pokritih licih. Ko konča, vstane in se z druge strani približa mlajšemu, napravi ž njim isto ko s starejšim, samo da ga dvakrat poboža: prvič po obredu, vdrugič radi tega, ker je mlajši. S smehljajem na ustnicah mu je izšepetala par besedi. Ko tudi z drugim opravi, vstane in počene ob njunih nogah. Počasi in nežno in brez drhtenja sezuje prvega sina in mu natakne nove nogavice, ki jih je dotlej imela zataknjene nekje za pasom. Isto stori z mlajšim. Vse to je opravila s tako pažljivostjo ko kadar ju je v otroštvu kopala in oblačila, pa se je bala, da ju ne pobije, ko sta razposajeno brčala okoli sebe in krillila z rokami, da bi čimprej prišla do nje nih prsi.

»Tako, otroka!« — spregovori zopet, se dvigne in ju pogleda. »Tako, sokola moja, da vaju mati preobuje in vama poželi oni svet... Bog naj vama da večni mir!... Da, sokola

Naš domači zdravnik

S. K. — Lj. Vaši bedenci se mi zde pri odraslem možu nenavaden pojav; pri otrocih je srček izpuščaj zelo pogosten na raznovrstne dražljaje, največkrat iz notranjih vzrokov (prebavne motnje, enostranska hranitev, posebna občutnost do nekkih hraniv), časih pa tudi na zunanja dražila. Pri vas se pojavljajo bedenci pri toplinskih razlikah, pa tudi pri živčno-duševnem vznemirjenju. Prehrane ne morete izpremeniti, torej kaj tako na daleč? Brez zdravniškega pregleda ne pojde, so pa uspešni pripomočki zopet tako kožno-živčno razdražljivost.

R. V. M. Moten seč? Vaše domneve so napačne. Ako hočete jasnosti, ki je potrebna, nesite del svojega prvega jutranjega seča v pregled bližnjemu zdravniku, ki vam brž pove, če je kaj bolnega v vas in kje.

M. S. — B. Zaprtje pri šesttedenskem dojenčku treba zdraviti s prehrano, ki je niti ne omenjate, kar pa je bolj važno od vseh zdravil. Najbolje je, da se posvetujete s svojim zdravnikom o tej zadevi, ki jo treba čim prej urediti.

R. S. — Z. Zlata žila ali hemeroidi, bolezen »boljših ljudi, izginja, ker ginejo ljudje, ki se jim še godi dobro, in ker tisti, ki jih ta bolezen še nadleguje, kmalu najdejo lahkoten način, da se nadležnost odpravi. Ni treba več v običajnih primerih kdovekakšnih operacij, navadno se dajo nadležni vozli zatreti z nevarnimi in nebolečimi injekcijami, ki jih more izvrševati vsak količjak izvežban zdravnik. Kajpada je treba urediti življenje in prehrano, obilno sedenje in potratna hrana (razvpiha so svinjina in močna vina) povzročajo zaprtje in — zlato žilo. Pristen kmet pozna zlato žilo še manj kakor zlat denar.

T. Č. — K. Žeja po noči in sicer toliko, da vas budi iz spanja, daje misliti na sladkorno bolezen, ki v vaši dobi menda ne bo kdo vo kako nevarna, a vendar treba, da zdravnik to mojo domnevo potrdi ali ovrže, ker preišče vas in vaš seč. Ne odlašajte več, v temi je težko najti ugoden in začasen izhod iz zagate!

Ista: Otrok, ki se brani sadja, svezega in konzerviranega, je bolj redek pojav, kakaj prav otroci običajno hlepe po sadju in ga hlastno goltajo. Morda je hlastno goltanje povzročilo pri vašem sinku prebavne težkoče v toliki meri, da se otrok zavoljo njih ogiblje vživanju sadja zavestno ali podzavestno. Ne silite otroka s sadjem, siljenje poveča odpor. Če opazite, da sega otrok sam kdaj po sadju, poučite ga, naj sadje v ustih dobro prežveči, kakaj goltanje nezdoljubljen kosov povzroča občutnemu želodcu znatne neprilike. Če pa doženete s potrpežljivim opazovanjem, da otrok ne prenaša sadja niti s primernim je-

denjem, potem je otrok brčkone bolan v prebavilih, če nima kakšne posebne bolezne občutljivosti do sadja. Oboje treba da ugotovi zdravnik, ki otroka preišče in opazuje ter določi nadaljnjo ravnanje.

S. R. — H. Električen glavnik si nameravate nabaviti radi prezgodnjega izpadanja las, poprej pa še želite vedeti moje mnenje o tisti napravi, ki da ima naravnost čudovit učinek. Spravili ste me v zadrego, kakaj če vam nabavo odsvetujem in vi dobite plešo, potem bom v vaših očeh seveda jaz kriv vaše pleše, ker vam nisem svetoval za časa pripomočka, ki bi bi vendar morda plešo preprečil ali vsaj odložil. Ako vam nabavo električnega glavnika nasvetujem in se vam bo pleša vendar lepo razvijala, bom gotovo zopet jaz tisti krivec, ki sem vas zapeljal k odvračanju stroku in plešo morda pospešil. Ker se nočem zameriti kasneje, se vam rajši zamerim takoj in — nič ne odgovorim.

J. K. — Lj. O elektroterapiji las naj vam napišem in sicer prav vse, kar vem. Ker ste pristavili ime znanega zdravnika, potem je najbolje, da se obrnete naravnost nanj, da vam razloži, kar hočete vedeti o vporabnosti električnega glavnika.

A. S. — Lj. Za maserjo se izvežbate na ortopedskem oddelku splošne bolnišnice, kjer se vrše po potrebi tečajji in dobivajo tečajniki tudi spričevala. Ni mi znano, ali se izvežbujejo tamkaj tudi »sportne maserji. Pri nas vlada mnenje, da se mora sportnik tudi masirati. Nedavno sem bral, da nordijski sportniki ne pripisujejo masaži posebnega pomena, nek svetovni prvak v smučanju celo odklanja masažo. To stališče se mi zdi pravilno. Masaža je prav za prav glede nege mišičja samo neko in sicer prav slabotno nadomestilo hotnega in namernega gibanja in ima svojo vrednost in pomen v onih primerih, kjer in kadar je aktivno gibanje, hotno vežbanje mišic onemogočeno. Mikastenje mišičja po naporni vaji ali tekmi, ni samo odveč, marveč naravnost protismotno, kakaj po naporni vežbi treba mišici odmora, da izloči nastalo navlako in se opre- mi z novimi delovnimi snovmi, kar se najbolje in najhitreje izvrši v mirovanju. Pravilno razmerje med naporom in odmorom je za sportno vežbanje več vredno kakor razne modne pretiranosti.

E. P. — T. Prašičku ali morda prascu naj pomagam s svojim svetom, da bo to svojo prašičevsko vlogo igral bolj junaško in ne tako klavirno-smešno (»z žalostno povešeno glavo«) kakor doslej. Cisto in popolnoma zgrešen naslov, pri nas se bavimo z vzgojo dostojnih ljudi, ki jim je življenje kaj več kakor živalsko-nagonsko izživljanje.

Pravni nasveti

Brez stavbnega dovoljenja se ne sme graditi. F. S. Pogorela vam je hiša in ste na ostalo staro zidovje napravili strešni stol in streho pokrili. Zupanstvo pa sedaj zahteva, da stavbo, ki ste jo zgradili brez dovoljenja, poderete. Kaj bi bilo storiti? — Za vsako zgradbo je treba preskrbeti stavbno dovoljenje. Ker tega nimate, zupanstvo lahko zahteva, da stavbo poderete. Proti odloku zupanstva se lahko pritožite na okrajno načelstvo. Najbolje pa bo, da naknadno prosite za stavbno dovoljenje. Če bo mogoče, ga vam bo zupanstvo gotovo dalo.

Pregled začasno nesposobnih. F. R. B. Če ste kot začasno nesposoben odpuščeni od vojakov, boste morali naslednje leto zopet k pregledu in to do 27. leta starosti, če vas prej ne spoznajo za sposobnega. Mladeniči, ki se spoznajo tudi pri pregledu v 27. letu svoje starosti za začasno nesposobne za službo v stalnem kadru, se pregledajo še v 31. letu in se, če se tedaj spoznajo za sposobne, vpšejo v operativno vojsko ali mornarico.

Tatinska mačka. K. J. B. Pod streho imate sušilnico za meso, kjer ste sušili mesene klobase. Tja pa je prišla sosedova mačka in vam pobrala 20 klobas. Od sosedu ste zahtevali povračilo škode, vendar je sosed odvrnil, da ni odgovoren za škodo, ki jo je povzročila njegova mačka. Tudi noče kradljive mačke ubiti. — Sosedu ne morete prisiliti, da bi svojo mačko ubil. Pač pa je sosed odgovoren za svo škodo, ki jo povzročijo njegovi živali, torej tudi za škodo povzročeno po mački. Če imate dokaz, da je sosedova mačka iz Vaše sušilnice kradla klobase, lahko s tožbo prisiliti sosedu k povračilu škode.

Sporun travnik. F. V. J. Imate majhno parcelo, ki je opuščen travnik. Sami ta travnik niste živali, pač pa je v zadnjih 30 letih tu in tam kosil na travniku sosed. Sedaj ste nameravali to puščo preurediti, sosed pa to brani, češ, da je ta svet priposestvoval. Vi ste mu to pritrdili in zahtevali, naj si da takoj parcelo prepisati na svoje ime, da ne boste več sami za ta svet plačevali davkov. Ker stane prepis več, kot je parcela vredna, pa je sosed to odklonil. Vprašate, kdo je sedaj lastnik travnika. — Ker ste Vi zemljejniti lastnik travnika in sosed noče izvršiti prepisa travnika na svoje ime, vam svetujemo, da kar sami uživajte dosedanja pušča. Če se je bi pa kljub temu hotel sosed še v bodoče lastiti, potem mu priznajte, da je parcelo priposestvoval ter zahtevajte, da poskrbi za prepis. Če tega ne bi hotel storiti, potem ga lahko tožite na ureditev zemljejniti stanja.

Odpoved stanovanja. I. N. Lj. G. Najeli ste stanovanje in je bilo dogovorjeno, da je najemnina plačljiva za 3 mesece v naprej. Odpovedni rok ni bil izrecno dogovorjen. Lani pa vam je gospodar s pismom od 15. I. sporočil, da povzraša s 1. II. najemnino. To povišano najemnino ste brez ugovora plačali. Vprašate, če smete sedaj tudi Vi gospodarju na 15 dni odpovedati stanovanje. — Ne. Ker odpovedni rok ni bil izrecno kraji dogovorjen, velja v mestu običajni, t. j. trimesečni odpovedni rok. Vaš gospodar ni bil upravičen vam na 15 dni povišati najemnino. Povišanju najemnine se pač niste uprli, ker bi vam gospodar sicer odpovedal s 1. II. za 1. V. Da ne boste imeli nepotrebnih sitnosti, vam svetujemo, da gospodarju s 1. II. odpoveste za 1. majnika. Le sporazumno s gospodarjem lahko prej zapustite stanovanje.

Izpiranje na Dunaju. A. B. K. Od nekake dunajskega trgovca imate tirjati večji znesek. Vprašate, če bi hotel naš konzulat posredovati, ker se ne marate spuščati v drage pravde. — Če vam trgovec na opomin ne plača, ga morate tožiti pri pri-

stojnem sodišču na Dunaju. Konzulat se v take posle ne bo vmešaval. Najbolje bo, da izročite stvar domačemu odvetniku, ki bo potem enega dunajskih odvetnikov tožil trgovca na plačilo.

Bolniški stroški služkinje. A. J. S. Gospodar ima služkinjo, ki ima golšo. Služkinja hoče v bolnišnico na operacijo. Golšo je imela že pred vstopom v službo. Ali je gospodar dolžan plačati stroške operacije in bolnišnice. — Če služkinja ni zavarovana in je že pol leta pri hiši, bo moral gospodar plačevati v bolnišnici do štirih tednov, če je zdravljenje v bolnišnici potrebno. Če pa je službeno razmerje trajalo že štirinajst dni, pa mora gospodar plačevati bolniške stroške do 14 dni. Če služkinja ne gre v bolnišnico, ji mora gospodar v slučaju bolezni doma dajati potrebno oskrbo in zdravniško zdravljenje ter potrebna zdravila gori navedeno dobo. Na teh gospodarjevih dolžnostih pa ničesar ne spremeni, če je bil posel že ob nastopu v službo bolan (ali če je imel golšo), ako bolezn ni povzročil nimenoma ali z veliko nemarnostjo.

Preskrbovanje ubožca od hiše do hiše. A. C. D. Občinski odbor je sklenil ubožca preskrbovati na ta način, da ga pošilja od hiše do hiše. Ali je občinski odbor upravičen to ukreniti? Ali mora takega ubožca vsak občan sprejeti? — Občina še vedno lahko na vprašanju opisani način preskrbuje občinske reveže. Breme take ubožne preskrbe mora nositi vsakdo, ki plačuje v občini neposredni državni davek, na katerega se smejo nakladati občinske določke. Kdor pa ubožcu ne bi hotel ali ne bi mogel dajati naturalne oskrbe, mora plačati občini odkupnino, s katero občina plača stroške, ki ji nastanejo s tem, da za tiste dni oskrbi onega, ki je mesto dajanja naturalne oskrbe raje plačal odkupnino. Število in vrstni red preskrbovalnih dni določa občinski odbor in sicer v razmerju neposrednega davka, ki ga plačujejo zavezanci od v občini ležečega posestva ali podjetja. Tudi višino odkupnine, ki jo plačajo oni, ki ne dajejo naturalne oskrbe, določa občinski odbor. Vse to ima občinski odbor določiti v seji. Ta sklep se mora pravilno razglasiti. Vsak obvezanec se sme v 14 dneh pritožiti na kr. bansko upravo proti sklepu, s katerim je občinski odbor breme ubožne preskrbe razdelil med davkoplačevalce in določil vrstni red ter višino odkupnine. Zoper pritožbi sledi odlok banske uprave ni priložbe. Če pri vas občinski odbor drugače ravna, ne dela prav in se lahko pritožite.

Kako v službo? D. M. Vojake ste odslužili in bi radi dobili službo pismonoše ali jetniškega paznika. Kam in kdaj je prositi. — Vprašajte pri kakšni pošti na deželi, če kaj rabijo. Drugače se pa službe navadno razpisujejo v »Službenem listu«, kjer je tudi navedeno kakšni pogoji se za določno službo zahtevajo, kje in kdaj se za nje vlagajo prošnje. Razpise služb navadno objavljajo tudi drugi časopisi. Zato pazite na nje in če bo kaj za vas, prosite.

Najemna pravica je zarubljiva. S. R. J. Prevzeli ste v najem za dve leti pekarno in plačali najemnino v naprej. Tekom prvega najemnega leta pa ste imeli za lastnikom pekarne tožbo, v kateri ste zamudili narok in ste obsojeni v plačilo vtoževanega zneska in stroškov, skupaj na 1500 Din. Ker nimate nobenih zarubljivih premičnin, vam preti lastnik pekarne, da bo dal zarubiti in vnoviti Vašo najemno pravico za dolgovano terjatev. Vprašate, če je to mogoče. — Da. Vaša najemna pravica je zarubljiva. Vnovčila se pa bo pa bi prisilno upravo ali pa s prodajo na javni dražbi. Svetujemo vam, da plačate glavnicno in stroške, na kar ste bili obsojeni, če ne drugače, pa v obrokih. Drugače si boste nakopali le še nepotrebne nadalje izvršilne stroške.

Nekaj o vsakdanjem kruhu

(Nadaljevanje)

Toda Bogu bodi potoženo, redki so že taki kraji, kjer bi bil v čislil le tečen domač, črn kruh; redke so nepokvarjene družine, kjer bi se bila ohranila stara, vse hvale vredna navada, da se nosi vsak teden domače žito v mlin in domača moka iz mline in da se iz tiste moke peče redno dvakrat na teden domač črn kruh. Kmalu bodo že redke one gospodinjice, ki bodo znale narediti dober, domač, črn kruh in prav tako redki so že posli in delavci, pa tudi domači otroci, ki bi radi jedli tak kruh. Stari, dobri, črni, tečni, pravi, popolni kruh, z vso svojo naravno vsebino, je prišel skoro ob vso veljavo. Vse, kar leze in gre, hoče imeti bel, vsak dan dvakrat svež kruh. Pa ne samo po mestih in večjih krajih, ampak tudi že po kmetih.

Seveda velika večina tistih, ki zamestajo črn kruh in žive v prepričanju, da je bel kruh boljši, redilnejši, je pri tem nedolžna, ker slepo posnema slabe navade in razvade, ki prihajajo in se širijo iz mest in od premožnejših slojev, ne da bi se zavedala, kako napačno ravna v veliko škodo posameznika in ob enem seveda tudi v nepreračunljivo škodo narodnega gospodarstva.

Vsakdo, ki v tej zadevi ni poučen, bo nehote vprašal, kaj da je pravzaprav pri belem kruhu tako napačnega in tako škodljivega. Saj ga uživa zlasti gospoda in celo zdravniki ga priporočajo bolnikom — torej mora že biti dober ali celo boljši nego trd, črn kmečki kruh.

Če gospoda uživa bel kruh, to še ni nikak dokaz, da je tak kruh res tudi našemu organizmu prikladen. Če ga zdravniki v posameznih slučajih priporočajo, imajo za to svoj poseben razlog. Saj uporabljajo v zdravilstvu tudi strupe in druge snovi, ki nikakor niso za redno uživanje. Nasprotno je pa do dobrega dogmno, da bel kruh človeškemu zdravju ni prikladen in ob samem belem kruhu sploh ni mogoče živeti. Pa še več. Mnogo slovečih zdravnikov trdi, da je bel kruh kriv, da ima sedanje človeštvo, zlasti v premožnejših in na višku kulture stoječih slojev tako slabe zobe in da bel kruh mnogo pripomore, da je dandanes toliko rak, ki je poleg jetike najhuji bič človeštva.

Kovinasta kuhinjska posoda

V današnji kulturni dobi je izpodrinila glinasto posodo — trpečnejša kovinasta posoda. Glavne snovi današnje kuhinjske posode so železo, baker, medenina, v najnovjšem času pa je zavzel prvo mesto v kuhinji svetli aluminij in črn silit.

Za gospodinjjo je važno, da ve v kateri posodi se sme pripravljati ta ali ona jed. Večkrat se zgodi, da imajo jedila neprijeten okus — ter čudno temno barvo; toda marsikatera kuharica ne ve, od kod to prihaja. Poglejmo nekoliko bolj natančno kovinasto posodo.

Posoda iz litega ali kovnega železa (pločevine in jeklo) je zelo trpežna, vendar jo moramo varovati pred padci in sunki, ker rada poči. Rabimo jo predvsem za cvrenje, ker dobro prenaša vročino. V taki posodi pa ne smemo kuhati živil, ki vsebujejo kisline n. pr. sadje, mezge, stročnice itd., ker izgube barvo in postanejo črnkasta.

Novo železno posodo moramo pred uporabo temeljito osnažiti; izkuhamo jo v vreli vodi, kateri smo pridejali krompirjevih lupin in čebule. Ako jo za dalje časa shranimo, jo namažemo s slanino; s tem jo obvarujemo rje. — Da železna posoda ne zarjavi, je znotraj čisto položena.

Pološčena posoda se lahko snaži in je pripravna za kuhanje vsake jedi, dokler lošč ni pokvarjen. Ko pa se začne lošč kručiti, je naravnost nevarna človeškemu zdravju. Lošč pride v jed ter povzroči prav lahko črevesno obolenje. Da gospodinja ohrani nepokvarjen lošč pri posodah, naj ne postavlja nikdar prazne posode na vroč štedilnik, tudi ne smemo vlivati v vročo posodo — nič mrzlega, ker po nagli spremembi temperature lošč rad razpoka. — Večkrat vsebuje nova položena po-

Vprašati utegnemo dalje, kako vendar to, da ima uživanje belega kruha tako slabe posledice. Lahko odgovor. To pa vse zato, ker je bel kruh iz moke, ki je oropana vseh tistih že večkrat imenovanih dragocenih snovi, ki jih ima v sebi žitno zrno in ki se nahajajo v satovnici — to je v tisti spodnji plasti žitnega zrna, ki oklepa jedro in v klici. Veliki mlini, ki izdelujejo belo moko, namreč ne delajo tako kakor kmečki mlini, da bi namreč zmleli pšenico kar celo, tako kakor jo dobe od kmetovalca. O kar še! Najprej jo s posebnimi stroji olupijo ali prav za prav suhim potom prav v živo odrgnejo, da odstranijo z zrnja zunanje slamnate kožice. S to zunanjo obleko pa posnamejo tudi kožo, t. j. satovnico in klico z vsemi beljakovinami, rudninskimi snovmi in vitamini vred. Vse te najboljše in najvažnejše sestavine žitnega zrna pridejo v otrobo za krmo živalim, a za človeško hrano in sicer za najvažnejše vsakdanjo hrano pa meljejo potem samo notranje belo jedro, pa še to isto potem nešteto krat sejejo in premlevaljo, toliko časa, da dobijo bel, mrtev prah, ki mu pravimo najfinejša bela moka.

Pa utegne kdo vprašati: Kako to, da podjetja, ki jim je gotovo vse to znano, vendarle izdelujejo tako moko? Tudi na to je lahek odgovor: Tako zahteva pokvarjen človeški okus, slaba človeška razvada, to zahteva pomehkužen goltanec, ki mu ne ugaja trd in oster črn kruh, pa naj bo še tako zdrav in redilen. Imeti hoče kruh lepe, bele, priključljive barve, rahle, gobaste sestave, ki se hitro napije kave ali čaja in ki brez sodelovanja zob spolzi po goltancu v želodec. Kako je potem v prebavilih in kake so posledice za zdravje, za to ne vpraša nihče, samo da je ustrezno razvadam in zahtevam kulturnega človeka in njegova načina življenja. Nič zato, če imamo še tako slabe zobe, saj imamo dovolj zobozdravnikov; nič zato, ako tisoči trpe in poginjajo na raku in drugih boleznih, ki so posledica takovimenovalne kulturne hrane. Enkrat mora itak vsakdo umreti. — Tako je mišljenje današnjega povprečnega kulturnega človeka glede kruha, pa tudi glede drugih živil in glede prehrane sploh.

(Konec prihodnjic.)

soda zdravju škodljiv svinec, zato jo moramo pred uporabo temeljito izmiti v vodi, kateri smo pridejali kisa in soli. Na liter vode 4 žlice soli in 2 žlici kisa. To tekočino kuhamo eno uro, potem se posoda dobro izplakne.

(Dalje prihodnjic.)

Jedilnik za januar

(Dr. Krekova meščansko-gospodinjka šola v Zgor nji Šiški pri Ljubljani.)

Ponedeljek, 25. januarja: Kosilo: 1. Sadje. 2. Jabolčna juha. 3. Solata, rezančna potica s svinjino. 4. Piškotni zavitek. — Večerja: Jajnine s spinacem in bohinskim sirom. Lipov čaj.

Torek, 26. januarja: Kosilo: Sadje. Ponarejene gobice na juhi. 3. Kislo zelje s krompirjem in govedina. 4. Penaste plošče iz maslenega testa. — Večerja: Pšenični vlivanci in solata.

Sreda, 27. januarja: Kosilo: 1. Sadje. 2. Zelenjavna plošča. 3. Oljnata omaka in ponarejena tunina. 4. Bavarske pogačice. — Večerja: Jabolčni usukanec. Solata in cvrte nadevane žemlje.

Četrtek, 28. januarja: Kosilo: 1. Sadje. 2. Ječmenčkova juha. 3. Pražen krompir, hren in sveži goveji jezik. 4. Vkuha (kompot). — Večerja: Solata in špehovka. Lipov grog (v Mo horjevi kuharici št. 628).

Petek, 29. januarja: Kosilo: 1. Sadje. 2. Gobova juha z žganci. 3. Solata in pečena riba. 4. Limonov narastek. — Večerja: Čokoladna juha. Zdrobov pečenjak in solata.

Sobota, 30. januarja: Kosilo: 1. Sadje. 2. Prežgana juha z vlitimi rezanci. 3. Sarma s krompirjem. 4. Sneženo kepe. — Večerja: Mlinci in solata. Lipov grog in vanilni polmesci.

Nedelja, 31. decembra: Kosilo: 1. Sadje. 2. Kartijolna juha. 3. Krompirjev kolač z različno zelenjavo in telečji jezik. 4. Češnjava pogača. — Večerja: Sirovi zavitki (palačinke). Solata Lipov čaj.

MODNE NOVOSTI

Plašči iz sukna so začeli občutno izpodrivati kožuhe, ki so iz pristnega krzna za večino predragi, ponaredbe se pa ne izplačajo, čeprav so cenene. Sukno se pa tudi mnogo lažje vleže po životu nego koža.

1. Plašč iz zelenega sukna: kožiškim ovratnikom, zgoraj okrašen s črnim krznom; posebno elegantno so ukrojeni tudi rokavi.

2. Dnevna obleka, ki obliki in barvi prilagodena plašču.

3. Plašč iz črnega diagonalnega blaga, okrašen s sealom, ki je zopet zelo priljubljen.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglaš nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaš strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglaš treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10 349.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Absolventka

mešč. šole z malo maturo, išče službo v trgovini, pisarni ali kjerkoli. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 721.

Trgov. pomočnik

mlajši, več mešane stroke, išče mesta v trgovini. Gre nekaj časa brezplačno. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 772.

Pisarniška moč

večša vseh pisarn. poslov in deloma gospodarskih, z znanjem nemščine išče mesto. Gre tudi na deželo kot vodja k samostojni starejši gospodinjici. Dopise pod zn. »Vesten 1000« na podružnico Slovenca v Ptuj.

Kmečki fant

vojaščin prost, išče službo h konjem. Naslov pove uprava »Sl.« pod št. 686.

Trgov. pomočnica

išče mesto za takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 665.

Trgov. pomočnica

pridna in poštena, vajena gospodinjstva, išče primerne službe. Nastop s 15. febr. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prodajalka« št. 774.

Natakarica

poštena in pridna, z večletnimi spravevali, kavarniški in gostilniški, veča tudi kuhanja, želi mesta v boljši gostilni ali kavarni v Ljubljani. Ponudbe pod »Poštena natakarica« št. 853.

Starejša dama

sposobna in izveščana v vseh gospodinskih poslih, sprejme službo kot gospodinja. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gospodinja« št. 833.

Prodajalka

blagajničarka, z daljšo prakso, priključne znanosti, z znanjem nemščine, išče službo za takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra moč« št. 890.

Dekle

želi stopiti v službo k poštenim družini. Zna tudi nekoliko šivati. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 887.

Mlada kuharica

vajena vseh gospodinskih in hišnih del, želi premeniti mesto. Gre samo v boljši hišo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 886.

Vzgojiteljica

Alžabanka, ki perfektno govori nemško in francosko (slovensko ne) sprejme primerno službo. Pojasnila da: Spiritual J. Šimenc v Škofji Loki.

Sedlarski in tapetniški pomočnik, priden in pošten, vseh vajen del, išče službo. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Gorenje« št. 869.

Boljša dekle

šivilja, išče službo sobarice. Ima že enoletno prakso in želi mesto k dobri krščanski hiši, najraje v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena in zanesljiva« št. 664.

Hlapec - kravar

dobro molzač, vajen vseh del išče službo. Močnik Miha, Sv. Križ 50, pošta Jesenice.

Iščem službo

vratarja, skladiščnika ali sluge. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 914.

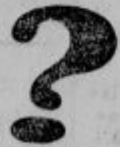
Vrtnar

popolnoma samostojen, zmožen cvetličarstva, gojiti zgodnje zelenjave in sadnemu drevju popolnoma vešč, želi stalne službe v kakem večjem podjetju. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Vrtnar« št. 916.

Izvrstni pomočniki

za Vašo trgovino

In vendar zelo poceni! ali obrat!

Naši mali oglasi!

Vedno pripravljeni, da Vam pomagajo!

Postrežnica

pridna, išče dela za ves dan ali samo dopoldne ali popoldne. Sprejme tudi pospravljanje pisarn. — Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Postrežnica« št. 896.

Pletilja

za stroj št. 12, dobro izurjena, se takoj sprejme. Plača dobra. Več se izve v trgovini Franc Kos, Zidovska ulica, Ljubljana.

Sobarico

perfektno, z dolgoletnimi spravevali in dobrimi referencami, ki je služila že na deželi, se išče za Gorenjsko in graščino. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. »24«/803.

Perfektno kuharico

pridno, zanesljivo in pošteno, išče samostojen gošpod. Nastop takoj. — Miklošičeva cesta 16/II.

Dekle za vse

ki se bo izurila za drugo sobarico, začetnica 17 let se sprejme. Plača mesečno 200 Din in službena obleka. Nemško govoreče imajo prednost. Če možno, naj se pošlje slika. Nastop službe v februarju. Soproga veleposelnika Marija Zwilling — Zdenčina pri Zagrebu.

Prodajalka

za mlekarstvo v Novem mestu se išče. Prednost imajo one, ki bivajo v Novem mestu in ki so že bile zaposlene v mlekarstvu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nastop«.

Upokojenec

ki ima veselje do okorbovanja male hišice in obdelave sadnega drevja, se sprejme za 1. februarja. Na razpolago saba s številnim in električno. Pismene ponudbe na upr. »Slovenca« pod zn. »1. februar« št. 830.

Mlinarja

poštenega in zanesljivega za mlin na kamne, na vodni pogon išče Belovški, Mirna, Dol. Mlinarji, ki se zastopijo na elektriko, imajo prednost.

Samostojno kuharico

srednjih let, ki zna okusno pripravljati jedila (tudi močnata) sprejme dvočlanska družina sredi Ljubljane. Navesti je doseganja službovanja. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Dobra plača št. 923«.

Sprejme se

agilna, prva starejša moška moč v manufakturno trgovino v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Pošten in zanesljiv« št. 924.

Iščejo se

krojači, šivilje, krojitelj, krojiteljica. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »štev. 100 964«.

Trgov. pomočnik

z 10.000 Din gotovine dobi službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Avto na razpolago«.

Perfektno kuharico

Slovenko

išče fina družina v Skopju. Zna mora dobro kuhati, likati ter držati vse gospodinjstvo v redu. Za druga dela ima pomoč. — Biti mora poštena, poslušna in srednje starosti. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Perfektna kuharica« št. 510.

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Pouk

Beseda samo 50 par

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Strokovno

krojno učilišče, Ljubljana, Mestni trg 5/II. Pri krojenju moške, damske garderobe. Izdelovanje krojev. Krojni pouk potom pošte s slovenskimi učnimi zvezki. Pričetek pouka 3. februarja.

Šoferska šola

oblastv. koncesionirana, I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska c. 31.

Zavizek

Beseda samo 50 par

Bogati postanete

če imate veliko znanje! Perssons. Ljubljana, poštni predal 307. Znamki za odgovor.

Generalno zastopstvo

za ameriške avtomobile znamke »Fisk-Air Flight Comp. Chicopee Falls Mass U. S. A. se odda za vsako banovino. Oni, ki razpolagajo s kavčijo in so v tej ali slični stroki zaposleni, naj pošljejo svoje ponudbe na — ing. Aleksander Weltmann — Novi sad.

Denar

Beseda samo 50 par

Pletiljo

sprejem kot družabnico. Zadolžuje kapital 5 tisoč Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Družabnica«.

Posojila

dobite na hipoteko ali poročila. — Ponudbe pod »Točna izvršitev« podružnici »Slovenca« v Mariboru. Znamke za odgovor.

Posojilo

600.000 Din iščem proti vknjižbi na 1. mestu pri zemljiščih. Pupilarno varno. Ponudbe pod »Hipotečno posojilo« št. 828 na upravo »Slovenca«.

Iščem družabnika

za trgovino z manufakturno in krojaštvom na deželi, že oboje vpeljan. Potreben je le mal kapital in zmožnost v krojaštvu. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Zmožen« št. 744.

Kapital! Eksistenco

si zagotovite kot družabnik (ica) že na novi gospodarski podlagi ustanovljenega trgovsko-industrijskega podjetja. — Polnopravne ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Centrala Maribor«.

Posojila potrebnim

zanesljivo naveste (zlasti radi obetani dobave kreditov) daje: »Posvetovalnica Marštan«, Maribor. (Priložiti pet znamk.)

Zemlje

Kmečki fant

srednjih let, s posestvom na Gorenjskem, vrednim 250.000 Din, želi znanja z gospodinjstvom 26—32 let, ki ima 75.000 Din gotovine in nekaj posestva ali pa trgovino. Ponudbe s sliko na upravo »Slovenca« pod »Tajnost« št. 729.

Mlad lastnik

dobro vpeljan v situirane manjše tovarne se želi seznaniti v svrhu znebitve s primerno izobraženo gospodinjico iz boljših rodbine. Resne ponudbe s sliko pod »Tovarnar« št. 855 na upravo »Slov.«

TELEFUNKEN
ZVEZDA
NA CEV

to je vse, na kar morate paziti!
Odgovarjajoče tipe Vam bo pokazal vsak radio trgovec.

RADIO
TELEFUNKEN NAJSTAREJŠE IZKUŠNJE
NAJMODERNEJŠA KONSTRUKCIJA

Zastopniki v vseh večjih krajih.

Informacije daje:

JUGOSLAVENSKO SIEMENS D. D. ODDELEK ZA ŠIRKI TOK

Zagreb, Ratkajev prolaz 7.

Ljubljana, Dunajska cesta 1b

Samostojen trgovec

star 38 let, v gotovini preko Din 70.000, se želi poročiti s trgovko ali gostilničarko. Vdova ni izključena. Anonime se ne upoštevajo. Dopisi na upr. »Slovenca« v Mariboru pod »Pridnost« št. 863.

Izobraženo dekle

z dežele, ki more z denarnimi sredstvi podpreti trgovsko naobrazena — za ustanovitev bodočnosti, želim poročiti. Osebo, ki hoče srečen zakon, prosim za ponudbo s sliko na upravo »Slovenca« pod značko »Upanje 28« št. 925.

Objave

Beseda samo 50 par

Najnovejši recepte

vseh kemičnih izdelkov razpošilja »Ambro«, Ljubljana, poštni predal 74.

Kateri mesar

se zanima za dobro malo podružnico z malimi stroški. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 895.

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Stanovanje treh sob

z vsem komfortom odda takoj v Gajevi ulici Pokojniški zavod za namestnice v Ljubljani.

Stanovanje

dvosobno s kabinetom, pritliklinami in vrtom na periferiji, oddamo takoj ali s 1. marcem v najem. Naslov pove uprava »Sl.« pod št. 671.

Lepa soba

solčna, se ceno odda solidnemu gospodu ali gospodici. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 503.

Stanovanje

dvosobno, zelo lepo, blizu tramvaja, takoj poceni oddam. Naslov pove upr. »Slovenca« pod št. 816.

Stanovanje

dveh sob in kuhinje s pritliklinami se takoj odda. Naslov se izve v upr. »Slovenca« pod št. 846.

Enosobna stanovanja

z elektriko in vrtom za 200 in 300 Din odda Zajc Franc, D. M. v Polju 6.

Lepa soba

opremljena, se odda na Friskovcu 6.

Dvosobno stanovanje

s pritliklinami se odda s 15. febr. Ježica nasproti avto postaji »Aleš«.

Na ceneno hrano

se sprejme gospodinja. — Hrana, stanovanje in perilo le 20 Din dnevno. — Naslov v upr. »Slov.« v Mariboru.

Stanovanje

mirno in solčno, 2 sobi, kuhinja, parket, vodovod, elektrika, blizu cerkve v Ljubljani, išče starejši gošpod (2 osebi) za maj ali preje. Naslov na upravo »Slovenca« pod 601/834.

Soba

s posebnim vvhodom, tik tramvaja na Glincah, poceni oddam. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 926.

Gospodično

sprejem kot sestanovalek z vsi oskrbo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 892.

Mala sobica

se odda s 1. februarjem boljšemu in solidnemu gospodu. Dermotova ulica 33/I, Sp. Šiška.

Soba

s posebnim vvhodom oddam boljšemu gospodu. — Florijanska ul. 31/I.

Sosta. ovalca

sprejem. Škofja ulica 13, vrata 16, II. nadstropje.

Stanovanje

trisočno, komfortno s kopalnico oddam takoj. — Prule št. 19.

Stanovanje

2 sobi, kuhinja in pritlikline oddam 1. marca v Stozicah za 375 Din. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 860.

„POSEST“

Realitetna pisarna, dr. a. o. z.

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 4.

odda sledeča stanovanja: Trisobna: Glinca, komfort. Din 750, Sp. Šiška Din 600, nedaleč od Tabora Din 1200, Bežigrad Din 1200. — Dvosobna: Kodelevo Din 550, Glinca Din 700, center Din 900, Rožna dolina Din 550, Bežigrad Din 400, tik tramvaja, mesto Din 350, Bežigrad Din 550, Tržaška cesta 600, Mirje Din 700, Šmartinska cesta Din 700, Sp. Šiška Din 650. — Enosobna: Sp. Šiška Din 300, 250, Novi Udmat Din 300, Stari Udmat Din 300, Bežigrad Din 450, 300, 350, Izanska cesta 200, Kodelevo Din 350. — Poleg tega več štiri in petsočnih stanovanj, sobe s številnimi v mestu in vseh predmestjih, po najugodnejših cenah v največji izbiri. — Stanovanje za hišnika s sobo, kuhinjo in pritliklinami v Šiški brezplačno proti obdelavi vrta.

Dve prazni sobi

dvorišni se oddata na Rimske cesti št. 17.

Sostanovalec

se sprejme. Medvedova c. 22, Sp. Šiška.

Soba

solčna z balkonom, prazna ali opremljena se odda. Podmilščakova ul. 11, Ljubljana 7.

Stanovanje

dvosobno, s pritliklinami se odda s 1. marcem. Jelovškova 26, Trnovo.

Za letovanje

oddam v vili v Kokri 6 sob (7 postelj, za posle posebna soba in postelje) in dve kuhinji, v najem. Dr. Globočnik, Kranj.

Stanovanje

moderno, 4 sobe, pralnica, kopalnica, plin, v novi enodružinski vili poceni oddam v najem. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 915.

Lepa soba

opremljena, se odda mirnemu solidnemu gospodu. — Florijanska ul. 11.

Soba

se odda boljši solidni gospodici. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 922.

Vnajem

Beseda samo 50 par

Mesarija

bi se dala obnoviti na prometnem kraju. Resni interesi se oglašajo pri Vilar L. Dob pri Domžalah.

Mešano trgovino

na deželi, dobro idočo — prevzamem. Ponudbe pod »Več let upeljana« št. 569 na upravo »Slovenca«.

Lep lokal

v Gledališki ulici takoj odda Pokojniški zavod za namestnice v Ljubljani.

Več pisarniških sob

v I. nadstropju v Gledališki ulici 8 odda takoj skupaj ali posamično Pokojniški zavod za namestnice v Ljubljani.

V najem

se da s 1. marcem t. l. na Grosuplem ob drž. cesti blizu kolodvora stanovanjska hiša z vsemi

Posestvo

arondirano, blizu držav. rudnika in Savinjski dolini, se vsled smrti lastnika proda. Obstoji iz lepe hiše, gospodarskih poslopij ter 22 oraloz za sekanje doraslega gozda in 20 oraloz njiv in travnikov z vinogradom. Pojasnila daje Kmetijska posojilnica v Celju.

Lep gozd

zarasčen s stelo in mladim drevjem, v lepem kraju se takoj proda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 879.

Stavbna parcela

1400 m², blizu Maribora ceste naprodaj. Poizve se pri hišniku v Ilirski ulici št. 19.

Stavbna parcela

pri letnem sokolskem teledrušču pri Dunajski c. naprodaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 858.

Gostilna in mesarija blizu Maribora naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru.

Hiša

novozidana, enodružinska, takoj naprodaj. Pobrežje pri Mariboru, Stranska ulica 3.

Hišo

dvodružinsko, v bližini sv. Jožefa, kupim. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Dvodružinska št. 893«.

Parcelo ob Savi

pri črnuškem mostu, veliko 2200 m², prodaj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Mivkasta zemlja« št. 817.

„POSEST“

Realitetna pisarna, družba z o. z. Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 1.

PRODA:

Vilo, ovozidano, komfort. dve štirisobni stanovanji, bogate pritlikline, lep vrt, tik centra Din 550.000. — Vilo, enonadstropno, 7 sob, 2 kuhinji, pritlikline, 1200 m² vrta, Mirje, Din 360.000. — Hišo, enonadstropno, v najboljšem stanju, 8 dvo- in enosobnih stanovanj, vrt, Udmat, Din 220.000. — Hišo, novozidano, podkleteno, 2 dvosobni stanovanji, posebej velika delavnica, šupa, lep vrt, Vič, Din 200.000. — Hišo, novozidano, tri dvosobna stanovanja, 400 m² vrta, Novi Udmat, Din 180.000. — Hišo, novozidano, tri dvosobna stanovanja, 700 m² vrta, tik tramvajске postaje v Šiški, Din 150.000. Vilo, enonadstropno, 5 sob, 2 kuhinji, velik vrt, blizu Martinove ceste, Din 250.000. — Vilo, novozidano, enonadstropno, 3 trisobna stanovanja, pritlikline, velik vrt, blizu Martinove ceste, Din 280 tisoč. — Hišo, visokoprtil, dve trisobni stanovanji, 2 enosobni, velik balkon, elektrika, vodovod, lep vrt, Novi Udmat, Din 180 tisoč. — Vilo, novozidano, vsega 5 stanovanj, parketi, elektrika, vodovod, 600 m² vrta, ob Dunajski c., Din 190.000. — Hišo, novozidano, 2 sobi, kuhinja, velika mizarska delavnica pri Domžalah, Din 55.000. Gostilna, mesarija, dobro ohranjena hiša, prostorna gospodarska poslopja in 6000 m² zemljišča, tričetrt ure od Ljubljane, Din 450 tisoč. — Dobrovpeljana gostilna, trgovski lokal, hiša v prav dobrem stanju, 1 uro od Ljubljane, 1000 m² vrta, Din 160.000. Hišo, trgovsko, prenovljeno, trgovski lokal, petsočno stanovanje, tik farne cerkve in šole, pri Litiji, Din 90.000. — Hišo, novozidano, trg. lokal, skladišče, enosobno stanovanje, ca 230 m² vrta, 2 uri od Ljubljane, Din 60.000. — Posestvo, 15 oraloz, arondirano, velika hiša, gospodarska poslopja, tik šole in cerkve pri Slov. Bistrici, Din 65.000. — Dve stavbni parceli po 750 m² pri Sv. Krištofu po Din 200. — Lepa stavbišča po 700 m² 1 min. od šišenske mitnice, tik tramvaja, po Din 140. — Parcelo 700 m², blizu Sv. Jožefa po Din 170. — Dve parceli po 370 m² na Mirju, po Din 120 in 110. — Krasno parcelo 1200 m² pri Stacionu po Din 90. — Poleg tega več drugih hiš, vil, kmetijskih posestev in stavbišč, v centru in vseh predmestjih v največji izbihi in po najugodnejših cenah.

Lepo posestvo

v bližini Ljubljane se takoj proda. Prevzame se tudi hranilna knjižica. — Redna zveza z Ljubljano. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 880.

Stavbne parcele

ugodno naprodaj pod Rožnikom. — Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 603.

Ugodna prilika

za nakup stavbišča. Na Kodoljevem se je izvršila nova parcelacija in izmerila 50.000 m². Prodajo se parcele od 400 do 35.000 m². Cena je po legi in površini od 30 do 50 Din za m², s takojšnjim prepisom. V plačilo se vzamejo tudi vloge od dobrih denarnih zavodov. — Informacije se dobe v Kodoljevem gradu vsak dan od 13 do 15.

Gostilna in pekarija pripraven lokal tudi za trgovino, zlata jama za solidnega trgovca, poleg sodnije in drugih uradov, s posestvom ali brez, naprodaj. Predno kupite, si oglejte ali zahtevajte sliko. Mevželj, Mokronog.

Kupim hišo

z 2 stanovanjem pritliklinami in vrtom. V poslev pridejo hiše ne oddaljene nad 20 minut od mesta Maribor. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Lepa lega št. 845«.

Posestvo

s tremi glavami živine in vsem orodjem, se odda v najem za pet let ali tudi prodaj. Na poslevu pravica dveh užitkarjev. Sp. Pirniče 12, Medvode.

Posestvo

hiša in gospodarsko poslopije, novozidano in z opeklo krito, 22 oraloz, tik okrajne ceste, njive, travniki, gozd in vinograd vse vzorno urejeno, ugodno naprodaj. — Več pove Viktor Šačadin, Kočno, p. Slov. Bistrica.

Kupim posestvo

s hišo, v kateri je vpeljana trgovina in gostilna, za ceno od 100 do 200.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Na deželi« št. 804.

Kupim hišo

event. samo parcelo na Poljanski cesti od Marjanišča proti Štepanji vasi, ki ima ali bi se dala preurediti za delavnico. — Ponudbe pod »Obri« št. 775 na upravo »Slov.«

Posestvo

s stanovanjsko hišo in novim gospodarskim poslopijem, s pol ha njive, 1½ ha travnikov in 2 ha gozda, v bližini Skofje Loke, bo prodano najboljšemu kupcu v soboto 30. januarja ob 2 popoldne. Natančne informacije glede tega se dobe pri Franc Šiferju, trgovcu z usnjem v Skofji Loki. Novopredmetje 11. Kupci se vabijo, ker bo cena zelo nizka.

Trgovska hiša

v Zagrebu v strogem centru, z več manjšimi in večjimi lokali, ki donosa ca 14%, radi finanč. neprilik naprodaj za ceno 2.250.000 Din. — Hipoteka drž. hip. banke ca. pol milijona Din. Interesenti naj se obrnejo na Interklam, Zagreb, Masarykova 28 pod št. 106/A-8.

Hišo v Sloveniji

v bližini železniške proge z dvema sobama in nekaj zemlje kupim. — Ponudbe na Sauer Florjan, Kula, Dunavska banovina.

Nova vila

v večjem prometu. kraju na deželi naprodaj. — Vprašanja pod št. 751 na upravo »Slovenca«.

Zemljišče

primerno za skladišče drv, lesa in slično, poleg glavnega kolodvora oddam v najem. Viktor Meden, Ljubljana, Celovška cesta 10.

Parcela

487 m² z leseno hišico se proda za 23.000 Din. — Antonija Žirovnik, Zg. Šiška 135, poleg gostilne Čarman.

Inserati

v »Slovenca« imajo največji uspehi.

Glasba**Beseda samo 50 par**

Kdor rabi prvovrstne harmonike in kdor jih ima za popravilo, naj piše na naslov: Anton Zeleznik, izdelovatelj harmonik, Vrhnika.

Klavir

dobro ohranjen, je naprodaj do 30. t. m. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 927.

Klavirji

Preden kupite klavir, si oglejte mojo bogato zalogo prvovrstnih klavirjev. Prodajam najceneje, na najmanjši obroke, z garancijo, brez vsakega pribitka ali vračunanja kakršnihkoli obresti. Najcenejša izposojevalnica Warbinek, Ljubljana, Rimska cesta 2.

Pazite dobro na naše oglašje, ki vam bodo prinesli v vsakem slučaju korist

»SLAGER« najcenejša izposojevalnica

Ljubljana, Aleksandrova 5 Maribor, Gregorčičeva 20

DIREKTNOST TVORNICE izredno poceni npr. Violine od Din. 60. Mandoline • 129. Gitare • 169. Ročne harmonike 60. KROMATičNE HARMONIKE, KRAVJSKE GITARE ITO. Zadržite brezplačni tvorniški **CENIK: MEINEL & HEROLD MARIBOR št. 102.**

Kupimo

Beseda samo 50 par

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadst.

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Jesenov in brstov les

kupi Kunstler, Ljubljana, Lepi pot, pri tob. tovarni.

Solne vreče

vsako množino, kupimo. — Ponudbe z navedbo cene pod »Sol« št. 357 na upravo »Slovenca«.

Kupim psa

dobrega čuvaja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mlad čuvaj« št. 898.

Prodajmo

Beseda samo 50 par

Šivalni stroj

navaden, prodaj za majhen denar. Zibertova 28, pritličje desno.

Žimo

za modroce od najcenejše do najfiniješe po tovarniških cenah prodaja Sever Rudolf. Marjanič št. 2.

Naprodaj

20 l brinjevega olja in pristnega brinovca ter 30 parov žebel kraničev. Rozman Franc, Podstermic, Velike Lašče.

Stroj

za entlanje, pletilni Dubied 8/60, superahapar, skoraj nov, poceni naprodaj. Terezija Liber, Lepodvorska 3.

Pisalna miza

divan, omara s predali, železna postelja - naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 874.

Volno za modroce

zelo poceni prodaja: Šega, Cankarjevo nabrežje 5/L

Jedilnica

nova, orehova, moderna, se proda. Trafika Valenta, Miklošičeva 14.

Bik

montafonske pasme, 13 mesecev star, po ugodni ceni naprodaj ali se zamjenja za telico ali kravo iste pasme. Franc Iskra, Vič 16 pri Ljubljani.

Puhasto perje

čisto, čohano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošljem po poštnem povzetju L. BROZOVIC — Zagreb, Illica 82. Kemična čistilnica perla

Gojzerce na obroke

»TEMPO«, Salendrova 6 (pri kraju Gosposke levo)

Neveste!

Posodo, navadno in najfiniješe, vse kuhinjske potreščine, strojčke, jedilno orodje itd., posteljne vložke, žimo, morsko travo, štedilnike, krasne kletke in vso železnino kupite pri Fr. Stupica, trg. z železnino Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

Oprava

za trgovino, 2 stelaži in 2 pulta, skupaj ali posamezno, malo rabljeno, takoj naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 764.

Kunci

beli reksi, čistokrvni, odlikovani na vselejmu - po nizki ceni naprodaj. Vodovodna 50, Novak.

Lanene tropine

prvovrstne kakovosti, 37-38%, mlete, po 195 Din za 100 kg inkl. vreče, kupite do konca januarja t. l. v tovarni olja Hrovat & Komp., Ljubljana.

Čevljarji

Singer levoročni (links-arm) malo rabljen poceni prodaj. Zibertova ul. 28, prtlj. desno.

Pisalni stroj

Ideal, novejši model, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 840.

Ročna slamoreznica

v dobrem stanju se po ugodni ceni proda. Franc Iskra, Vič 16 pri Ljubljani

Hotelsko pohištvo

prvovrstno, z marmornatimi umivalniki, naprodaj za dvotretjinsko ceno za 20 oseb skupaj ali posamezno. Pension Vovk, Bled.

Majhna trgovina

v Mariboru se radi starosti takoj proda z vsem inventarjem. Jos. Sparovec, Ob bregu št. 16, Maribor.

»Opalograf«

velik, proda za nizko ceno hišnica, Vidovdanska cesta 3.

Tvornica

subhomesnatih proizvodov (Selchwarenfabrik) s celim skladiščem in inventarjem iz finančnih razlogov poceni naprodaj. — Ugodni plačilni pogoji. — Cenj. ponudbe se prosijo pod »K-1868« na Interklam d. d., Zagreb, Masarykova 28.

Z žimnicami

boste vsestransko zadovoljni, če si jih nabavite pri Kobilica Avgust, Ljubljana, Dunajska cesta 25, vhod iz Dvorakove št. 3, dvorišče. Sprejemam tudi predelavo in popravila - ter vsa dela tovrstne stroke.

Buffet s trafiko in trgovino s papirjem

ter stanovanjem, dobro vpeljeno podjetje v Zagrebu na prometnem kraju naprodaj. — Najemnina nizka. — Ljubljanska 8, Zagreb

Lističe in razne kože

divjačine stroji, barva in izdeluje L. Rot, Kraznar, Ljubljana, Mestni trg 9.

Brivski in damski salon

Stane Rakar, Ljubljana, Prešernova ul. 7, se priporoča cenjenemu občinstvu. Postrežba prvovrstna. Odprto tudi ob nedeljah dopoldne.

Prodaj

za 250 Din »Phoebus« peč za večjo sobo. Ogleda se pri Figovcu, skladišče.

Z otomano

vsakovrstno, navadno do najfiniješe vas postreže povsem solidno Kobilica Avgust, tapetnik, Ljubljana, Dunajska c. 25, vhod iz Dvorakove ul. 3, dvorišče.

Prodaj

3 izložbena okna velike 125/195, in izložbeno omaro in 2 vrat. — Ivan Krošelj, Ljubljana, Smarčinska cesta 15.

Domače mline

in mlinске stroje izdeluje poceni Ivan Čretnik, Sv. Jurij ob juž. žel.

Pohištvo

spalnice, črnejše ter iz parjene bukovine, kakor sploh vse ostalo pohištvo vam nudi po izredno nizkih cenah edinole Ivan Kuhar, Vižmarje 69, Št. Vid nad Ljubljano.

Kraški teran

zajamčen, na debelo in drobno, čez ulico 6 Din ceneje. Borštnikov trg 3.

Sotra

najpreglednejša kartoteka Soklič, Maribor.

Selitive

po najzmernej ceni izvršuje Špedicija »Petan«, Dalmatinova ulica 10.

Couch zofe

v modernih najnovejših oblikah pri Avgust Kobilica, tapetnik in dekorater, Ljubljana, Dunajska c. 25, vhod iz Dvorakove ul. št. 3, dvorišče. Prvovrstni izdelki cene nizke.

Prodaj

3 izložbena okna velike 125/195, in izložbeno omaro in 2 vrat. — Ivan Krošelj, Ljubljana, Smarčinska cesta 15.

Enoletnega bika

montafonska prodaj. Karl Štrukelj, Rošica p. Vel. Lašče.

Zaradi opustitve

trgovine se proda večja množina trsnih škarij la Hugolinger Solingen in kranjskih sekir. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 905.

Orehova jedrca

la Din 13 razpošilja Sket, Stojenci - Ptuj.

Prodaj

2 čevljarska šivalna stroja »Singer Flach« in eno Knofleharco ter več parov Wizard uložkov - vse zelo ceno. Poizve se pri M. Pobeška, Cankarjevo nabrežje 7/L, Ljubljana.

Bencin motor

5 in pol HP, cirkular na vozu, v najboljšem stanju se takoj proda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 878.

Pletilni stroj

št. 8, 50 dolg, se ceno proda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 881.

Prodaj

viski sod 50 hl, železne sode po 5 hl, žične vrvi, peči za žaganje, ročni voz, ekscenter prešo, vpognjen »šarnirponke« in konjske brzde F. Cvek, Kamnik.

Po ugodnih cenah

prodajmo dva čevljarska šivalna stroja znamke Adler, šivalni stroj znamke Haid & Neu in 30 komadov gramofonov. Prednost imajo reflektanti, ki prevzamejo celokupno zgoraj imenovano blago. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ugodno« št. 954.

Trafikati pozor!

Proda se dobro ohranjen lesen kiosk po zelo ugodni ceni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 961.

Prodaj

dobro vpeljeno delavnico in trgovino čevljev, najbolj prometna točka zagrebškega centra, s tovarniškimi stroji ali vsako zase. Sprejemam tudi jamstvo, hranilno knjižico ali menjam za primerno posestvo na deželi. Več pove Jamšek, Zagreb, Kraljice Marije 11, prtlj. desno.

Obri

Beseda samo 50 par

Prav dobro

in pošteno štajersko vino iz Thalerjevih vinskih gor pri St. Ilju, se toči v gostilni Guzelj, po domače »Pri Balantu« v Skofji Loki.

Lističe in razne kože

divjačine stroji, barva in izdeluje L. Rot, Kraznar, Ljubljana, Mestni trg 9.

Brivski in damski salon

Stane Rakar, Ljubljana, Prešernova ul. 7, se priporoča cenjenemu občinstvu. Postrežba prvovrstna. Odprto tudi ob nedeljah dopoldne.

Prodaj

3 izložbena okna velike 125/195, in izložbeno omaro in 2 vrat. — Ivan Krošelj, Ljubljana, Smarčinska cesta 15.

Prodaj

3 izložbena okna velike 125/195, in izložbeno omaro in 2 vrat. — Ivan Krošelj, Ljubljana, Smarčinska cesta 15.

Večja založa vina

iz slovitih Cabunskih vinogradov in sicer: Rizling, belo namizno, kadarka in portugizec trgatve l. 1930 in 1931 se prodaja po vrlo ugodnih pogojih. — Pojasnila daje: Središnji Savez Hrvatskih Seljačkih Zadruga ZAGREB — Strossmayerov trg štev. 12.

ZAHVALA. Za premmno dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob prerani izgubi naše nadvse ljubljene hčerke in sestrice

OLGICE

izrečamo tem potom najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. g. kateheti Bohancu, da je tako lepo pripravil pot njeni duši za sprejem prvega sv. obhajila, katerega ji je podelil na smrtni postelji, dalje obema zdravnikom gg. dr. Goričarju in dr. Rudolfu za trud, ohraniti našega otroka za življenje, kakor tudi č. usmiljenim sestram Rdečega križa za njih požrtvovalnost za čas njene bolezni. Opetovano zahvalo smo dolžni mil. gosp. arhidijakonu Fr. Tovorniku za njegov v srce segajoči govor ob odprtem grobu, ki nam je bil obenem tudi v tolažbo. Vodstvu dekl. šole s šolsko mladino, Marijinemu vrtcu, Marijini družbi, darovalcem krasnih vencev in cvetja, ki je zakrilo njeno gomilo, in sploh vsem, ki so na katerikoli način pokazali ljubezen in sočutje in Olgico spremili v tako obilnem številu na njeni zadnji poti. Iskreni: Bog plačaji!

V Konjicah, 18. jan. 1932.

Zalujoča rodbina R. BAJČEVA.

OGENIT

Samotni cement za popravilo vseh poti, parnih korlov, opreznih itd. Zahtevajte prospekt. Do vsake kredite fino zmleta za kile (hit) vedno na zalogi. Samoprodajalci in potniki se sprejmejo. Stroje za opreznost. Stroje za cementno proizvodnjo dobavljajo.

Ravnatelj MIHAJLO ROZMAN Ljubljana, Gospodarska c. 10/1

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32

Tvornica kuvert in pisemskega papirja

„KUVERTA“ LJUBLJANA

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke tudi na cenenejše RUDOLF RADOVAN tapetnik. Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žimo, cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Ako naročiš

Teichertov stroj

dobiš orodje po tovarniški ceni brez carine. Glavno zastopstvo: Gledališka ulica

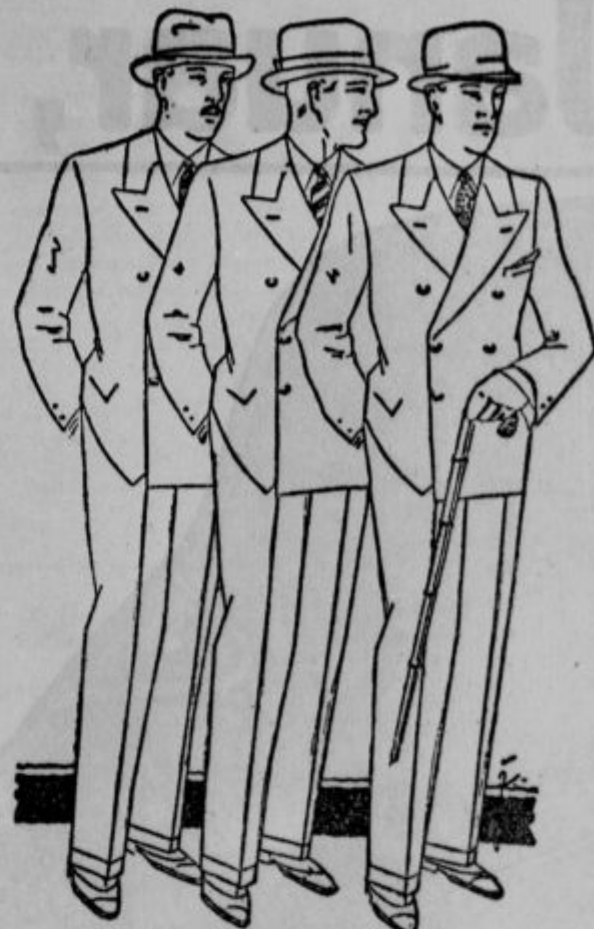
Kašo

lešpren, ajdovo moko vedno svežo odlija na debelo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24

Modroce

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudimo najceneje

Ignacij Narobe Ljubljana, Gospodarska c. 16 (pri Levu).

550- 650- 750-

Prodamo gotovo množino volnenih kamgarn oblek modre in črne barve izbrano moderne fazone v vseh velikostih po teh cenah, dokler traja založa:

Vrsta Lord
Din 550-
Kompletna volnena kamgarn obleka

Vrsta Shetland
Din 650-
Kompletna volnena kamgarn obleka

Vrsta London
Din 750-
Kompletna volnena kamgarn obleka

Gornje cene veljajo, dokler traja založa. Naročniki izven Zagreba na naročilo obleko po svojih merah. Z naročilom vred naj javijo sledeče svoje mere: cela višina, dolžina suknje, širina okoli prs izpod pazduhe po telovniku, položica ledij, rokav od lakta do roke, širina preko trebuha, zunanja dolžina hlače, notranja dolžina hlače v koraku. Po teh merah dobi vsak obleko prvovrstnega kroja, za katere kvaliteto jamčimo. Ako blago ne bi odgovarjalo, prosimo, da ga vrnete v zameno ali vam vrnemo denar.

Cene veljajo le dotlej, dokler traja založa.

Kastner & Ohler
Zagreb.

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

Ljudski posojilnici

reg. zadr. z n. z. v Celju reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100.000.000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Oblastveno dovoljena likvidacijska

RAZPRODAJA NOVIH AVTOMOBILOV

Podvizajte se, dokler je izbira velika!

Novi avtomobil „TOURING“ štirisedežen, kompleten z originalnim tovarniškim jamstvom Din 32.750.—

Po enako nizkih cenah velike limuzine, kakor tudi tovorni avtomobili. — Sprejemamo mesto gotovine tudi hranilne knjižice zagrebških denarnih zavodov.

KOLONIALE B. auto oddelek
ZAGREB; garaže: Ilica 73.
Razstava avtomobilov: Ilica 28.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

Ko je zatobil rog v rimskem taboru znamenje četrte nočne straže in je vstajala od morja in Timava gosta megla in se razvlekla čez pobočje in legla nad les in je bilo, kakor da se je razburkano in peneče se morje razlilo preko zemlje in jo poplavalilo čez vrhove dreves, je Epulo zaklical in dal znamenje. »Maščevanje!«

Od moža do moža je šla kraljeva beseda in zgrabili so Karni in Istri za orožje in prodirali skozi les kot črne sence, ki se umikajo jutru.

Tiho in oprezno se je približal kralj Epulo s svojimi oddelki Placentincem, Opalo pa manipuloma druge legije, ki sta varovala vodarje, da jih ne bi sovražnik motil in odrezal tabor od vode, po katero so morali hoditi v Timavovim vrelom.

Od Epula do Opala je svisnilo ko žvižg ujede. Znamenje je bilo dano in istočasno sta oba udarila z bojnim krikom na stražni posadki.

Megla je krila Epulovo podvzetje in dasi se je že tenčila v žarkih vzhajajočega solnca, je bila v porajajočem se dnevu svetloba le še medla in motila oči, da so se jim v megli vsi predmeti množili in so se videli podvojeni, protrojeni... Varala je tudi Rimljane, da so videli neznanško vojsko sovražnikov.

Prestrašeni zaradi tega in zaradi nenadnega napada sovražnikov, ki so pridri iz lesa ko krvoločne zveri, so zbežali Placentinci in oba manipula z obupnim krikom v tabor in vzbudili v njem še večji strah in grozo, ki sta prevzela vse, da niso vedeli, kaj početi.

»Kaj je?«

»Kaj se je zgodilo?«

»Ali je navalil sovražnik?«

»Koliko jih je?«

»Jih niste upali zadržati?«

»Govorite, govorite vendar!«

»Ali so vam porezali jezike, da samo tulite?«

Placentinci in legionarji obeh manipulov niso mogli priti do besede, niso mogli povedati, pred čim se bežali, niso mogli odgovarjati na vprašanja, tako so bili zmedeni v svojem strahu in prepadi.

Ob zapadnih, dekumanskih vratih in še ob južnih, kjer niso pričakovali vpada in jih zato niso bili zastražili, se je zaslislalo neznanško vpitje in vse je begalo sem in tja in napravilo tako zmedo, da ni bilo mogoče vedeti, kaj se godi, jeli sovražnik pred taborom ali je že udrl in je tostran okopov.

»K morju! K morju!«

Šlučajno in nepremišljeno je bil nekdo zaklical in ko rešilna misel je njegov klic prevzel vse in odmeval po vsem taborišču vedno huje, vedno silneje, vedno obupneje in vse je drlo k vratom...

Konzul Aulus Manlius Vulso je miril, prigovarjal, prosil.

»Kaj begate, vojaki,« je bil glasen, »saj vendar nimate Latinov ali Sabinov pred seboj, ki bi po boju postali naši zavezniki. Naš med velja divjim barbarom! Če se ne okopate v njihovi krvi, bo tekla vaša v potokih! Ne mislite, da bodo pred vami bežali, če vi bežite! Napasti morate, prodreti in klati, da bo Timav v vseh deveterih vrelih krvav in bo še morje pordečilo! — Bežite in ne veste ne, pred čim in ne pred kom! Streznite se, pomislite na sramoto, ki vas čaka! Kdaj so še tri legije, tri rimske legije bežale pred sovražnikom, ne da bi se spustile z njim v boj? Prosim vas, rotim vas, vojaki, mislite na prisego, mislite na čast rimskega orožja, ki je doslej strahovalo vse, in mislite na domovino, ki jo izročate sovražnemu vpadu in pustošenju!«

Nič ni pomagalo povelje, nič prigovarjanje in tudi prošnje niso nič izdale.

»K morju, k morju!...«

Hrupneje, obupneje je odmevalo po taboru od trenutka do trenutka in ko so se spustili po pobočju lahko oboroženi veliti, je udrl vse za njimi in še sam konzul je pohitel, ker je videl, da je vse zaman in ni več mogoče, bežečih zadržati in pridržati. V prerivanju in gneči, ki ga je kar nesla s seboj, ni opazil, da je le ostal še v taboru vojni tribun tretje legije Marcus Licinius Strabo in z njim trije manipuli, ki so hoteli vztrajati do konca, da bi rešili čast rimskega orožja.

»Peščica nas je ostala,« je bodril Strabo na vežbališču pred pretorijem svoje oddelke, med katerimi je bilo največ starih, v boju preizkušenih triarjev, »a nič zato! Poguma ne smemo izgubiti. Pokažimo, da smo vredni sinovi naših očetov, ki so v hanibalskih bojih od Ticina in Trebijske do Trazimenskega jezera in do obupne borbe pri Kanah prestali vse hujske dni! Bodimo hrabri in neustrašeni, ker vedite, da beg ne pomeni rešitve! Zmaga ali smrt je pred nami, tovariši, in če nam je usojeno drugo, boljše je pasti v boju, ko na begu! S smrtjo se zmaguje!«

»Zmaga ali častna smrt!« je odmevalo po taboru iz kakih štiristo grl pogumno in odločno, a bilo je prepozno.

Preden je utegnil Strabo zastražiti vhode, sta Epulo in Opalo udrla s svojimi četami v tabor in vrgli so se ko zbesneli volkovi na Strabonove manipule z dveh strani. Boj je bil kljub majhnemu številu ustavljačih in branečih se Rimljanov ljut in trdovraten. V zmagoslavni krik Istrov in Karnov so zvenketali meči, se lomila kopja in sulice, sekire so padale po čeladah in ščitih in kiji so udrihali, da je zamolklo odmevalo, in grozno klanje ni prenehalo, dokler ni padel tribun in niso obležali ob njem vsi do zadnjega moža njegovih manipulov v junaški krvi, ki je zalesketala ko žolto zlato, ko je prodrlo solnce meglo in jo obsijalo...

Januar, februar in marec

69.- 59.-

19.-

Vrsta 8805-68

Za neverjetno nizko ceno imamo elegantne polgaloše, ki varujejo noge pred vlago, obutev pa pred vodo in blatom. So zelo praktične in lahke.

49.-

Vrsta 2861-01

Gumijasti snežni čevlji za otroke s toplo podlogo. Vašim otrokom so vsekakor potrebni ob blatnem in deževnem vremenu.

so meseci, ki so neznosni brez gumijaste obutve. V gorskih krajih je sedaj največ snega, v ravninah pa največ vode in blata. Kupite naše gumijaste čevlje, ki jih prodajamo za bagatelno ceno. Izplačale se Vam bodo stoterno, ker Vam bodo obvarovale zdravje in ščitile Vašo novo usnjeno obutev.

Bata

Zenske galoše

Neobhodno so Vam potrebne ob slabem vremenu. Obvarovale bodo Vaše zdravje in Vaše čevlje. Prodajamo jih z garancijo samo po Din 59.-

Vrsta 7815-61

69.-

Moške galoše

prodajamo z garancijo samo po Din 69.- Obranite si zdravje in mnogo denarja, ako jih nosite po dežju, snegu in blatu.

Vrsta 9817-61

79.-

Vrsta 1865-01

V teh elegantnih zimskih čevljih izgleda Vaša noga povsem majhna. Čevlji Vam ostanejo v njih vedno suhi in snažni. Imamo jih v črni ali rjavi barvi.

149.-

Vrsta 1885-91

Udobni in topli gumijasti snežni čevlji. So zelo praktični in lahki in jih morete uporabiti k vsaki vrsti čevlja. Za vsako ženo so neobhodno potrebni.

OBLAČILNICA

Vsakomur omogočen nakup tako zelo smo znižali cene!

Crepe de Chine že od Din 59.- naprej
Damsko volneno blago za obleke od Din 54
Blago za moške obleke od "plasje" " " 115
Blago za moške obleke od " " " 60
Svileni pup in za moško perilo od " " 39
Čevlje pa od " " " 86
Ne pozabite, da veljajo vse te cene pri obročnem plačevanju! — Pri takojšnjem plačilu poseben popust!
Zahtevajte poset potnika!

Zahtevajte vzorce!

"ILIRIJA"

LJUBLJANA MESTNI TRG 17/1

Poceni in dobro

kupite ure, zlatino in srebrnino pri svetovnoznani trdnici

H. SUTTNER LJUBLJANA 2

Prešernova ulica št. 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Avstralije in Azije.

Velika zaloga ur z znamkami Glashütte, J.W.C.

Schaffhausen, Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omiko, Iko, Axo itd. Zahtevajte veliki ilustr. cenik zastoj in poštne prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 2

Za eno številko manjše čevlje nosim

in to zelo udobno, odkar dnevno kopljem noge v gorki vodi, kateri raztopim 1 žlico soli sv. Roka. Noge mi postajajo lepe in moja hoda lahka in elastična. — Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji, glavna zaloga za Slovenijo: Drogerija Gregorič, Ljubljana, ali pri glavnem zastopniku Drogerija »Nada« V. Gabrič, Subotica, telefon 6-37.

Za „Ljubljanski velesejem“

išče domača tvornica čokolade in bonbonov trgovca, ki bi prevzel razstavo in prodajo njenih izdelkov. Garancija potrebna. — Ponudbe poslati na upravo lista Slovenec pod »Velesejem« št. 789

Tudi knjigoveškim izdelkom so se znižale cene.

Vljudno priporočam svojo na novo z najmodernejšimi stroji spopolnjeno knjigovoznico in črtnico trgovskih knjig.

Sprejemam v delo vsa v knjigovozni stroko spadajoča dela, od najnavadnejše do najfinije vezave, revije, koledarje, šolske knjige, branilne knjižice itd. Vsled najmodernejših opreme mi je mogoče, izgotoviti tudi velike naklade, ne samo precizno in v najkrajšem času, temveč tudi po najzmernejših cenah. Ako Vam je kaj ležeče na tem, da si pri ceni prihranite denar, potem Vas prosim, da, predno oddaste naročilo, zahtevate ceno tudi pri nas.

Za precizno delo prevzamem garancijo.

A. Janežič, Ljubljana

Florjanska ul., Telefon 3220
knjigovoznica in črtnica trgovskih knjig

Kilavost je ozdravljiva

Pobešen želodec.

potujoče ledvice in drobce so za vedno ozdravljivi. Poapnenje žil takoj preneha.
G. Kleber, dipl. direktor, specialist Instituta Herniaire de Lyon (Francija) razpolaga s sredstvom, s pomočjo katerega bodele obvladali gornje nevarne bolezni brez bandaz, trdih blazin in postanete za vsako delo sposobni. Demonstrativna turneja, ki jo je izvajal v naši državi novembra in decembra, je žela toliko uspehov, da se je odločil, posetiti našo državo vsake 3 mesece. Naše ljudstvo bo srečno, če se bo okoristilo s to novostjo, ker stvarno g. Kleber ni vpeljal samo nove metode elastičnega pridržavanja kile, ampak je izdelal tudi gumi-pasove za pridržavanje, ki odlično stavlja vsak otrpli organ na svoje mesto pri moških in ženskah. — Ta odlična tehnika vede o kilavosti se imenuje **metoda Kleber** in se da uporabljati na vsakem bolniku s pomočjo francoskega specialista in njegovega tehničnega namestnika za našo državo, na zagrebški fakulteti dipl. farm. Boroviča. Končno pripominjamo, da se za trajnost in delovanje metode Kleber pismeno garantira. Cene varirajo z ozirom na slučaj od Din 250.— do 700.— dinarjev. — Kilavi ter oni, ki trpe na pobešenem želodcu in neredni cirkulaciji krvi, okoristite se z obiskom tega odličnega specialista. On pregleduje brezplačno od 10 do 18 ure v sledečih mestih:

LJUBLJANA, Hotel Slon, 25. 26. januarja 1932. — CELJE, Hotel Union, 27. januarja 1932.
MARIBOR, Hotel Meran, 28. januarja 1932. — ZAGREB, Hotel Gavran 29., 30., 31. januarja in 1. februarja 1932. — KARLOVAC, Hotel Korana, 2. februarja 1932. — SUSAK, Hotel Jadran, 3. februarja 1932. — BANJALUKA, Hotel Banjaluka, 4. februarja 1932. — SPLIT, Hotel Central, 5., 6., 7. februarja 1932. — DUBROVNIK, Hotel Ekseizior, 8. februarja 1932. — BEOGRAD, Sanitas Kneza Mihajla ul. 6, 18, 19., 20. februarja 1932.

Ljubljana

Kako skrbijo v Ljubljani za ubožce

Stalna Vincencijeva konferenca sv. Nikolaja v Ljubljani podaja s tem poročilom svojim dobrotnikom in javnosti sploh obznanje za svoje delo v preteklem letu 1931. Delavni članovi je imela konferenca 19. Zbiranje milodarov, osebno obveščanje z ubožci ter reševanje prošelj je njihovo stalno delo. Konferenčni člani so imeli 47 sej ter so napravili med letom 1.051 obiskov pri ubožcih. Z rednimi mesečnimi prispevki je konferenca podpirala 58 oseb, samo v izjemnih slučajih dode ubožci denar v roke, sicer jih podpiramo redno samo z živili, stanarino, obleko in kurivom. Na isti način delimo tudi izredne podpore. Takih izrednih slučajev je imela konferenca v preteklem letu 137. Razven tega pa so omembe vredni še ti-le slučaji: Konferenca je rešila deložacije 1 družino, pomagala je ubogim dijakom v 18 slučajih, za svoje ubožce je uspešno intervenirala v 3 slučajih, oskrbela je obleko 16 oseb, nudila je obed v Ljudski kuhinji v 50 slučajih, plačala je potne stroške 7 oseb, oskrbela je na domu bolniško strožo 3 oseb, v hiralnico je oddala 2 osebi, oskrbela je najpotrebnejše porodnice v 1 slučaju, 1 otroka je spravila v zavetišče, oskrbela je najnujnejše pohištvo 1 družini, krija je stroške za pogreb ubožca v 1 slučaju, sanirala je divji zakon v 1 slučaju, 3 brezposelnim je oskrbela službo, 6 dijakom je oskrbela hrano za celo leto pri dobrih družinah. Kot poseben slučaj omenjamo, da smo prejeli od dobrotnika 150 kg suhega mesa, ki smo ga porazdelili med 60 ubožnih družin. Ponovno se je konferenca med letom zavzela za bolnike, ki so bili predčasno odpušteni iz bolnišnice. Nekateri delavni konferenčni člani imajo hvaljevredno navado, da obiskujejo redno vsako nedeljo osamljene bolnike v dež. bolnišnici in jim donesajo okrepila. Med redne podpirance prištevamo tudi neke ruske emigrante. Pri poštinski akciji, ki je poslala po Vincencijevi družbi 134 ubožnih ljubljanskih otrok k dobrih

ljudem na deželo, so v pretežni večini sodelovali delavni člani stalne konference.

V isti smeri kakor delavni člani so na konferenčnem delu sodelovali tudi naši dobrotniki, ki nam podpiranje omogočujejo. Rednih mesečnih in letnih dobrotnikov šteje stalna konferenca skupaj 160. Poslužujemo se stare pravice, da kot najstarejša konferenca v Ljubljani in kot matica vseh ostalih konferenc prejemamo milodare iz vse Ljubljane, zato pa nudimo pomoč ne samo ubožcem stolne župnije, temveč ubogim po vsem mestu. Z najizdatnejšim prispevkom nam je v letu 1931 prisločila na pomoč kraljevska banska uprava v Ljubljani, ki je naklonila konferenci 3.000 Din.

Vseh prejemkov je imela konferenca 1. 1931 47.821 Din, vseh izdatkov pa 46.280 Din.

Za božič povabimo vse svoje redne podpirance k skupnemu prejemu svetih zakramentov. Po svetem opravilu pa sedejo delavni člani z ubožci vred za mizo k skupnemu zajtrku. Vsako leto je ta dan za naše uboge vir odkrite radosti in utebe.

Odkar je vpeljala Vincencijeva družba v Ljubljani nakaznice, s katerimi želi vsaj deloma preprečiti zlorabo miloščine, so člani stalne konference razpečali v Ljubljani nakaznice za 10.000 dinarjev. Ta znesek porazdeli oni, ki so si nakaznice navabili, kot miloščino med uboge.

To ve poročati samo ena izmed 10 ljubljanskih konferenc. Ako izvedemo prav podrobno organizacijo konference po Ljubljani, so jih ubožci lahko veseli. V zadoščenje pa naj bo konferenčno delo tudi našim dobrotnikom, ki so hrbtenica karitativnega našega stremjenja. Iskreno prosimo, da nam ostanejo vsi dosedanjí dobrotniki in prijatelji še v naprej naklonjeni v zavesti, da nudijo potom konferenc svojo podporo veliko bolj zanesljivo nego če bi jo delili sami neposredno. V. U.

Kaj bo danes

Drama: Ob 15: »Jurček«. Mladinska predstava. Izven. — Ob 20: »Revna ko cerkvena miša«. Izven. Znižane cene.

Opera: Ob 15: »Prodana nevesta«. Gostuje g. Josip Križnjak. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Vijolica z Montmartra«. Gostuje gđ. Erika Druzović iz Zagreba. Izven. Znižane cene.

Rokodelski dom: Ob 20: »Zenitev«.

Kino Kodeljevo: Ob pol 4, pol 6 in 8 zvečer: zvočni film Riharda Tauberja »Pot k slavi«.

Ljudski kino Vič-Glinč: ob 4, 6 in 8 »Trije mušketirji«.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

KAJ BO JUTRI?

Drama: »Cvrček za petje«. Red C.

Opera: Zaprt.

»Šišensko prosvetno društvo«: Skioptično predavanje »Z jugoslovanskimi bojevniki po francoskih bojiščih«. Predava g. urednik Košček. Začetek ob 8.

Kino Kodeljevo: Ob 8. zvečer: zvočni film Riharda Tauberja »Pot k slavi«.

Nočno službo imajo lekarni: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 25 in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

Med. Univ.

Dr. Anča Konvalinka - Tavčar
specialistka za otroške bolezni

ordinira redno od 1—3 ure popoldne. — BREG 8.

Telefon 2740. Višinsko sonce

● Poučno predavanje o misijonstvu. Dne 2. februarja na Svečnico priredi vseučiliški profesor dr. Ehrlich za učiteljsko poučno predavanje o misijonstvu in njegovem kulturnem in etnografskem pomenu. Predavanje se bo vršilo ob 11 dopoldne v beli dvorani hotela Union. Možnost bo tudi dana, da se vrši razgovor o načinu, kako se misijonarska stvarina n. pr. kulturni pomen slov, misijonarja Baraga praktično v šolskem pouku izkoristi.

● Gledališka predstava v Rokodelskem domu. Drevi ob pol 8 imamo priliko videti Gogoljevo predpustno komedijo »Zenitev« na odru Rokodelskega doma. V igri nastopita tudi slavnita komika gg. Vrančič in Novak. Vstopnice se dobivajo v predprodaji danes dopoldne od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

● O plastičnih spomenikih v Ljubljani bo predaval v sredo 27. t. m. v dvorani Rokodelskega doma msgr. Viktor Steeka. Predavanje bodo pojasnjevala mnogoštevilne skioptične slike. Pričetek ob 8 zvečer.

● Gremij trgovcev v Ljubljani prosi vse one gg. člane, ki se niso še odzvali »Pomožni akciji gremija«, da to storo do določenega roka 25. t. m. — Odbor pomožne akcije.

● Opozorjamo na produkcijo gojencev drž. konservatorija z obširnimi, zanimivimi, poldrugo uro trajajočim programom, ki bo jutri v ponedeljek 25. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Filharmonične družbe. Prekasno došli naj blagovolijo med izvajanjem prve točke počakati v vestibulu. Vstopnice po 4 Din se dobivajo v Matici knjigarni.

● Obisk ministra Pučila v bolnišnici. Včeraj dopoldne je prišel v ljubljansko bolnišnico novi minister za socialno politiko g. Pučil in jo v naglici pregledal. Pri upravitelju bolnišnice se je še informiral o drugih zadevah bolnišnice. Obisk je trajal — uro.

● Francoski institut v Ljubljani. Opozorjamo cenjeno občinstvo, da bo predaval v torek, dne 26. t. m. ob 21. g. univ. profesor R. Warner iz Zagreba. Govoril bo o Chateaubriandu, njegovem življenju in delu. Zanimivo predavanje bo v društvenih prostorih v Narodnem domu.

● Muzejsko društvo za Slovenijo bo imelo izredni občni zbor v ponedeljek 25. t. m. v pred-

Zahvala.

Podpisani sem prejel plačano doto v znesku 13.000 Din ter se tem potom »Vzajemni pomoči, reg. pom. blag. v Ljubljani. Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsem, kot najcenejši, najsigurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Janez Horvat, Slatna.

Varujte Vašo kožo s tem da uporabljate

NIVEA-CREME

pred slabim in mrzlim vremenom, da ne poka in ne postane hrapava. Nadrgnite Vašo kožo vsak večer, preden greste na počitek temeljito z Nivea-Creme. Tkanine postanejo s tem mladostno napete, koža pa močna in prožna. V eter in slabo vreme ji ne morejo več škoditi. Nadrgnite pa tudi podnevi, preden odidete na prosto, lice in roke z Nivea-Creme. Ta krema namreč ne zapusti nikak sijaj, ter vam nudi oni sveži in mladostni izgled, ki ga mi vsi tako radi imamo. Razlika nasproti luksuznim kremam: Najvišji učinek ali ceneje.

Nivea-Creme: Din 5.00—22.00

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

Maribor

Barometer moralnega in gospodarskega življenja

Maribor, 23. januarja.

Sele iz letne statistike je razvidno vse ogromno delo, ki se vrši dan za dnem v veliki palači Sodne ulice, ki daje zavetje mariborskemu okrožnemu in okrajnemu sodišču. V preteklem letu beleži kazenski oddelek okrožnega sodišča (v oklepaju številke za leto 1930) 3946 (3659) slučajev, med temi 8 tiskovnega značaja. Med temi je 1281 (955) na podlagi ovadb državnega pravdnika in 884 (748) zasebnih, od tega 4 tiskovne, 640 slučajev je prišlo v razpravo pred kazenski senat 3 in 5 sodnikov, 1785 pa pred sodnika-pododnaka. Skupno je bilo obloženih 2542 (2102) oseb, obsojenih pa 1814.

Številke, katere izkazuje okrožno kot civilno sodišče, niso tako visoke in v njih ni obseženo toliko različnih krvavih, tatinskih in sličnih slučajev, s katerimi se bavi kazenski oddelek, niso pa nič manj zanimive. Kažejo nam smer, v kateri se razvija sedanje gospodarsko in družabno življenje, ki najde v aktih tega oddelka svoj odmev v mnogoštevilnih tožbah in pravih trgoveških in meničnih značajih ter v raznih tožbah na ločitev zakona in za izpodbijanje zakonskega rojstva. Tako je bilo v preteklem letu 50 ločitvenih tožb; pred okrožnim sodiščem se je ločilo 19 zakonskih parov, pred okrajnim 15 sporazumno, sodno pa je bilo ločenih 16 parov. V treh slučajih je presojevalo sodišče v tožbah za izpodbijanje zakon-

skega rojstva. Meničnih tožb je bilo 794 (536), od teh ena na znesek 600.000 Din. Trgovskih pravnih je bilo 44 in 1148 na povračilo dolgov.

Poslovanje okrajnega sodišča se je radi gospodarske krize, zlasti pa radi zapore občutno pomnilo. Posebno so narasli posli v zemljiški knjigi, v civilnopravnem in ekselutivnem postopanju. V civilnopravnem postopanju je šlo v ogromni večini zgolj za vloževanje likvidnih terjatev, ker jih dolžniki-toženci radi pomanjkanja denarja niso mogli poravnati ter so bili upniki primorani nastopiti tožno pot. Opozorjenost tožb je bila 3616/2521, bagatelnih 253/135 in ostalih tožb za denar, motenja posesti in drugih sporov 7055/5873. Varstvenih zadev je na novo priključenih 659; skupno opraviča sodišče varstvene posle v 7956 zadevah, ter v 570 slučajih posle uprave in kuratelje.

Iz primerjave s številkami v lanskem letu se vidi ogromen porast vseh poslov na okrožnem kot okrajnem sodišču. Radi tega je postalo zmagovanje dela zelo oteženo, posebno, ker se je kadeer uradništva mesto povečalo celo zmanjšal. Samo pri okrožnem kot civilnem sodišču se povprečno vrše dnevno najmanj 4, ob torkih in petkih celo po 8 razprav. Ako bodo posli narasli še tekom tekočega leta v istem sorazmerju, bodo višje sodne instance prisiljene povečati število moči na sodiščih, da bodo zmagovale del obrez zastankov.

tudi o zadnjih intervencijah, v Belgradu. Vse službe prosto članstvo se poziva k zanesljivi udeležbi.

□ Sobotni trg. Kot običajno je bil včerajšnji trg dobro založen, kupčija pa se je gibala bolj v znaku poznega datuma. Krompirja je bilo 4 vozove in 39 vreč, čebule 2 voza in 42 vreč, zelenjave radi mraza bolj malo, tudi sadja smo pogrešali, pač pa je bilo dovolj piščančkov, rac in puranov ter mnogo vsakovrstnega mesa, predvsem svinjine. Divjadi ne radi končane lovske sezone ni več. Cene so se gibale v običajnih merah.

□ Cevljar proti tovarnarju. V noči na soboto so nenadoma zaženketale ogromne izložbene šipe trgovine Bata na Aleksandrovi cesti. Pojavil se je pred izložbami človek, ki je z vso silo lučal v nje kamenje, dokler ni bilo vseh pet prebitih. Napravil je trvdki s tem škodo za 40.000 Din, ki pa jo bo trpela zavarovalnica. Stražnik, katerega je privabil razgrajanje napadalca in zvenket šip, je nasilneža prijel. Spoznali so v njem 48 letnega čevljarkega mojstra E., ki je v vinjenem stanju nastopil proti tovarniški konkurenci ter s kamenjem dal duška svojim maščevalnim čuvstvom. E. se je svoj čas bavil s sestavo novega svetovnega občevalnega sredstva na podlagi posebnega številčnega sistema. Izdal je celo svojaesano neko tako knjigo pod naslovom »Babilonska uganka«.

Liutomer

Prihočajo nedeljo dne 31. t. m. popoldne ob pol 4 bo Prosvetno društvo uprizorilo Nestroyevo čarobno burko v 4 slikah »Lumpacij Vagabund« ali »Zanikrna trojica«. V glavnih vlogah nastopijo: naš najboljši humorist g. Znidarič (Šivanka), Žižek (Kneftra) in Korosec (Lim). To bo zabava in smeja, da bo zadostovalo za ves postni čas.

Kakih senzacij v zadnjem času nismo doživeli. Če se je letošnji predpust 20 parov odločilo za zakonski stan, če se kak možakar prevzel oblice vinskih duhov med potjo od mase zvrne v jarek in tam mrtev obleži, ali če avto povozí konja na široki cesti, vse to so malenkosti, ki ne zaslužijo obširnejšega poročila.

Št. Vid pri Ptuj

Letno poročilo naše lare: 1931 je bilo rojenih 140, mrtvih 95, poročenih 30 parov, previdenih 110 bolnikov, sv. obhajil 12.000; fara šteje 4300 duš.

Pohvala cerkvenim ključarjem. Na Novo leto je g. župnik na prižnici prečital priznanje, ki sta ga od prevz. gosp. knezoškofa prejela naša dva cerkvena ključarja, Jožef Emeršič in Ivan Predikava, ki sta že 31. ozir. 26. leto ključarja pri naši župni cerkvi. Naj dobra moža učakata še štiri-desetletnico!

Za našo šolo smo dobili dva nova učitelja, imamo 9 učnih moči.

Hranilnica in posojilnica kaže letos lep napredek vključ težkim časom. Dne 7. februarja bomo imeli občni zbor, na katerem bo nadzornik g. Vl. Pušenjak predaval o denarnem prometu. Ze zdaj vlijudno vabimo.

Naši dijaki so silno prizadeti z uvedbo celodnevne pouka. Na gimnazijo jih hodi od doma 16 in morajo od doma pred šest uro, domov se povrnejo šele ob šestih zvečer, trudni in lačni. Kje naj vzamejo čas za počitek in učenje? Nekateri imajo do gimnazije 8 km in še več. Seveda trpi tudi učni uspeh, ker se šola nič ne ozira na te rezeže. Ako ne bo v kratkem šolski urnik preurejen, bo marsikdo moral zapustiti začetke študija, ker se bo mu na ta način zaprta vrata do višje izobrazbe. Prijatelji kmečkega stanu, zganiite se!

Moste pri Ljubljani

Danes ob pol 8. zvečer priredi tukajšnje Prosvetno društvo v Ljudskem domu veseligojo »Teta na konju«. Za humor in dobro voljo bosta poleg drugih igralcev skrbela tudi »burke« ljubljence občinstva g. Rudi Logar in g. Oražem Lojze, pod čigar vodstvom je tudi igra naštudirana.

Da ne pozabimo. Prosvetno društvo ima danes popoldne ob pol 4. svoj redni občni zbor. Pri-dite vsi!

Zahvala.

Podpisana sem prejela ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku 10.000 Din ter se tem potom »Vzajemni pomoči, reg. pom. blag. v Ljubljani. Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsem, kot najcenejši, najsigurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Marija Palma, Ljubljana.

Dnevna kronika

Koledar

Nedelja, 24. januarja (1. predpevnična nedelja): Timotej, škof; Evgenij, mučenec.
Ponedeljek: Spreobrnjenje Pavla; Ananija, mučenec.

Novi grobovi

† Na Jesenicah je umrl g. Jože Pehar, lastnik drogerije. Pred leti je bil lekarniški farmaceut na Jesenicah, nato pa je otvoril lastno drogerijo. Bil je med svetovno vojno bojevnik na solunski fronti, kjer si je tudi nakopal bolezni, ki ga je po dolgem trpljenju položila v prerani grob. Bil je mirna duša in splošno priljubljen. Pokoj njegovi duši!

Osebnosti

— Iz profesorske službe. Z odlokom ministra za prosveto sta bila na lastno prošnjo premeščena prof. Peter Zavrtanik iz Novega Sada na L. realno gimnazijo v Ljubljani, in prof. Janko Preker iz Novega mesta v Maribor.

— Poročil se je gosp. Hoahij Pirc, ženi posestnik in cerkvenik v Kamniku na Zalah, z gđ. Franko Škerjanc. Zelimo jima mnogo sreče!

Dr. Stanislav Žitko

odvetnik v Ljubljani

vjudno naznanja, da s 1. februarjem 1932 preseli svojo pisarno v palačo Vzemne posojilnice na Miklošičevi cesti št. 7, 1. nadstropje.

Ostale vesti

— Plačila po položnicah rabijo posebno sedaj v januarju, ko je mnogo večji denarni promet, mnogo več časa kot ona po nakaznicah. Na to okolnost opozarjamo posebno one p. n. naročnike, ki imajo še kaj zaostanka za minulo leto, da ne bo zaradi prepozne plačila kakega neljubega ustavljanja.

— Ponedeljski Slovenec: naročite lahko z vsakim dnem. Novim naročnikom postrežemo lahko z vsemi letos izišli številniki. Enomesečna naročnina na to Slovenčev izdajo stane samo 3 dinarjev.

— 78.000 dinarjev je izplačala Domoljubova uprava v minulim letu na požarnih podporah svojim naročnikom, ki so jim pogorele stanovanjske hiše. Tudi v tekočem letu bo deležen podpore vsak naročnik — pogorelec, ako do 31. jan. poravnava naročnino za celo leto 1932.

— Naše Julijske Alpe v besedi in sliki na Dunaju. Prihodnji teden bo na Dunaju predaval naša izvrstna plezalka in alpinistka g. Debelakova o svojih turah v Julijskih Alpah. Za to predavanje je po povabilo Avstrijskega planinskega društva in spremljale ga bodo prekrasne skioptične slike, ki jih je izgotovil po svojih znanih slikah naš fotograf g. Cveto Svigelj.

— Vse toči o pomanjkanju denarja — tako nam pišejo z dežele — in v upanju, da si ljudje vsaj nekoliko opomorejo — če bo sreča mila — danes vse hiti z zavarovanjem starih ljudi za slučaj smrti. Res pomilovanja vredni stariki in stare ženske, ko po preteku gotovih tednov vse komaj čaka njihove smrti. Tovarni agenti so kar preplavili vso deželo in so služaji, ko posamezniki kar tekmujejo med seboj, kdo bo imel več zavarovanih. In v upanju, da jim bo sreča mila, nekateri žrtvujejo zadnje prihranke. Ali je to pametno, skoraj upravičeno dvomimo. Vsekakor pa bodimo prepričani, da bo ena od obeh strani grozno plačala; katere stran bo prizadela, bo pokazala prihodnost. Svetovni bi skrajno previdnost, kaj kdo podpiše.

— Vremensko poročilo Direkcije drž. železnice v Ljubljani po stanju 23. januarja ob 8 zjutraj: Bistrica-Boh. jezero — 6, megla, snega 18 cm; Brežice — 3, oblačno, Celje — 1, oblačno; Dravograd-Meža — 6, megla, snega 3 cm; Jesenice — 5, oblačno, snega 12 cm; Kamnik — 3, snega 2 cm; Kranjska gora — 10, jasno, snega 35 cm; Korošice — 5, oblačno; Kotoriba — 2, oblačno; Ljubljana — 4, oblačno; Ljutomir — 2, oblačno; Maribor — 3, oblačno, snega 5 cm; Novo mesto — 3, oblačno, snega 10 cm; št. Janž na Dolenjskem — 1, oblačno, snega 2 cm; Trzin — 5, oblačno; Rakek — 5, oblačno.

— »Karitas«. Ker imamo zastopnike že skoro v vseh župnijah ljubljanske in lavantinske škofije, prosimo dolžne, ki se zanimajo za naše zavarovanje, da se radi pojasnil in prijav obračajo po možnosti na naše zastopnike. Interesenti iz onih krajev, kjer še nimamo zastopnikov, pa naj se obrnejo direktno na našo centralo: Posmrtninsko zavarovanje »Karitas«, Ljubljana, palača Vzemne zavarovalnice.

— Dva ponesrečena Dolenjevaščana. Sedaj pozimi dostikrat opazimo na deželi ljubek prizor, kako vodi učitelj-smučar svojo četico šolarčkov, vse opremljene s smučkami, v naravo in jih tam uči smučati, kar je ena najboljših telovadib. Seveda se pri tem pripetijo včasih kakšne nezgode, ki pa so zelo redke. Toda nesreče se dogajajo povsod in to ne sme nikogar motiti. Takega učitelja, ki uči svojo mladino smučati, imajo tudi v Dolenji vasi pri Ribnici. Predvčerajšnjim se je mladina smučala in pri tem se je ponesrečil 10letni šolarček Ignac Kljun iz Dolenje vasi. Zlomil si je desno nogo. Včeraj so ga pripeljali v Ljubljano. Z njim pa je obenem prišel še drugi ponesrečen Dolenjevaščan, 57letni poštni sel Franc Boje. Ta je v gozdu na Rakitnici padel in si našolil tudi desno nogo. Oba ponesrečena Dolenjevaščana je na kolodvoru prevzel reševalni voz in ju prepeljal v bolnišnico.

— »Saditve sadje v šokoladi. Če le človek hita te besede, se mu delajo skomine po tej sočni in okusni jedi. Saditve nam ni le v izreden užitek, ampak nas tudi počivi in okrepi. Saditve dobimo v trgovinah v vrečah po Din 5.

— Otroci našli pod snegom mrtvega. V Gračani pri Banja Luki so se otroci sankali. Med sankanjem so našli v snegu zmrazeno človeško truplo. Otroci so to takoj sporočili polježi, ki je ugotovila, da gre za zblaznega kmeta Vehabo Haliloviča. Halilović je bil že dolga časa blazen in je navadno ponoči vsajal ter tekal po ulicah. Tako je storil tudi pred mesecem dni, ko so bili veliki snežni zameti. Takrat je v snegu obležal in zmrazil. V snegu je ležal 30 dni.

— 11letnega dečka ubil. V vasi Stivici pri Novi Gradiski sta se na cesti sprla fant Stjepan Barnas in 14letni deček Luka Spanić. Barnas je med prepriom udaril Spanića z železnim drogom, tako silo po glavi, da je ta kmalu nato umrl. Barnasa so zaprli.

— Volkovi v šlovaški podobi. Pred par dnevi sta se vračala dva osemnajsetna fanta Dobrica in Vukoje Hajdukovič iz elave Živko Milovičeva iz

Naznani'o!

Cent. občinstvu in zunanjim gostom vjudno naznanjam, da sem prevzel

hotel in restavracijo „Union“ v Celju

(Celjski dom).

Zagotavljam cenj. goste, da se bom vsestransko potrudil postreči z najzbranejšimi jedmi ter prvovrstnim priznanim šmicerškim vinom. Nudim zelo lepe, opremljene, zračne hotelske sobe po najnižjih cenah. Gg. potniki dobijo popust. Sprejemajo se abonenti na prvovrstno, izborno hrano po 16 Din dnevno po izboru.

Za obilen obisk se najvjudneje priporoča

SLAVKO FURMAN.

Lieljanice blizu Sarajeva. Ko sta prišla mimo stajne ovace svojega prijatelja Bratana, sta se v svoji razigranosti in objestnosti domislila Sale, ki bi ju kmalu stala življenje. Začela sta zavijati kot volkova. Ovce so se seveda prestrašene razbežale. Ko je to slišal njun prijatelj, je res mislil, da so volkovi. Zato je vzel svojo puško in hitel ven, da jih prežene. Res je videl dve črni senci in misleč, da so volkovi, je prišel streljati. Toda mesto volčega zavijanja mu je odgovoril človeški stok. Ko je pohitel tja, je našel svoja prijatelja vsa v krvi in težko ranjena. Njuno stanje je resno.

— »Zopet to nesrečno žganje. 30letni delavec Ivan Nemet iz Krifčevca je pomagal kmetu Franju Topolovcu pri kuhanju žganja. Gospodar je odšel spat in Nemet je ostal pri kotlu sam vso noč, dokler ga ne bi zjutraj gospodar zamenil. Ker se je Nemet bal, da ne bi zaspal, ker bi lahko nastal ogenj, je prišel piti toplo žganje in se tako opil. Radi preobličje zaužite pijače je nastopilo zastrupljenje in zjutraj so ga našli domačini pri kotlu — mrtvega.

— Vlomilci v slavenske cerkve aretirani. Slavenska policija je aretirala vlomilsko tolpo, ki je poleg drugih vlomov izvršila tudi vlome v 11 slavenskih cerkva, o čemer smo že večkrat poročali. Aretirani so bili neki Ivan Meštrovič, dalje Musa Veselko, ki je prišel preko Italije iz Alžira, pa tudi Ljubomir Čurčić in Samuel Saueršchein iz Vinkovcev in še par drugih članov. Svoje sestanke, kjer so se dogovarjali o vlomih, so imeli v Jaminu pri Nuštru.

— Pri slabem počutju je naravna »Franz-Josef« grelnica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkoče in češče zanesljivo koristijo že male količine. Dopolni ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav mlo učinkovanje »Franz-Josef« vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa. — »Franz-Josef« grelnica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

— Ljubavnik snabe ubil tasta. V Nočinskem Salašu pri Sremski Mitrovici se je te dni pripetil strašen zločin, ki je zelo razburil tamkajšnje prebivalstvo. Ko je prišel okoli 10. zjutraj k 75letnemu Dušanu Pačilemu njegov sorodnik Nikola Ventičič, da bi obiskal svojo sestro Saveto, ki je bila žena pokojnega Dušanovega sina, je našel hišo popolnoma prazno. Klical je, toda nihče se mu ni oglasil. Začel je sumiti. Na tleh je opazil sledove krvi. Pohitel je skozi sobe, dokler ni našel na zaprti vrata Dušanove spalnice. Vlomil jih je in videl, da na postelji nekdo mirno leži. Ko je odgrnil pregrinjalo, se mu je nudil strašen prizor. Njegov prsti koš je bil popolnoma razsekkan s sekiro, da so se mu videla pljuča. Tudi na glavi je imel strašne rane in oči so mu popolnoma izstopile. Bil je ves v krvi. Nikola je pohitel ven in sklical sosedo, sam pa je odšel v hišo Luke Jelkiča, ljubavnika njegove sestre. Res ju je našel skupaj. Ves razburjen je vprašal svojo sestro, kaj so napravili ponoči s starcem, nakaar mu je ona vsa blede odgovorila, da je sploh ni bilo doma. Nikolov sum se je s tem potrdil in je sam takoj pohitel po orožništvo. Orožništvo je oba ljubavnika aretiralo in prepeljalo v sodne zapore v Bogatič. Ljudstvo je zločin tako razburil, da je hotelo ponovno linčati oba pokvarjenca. Zvedelo se je tudi, da je Jelkič že večkrat pretepal starega Dušana, toda se je vedno znal opravičiti. Sedaj pa sta se ga hotela za vedno odkrižati in sta tako izvršila strašni zločin.

MED. UNIV. DR. RAJNER BASSIN
SPECIJALIST ZA OČESNE BOLEZNI / ORD. 11' - 12' IN 13' - 15'
ALEKSANDROVA C. 4/1.
PALACA VIKTORIJA
TELEFON 25-37

— Trgovci, obrtniki! Za prijavo pridobnine, ki jo je vlagati do 5. februarja, je predpisala letos davčna uprava nove tekočine, katere dobitve v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani in sicer rabite: **Prijava za odmero pridobnine**, pola 1 Din; za pravilno napoved pridobnine neobhodno potreben je: **Pripomoček**, komad Din 2; za one, ki plačujejo poslovni davek pavšalno, pa: **Prijava za pavšalno plačevanje poslovnega daveka**, pola 1 Din. Poleg omenjenih davčnih listov ima v zalogi imenovana knjigarna še sledeče: **Seznamek odtegnjenega daveka zaposlenih oseb (Uslužbeni davek)**, veliki format, pola Din 150, mali Din 1; **Vplacni list za uslužbeni davek**, komad 50 par; **Prijava rentnine**, pola Din 1; **Seznamek obresti in rent** (za hranilnice itd.), pola Din 1.

— Za usta in zobe dnevno par kapljice blagodišečega Fellerjevega Elsalfluida v kozarec vode, to je užitek in obenem tudi preizkušena zaščita proti mnogim obolenjem grla in vratu, proti hripji itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din. Povsod. Po pošti 9 kosusnih ali 6 dvojnih ali 2 velikih specialni steklenici 62 Din franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 134, Savska banovina.

— Dobro toaletno milo ne sme samo prijetno dišati, temveč tudi po svojih sestavinah v medicinskem smislu delovati očiščujoče na kožo. Samo tako lahko koristi pri negovanju telesa. Ravno zato so Fellerjeva Elsa-mila zdrava in lepote tako cenjena. Paket s 5 vrstami mila za 52 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 134, Savska banovina.

— Tehnikom in stavbnim podjetnikom sporočamo, da smo prevzeli v komisijsko prodajo obšir-

Koroška Bela

Tuljenje tovarniških siren je že navse zgodaj v četrtek 21 t. m. malo čez 6 zjutraj naznanilo, da nekje gori. In res. Ognjeni žubili so objeli leseno skladišče za zidarsko orodje na Kunstlievem dvorišču na Javorniku. V tem pa je bil shranjen tudi mali osebni avto. Skladišče kakor avto je bilo last g. Boštjana Belcijana, stavbenega mojstra. Občutno škodo trpi, zakaj vse je ogenj uničil. Ogenj je moral potakniti zlobna roka.

Malokdo si more nabaviti dobre in zanimive knjige. To zmore najlažje organizacija. Zato K. P. D. na Koroški Beli skrbi za nabavo najboljših knjig za vse sloje in tudi najnovejšo publikacije »Jugoslov. knjigarne« nudi svojim izposojevalcem. Knjižnica je odprta vsako nedeljo in praznik od 11—12. Poslužite se ugodne prilike.

Ali si že naročil v župnišču »Mohorjeve knjige«?

Kranj

Revija obrtnega stanu. Statistika »Zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju«, ki se večji del krije s kranjskim sodnim okolišem, nam za leto 1931 nudi tole sliko: 44 krojačev z 22 vajenci; 42 šivilj s 40 učenkami; 101 čevljar z 46 vajenci; 67 mizarjev z 38 vajenci; 10 klučavničarjev s 24 vajenci; 41 kovačev s 13 vajenci; 5 slikarjev s 7 vajenci; 18 pekov s 7 vajenci; 2 sodarja; 2 dežnikarja; 1 mehanik s 3 vajenci; 3 modisti s 3 učenkami; 13 kolarjev s 6 vajenci; 1 ličar; 1 pletar; 1 izvrševalec vodnjakov; 1 vrtnar; 2 pečarja z 2 vajencema; 1 izdelovalec cementne opeke; 1 steklar; 1 barvar; 1 kamnosek; 2 klobučarja; 2 puškarja s 3 vajenci; 3 vrvarji z 1 vajencem. — Skupaj je bilo v 25 poklicih 366 mojstrov in 215 vajencev. V preteklem letu je bilo nanovo prijavljenih 48 obrti, odjavljenih pa 18. Na letošnjem obnem zboru čaka obrtnike kranjske zadruge naloga glasovanja za ločene ali na skupne zbornice. Povemo naj ob tej priliki še to, da hrani g. Kummer čehovski skrinjico in razne listine in predmete iz tistih dob. Pri Kummeru so namreč takrat obrtniki zelo radi zbirali in zborovali.

Škofia Loka

Predavanje dr. Justina o varstvu proti strupenim plinom je bilo navdne dobro obiskano. Mnogo ljudstva je radi pomanjkanja prostora moralo oditi.

Dobrodelna akcija, ki jo vodi odbor Elizabetine konference pod vodstvom župnika g. Podbevška zelo lepo uspeva. Nabranih je že mnogo darov v živilih, obleki in denarju. Odbor razdeljuje podporo po potrebi na svojih sejah. Pokazalo se je, da je v Škofji Loki in okolici še mnogo dobrih src. Vse nadaljnje narove je oddati v župnišču.

Kaj bo danes? Takoj po litanih, ob trideseti na 3 se vrši v Društvenem domu skioptično predavanje »o preganjanju krščanstva v Rusiji«. Krasne in zanimive slike bo razlagal vseuč. prof. dr. Andrej Snoj. Vstop prost. — Zvočni kino »Društveni dom« pa predvaja film »Pesem hrepenenja«.

Hrušica pri Ljubljani

Naša prosveta je v letošnji sezoni prav živahna. Do sedaj so priredili spevoigro »Darinka«, veseloigro »Radikalna kura« ter Finžgarjevo prslavo z uprizoritvijo »Divjega lovca«. Pred igro nastopajo razni pevski zbori, kakor mešani zbor, moški zbor in moški kvartet, ki so pokazali že prav lepe uspehe, ter predvajali narodne in umetne pesmi v splošno zadovoljstvo, nadalje vesele kuplete, dvospeve itd. Za predpustno zabavo je pa v polni meri preskrbljeno z uprizoritvijo tridejanske komedije (v novi priredbi) »Pogodbe«, ki se vrši danes popoldne ob 4. Danes štirinajst dni bodo uprizorili veselo igro »Trije vaški svetniki«.

Višnja gora

Semenj sv. Neže je bil vsaj na zunanjo po dolgih mesecih zopet enkrat podoben pravemu sejmu. Prignanih je bilo nad 400 glav živine; bilo je tudi nekaj prvovrstnih vmes. Torej prodajalcev veliko, kupcev pa malo. Kupčij je bilo že nekaj, daleč nad polovico so pognali nazaj. Komur pa zmanjkujke krme in je v največji stiski za denar, pa mora dati za vsako ceno, samo da se reši in da ni vsaj brez vsega okroglega drobiža v žepu. Razmeram smo že tako navajeni, da se je zdela kar lepa cena 7 Din res prvovrstnim pitanim volom, katero je mesar ponujal, vendar je posestnik raje pitana gnal še domov. Cena ostalih je bila seveda znatno nižja — okrog 5 Din se je vrтела — in upravičeno kmetje že obupujejo, da bi prišla živina in njihovi pridniki sploh do tiste primerne in pravične cene, katero bi morali dobiti, da vsaj za skrajno silo krijejo svoje potrebe. — Nekoliko bolje so se pohvalili naši gostilničarji.

Iz raznih krajev

Dol. Logatec. Himen. V tuk. farni cerkvi se je poročil gospod Ivan Sluga, šef želez. postaje št. 11j v Slov. Goricah, z gđ. Pavlo Maček, uradnik istotam. Nevesti je priredilo Prosvetno društvo podoknico in se ji s skromnim darom oddolžilo za njeno zvesto vsestransko sodelovanje. Mlademu paru naše iskrene čestitke!

Boh. Bistrica. V nedeljo 17. januarja je startal smučarski klub »Bohinj« na 12 km dolgi progi. Tekmovalna proga je bila speljana iz Bistrice na Polje mimo skalnice čez Zlan pod vojaškim pokopališčem pred občinskim dom. Prvih 9 mest so zasedli člani tukajšnjega prosvetnega društva. Prvo nagrado je dobil Jakob Zen iz Bistrice. Progo je prevozil v 54.4. Popoldne je tekmoval z veliko udeležbo naraščati.

Koprivnik v Bohinju. Mladina osnovne šole na Koprivniku priredi dne 31. januarja popoldne 2 mladinski igri. Ker je čisti dobček namenjen revnim učencem, vabi šolska mladina k obilni udeležbi. Vstopnina je prosta. Vabljeni so vse okoliške šole. (Pot s Koprivnika je zelo pripravna za sankanje; more se priti tudi s smučmi.)

Konjice. Čebelarstva podružnica za srez Konjice ima svoj redni občni zbor z običajnim sporodom v nedeljo, dne 31. t. m. ob 9. uri v deski osnovni šoli v Konjicah. P. n. čebelarji posetijo lahko o tej priliki vinski razstavo in se udeležijo obnega zbora sadj. in vrtnarske podružnice, ki bosta tudi tega dne v našem trgu.

Kako postanem dober godbenik

To brezplačno knjiščico pošlje tovarna glasbil Meinel & Herold v Mariboru št. 102—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izkušenemu. Zahrtašje knjiščico takoj z naravno dopisnico!

no znanstveno delo Zelezobeton v teoriji in praksi, ki ga je spisal univ. prof. ing. Miroslav Kasal. To veliko delo stane vezano 600 Din; cena je v primeri s tujimi znanstvenimi knjigami zelo nizka. Od istega pisatelja se tiska »Gradbena mehanika v teoriji in praksi« in »Dimenzioniranje in ekonomija zelezobetonskih konstrukcij v grafikonih«. Kdor knjigo že zdaj naroči, jo dobi ceneje. — »Nova zahtoba« v Ljubljani, Kongresni trg.

Trbovlje

Razmere pri rudniku. Praznuje se že redno poleg cerkvenih praznikov še en dan v tednu, tako da bo ta mesec zopet le 20 delovnih dni. V glavnih delavnicah delajo rokodelci zopet na dva pasa, ker na en pas niso mogli vsega izdelati, rabili bi zato tudi več moči, kakor tudi nekateri drugi obrati, a je centrala TPD v Ljubljani strogo prepovedala sprejemanje novih. Veliko odločitev se vrtila odlaš, ker vse nekako živi v pričakovanju novega ravnanja. Dosedanji ravnatelj inž. Pauer je že odšel na začasn dopust, novi pa inž. Losket iz Zagorja, pride s 1. februarjem. Novega ravnatelja slikajo z ene strani kot moža močne roke, to bi se reklo v sedanjih razmerah, da je navdušen za reduciranje. Iz prejšnjih časov, ko je bil še kot inženjer v Trbovljah, pa ga poznajo delavci, da je bil dober tudi zanje in upamo, da bo to poslednje tudi sedaj obveljalo, ko žive rudarji v dosti slabših razmerah, ko kdaj prej.

Priredive. Danes popoldne ob treh v Društvenem domu vzgojno predavanje za matere v pevski sobi, ob štirih pa se ponovi igra »Rokovnjači«. Obrtniki pa bodo imeli ustanovni občni zbor novega obrtnega društva za Trbovlje pri Fortjeu. Umrl je Skorjanc Franc, upravitelj občinskega pokopališča, star 47 let. N. v m. p.

Iz društvenega življenja

Prosvetno društvo v Novem mestu priredi danes ob 16 v dvorani Prosvetnega doma zanimivo skioptično predavanje: »Z jugoslovanskimi bojevniki po francoskih bojiščih«. Predava g. Jože Košiček iz Ljubljane.

Prostovoljno gasilno društvo Smlednik priredi v nedeljo 31. januarja in 7. februarja na pustno nedeljo, v dvorani Kat. prosvetnega društva Smlednik narodno igro »Rokovnjači« s petjem v 5 dejanjih. Pričetek igre ob 8. Vstopnice po 6, 5 in 4 Din. Pridite polnoštevno! — Odbor.

Naše dijaštvo

Akademski pevski zbor ima danes (nedelja!) ob 11 pevsko vajo. Ker imamo za svetovasko prslavo samo še eno vajo, je udeležba strogo obvezna za vse. — Odbor.

Poizvedovanje

Zenska blaza se je našla v Svetčevi ulici. Dobil se: Rožna dolina, cesta IX, št. 43, 1. nadstropje, od 13—14 vsak dan.

Najditelja denarnice z receptisi prosim, da isto odda v trgovini Medič in Zankl. Izredna nagrada!

Zahvala.

Podpisani sem prejel ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku 10.000 Din ter se tem potom »Vzemni pomoči, reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg, najtopleje zahvalujem. Omenjeni zavod vsem, ko najcenejši, najsigurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Viktor Zorič, Ljubljana.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Nedelja, 24. januarja ob 15: JURCEK. — Izven. Mladinska predstava. — Ob 20: REVNA KOT CERKVENA MIŠ. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 25. januarja: DVE NEVESTI. Red E. Tork, 26. januarja: Zaprt.

OPERA

Začetek ob 20

Nedelja, 24. januarja ob 15: PRODANA NEVESTA. Gostuje g. Josip Križaj. Izven. Znižane cene. — Ob 20: VIJOLICA Z MONTMARTRA. Gostuje gđna Erika Družović iz Zagreba. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 25. januarja: Zaprt.

Torek, 26. januarja: LUIZA. Red C.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 24. jan ob 15: SLABA VEST. Znižane cene. — Ob 20: PTICAR. Znižane cene.

Ponedeljek, 25. januarja: Zaprt.

Torek, 26. januarja ob 20: LUTKA. Ab. C.

Sport

GRADJANSKI I ILIRIJA.

Danes ob 14.30 igrišče Ilirije.

Nastopi Gradjanskega proti Iliriji so bili že od nekdaj najvažnejši dogodki sezone. Navadno smo imeli Zagrebčane v gosteh poleti. Tako zgodaj kakor sedaj, se niso nastopili. Naša moštva morajo biti za prvenstveno borbo pripravljena. Zato je treba močnih nasprotnikov. V sedanjih težkih časih vabiti renomirane inozemske klube, je riskantna stvar. Dobri profesionalni klubi zahtevajo 30 do 40 tisoč Din. Tako velike vrste ni mogoče plačati. Gradjanski je pa moštvo, ki bo gotovo več pokazalo kakor marsikateri dunajski klub. Oni bodo res igrali. Moštvo gostov je sedaj v izredni formi. Po več letih nazadovanja so sedaj zopet sestavili moštvo, kakršnega že leta niso imeli. Obramba je bila vedno dobra, toda v napadu je manjkalo. Zato so pridobili za svoje moštvo poleg Živkovića in Hitreca najboljšega napadalca Zagreba Urbankeja in Koprivnjaka.

PRVENSTVO LJUBLJANSKE ZIMSKO SPORTNE PODVEZE.

LZSP razpisuje svoje prvenstvo v kombiniranem tekmovanju, in sicer v dnevih 31. t. m. in 2. februarja v Mojstrani ali Kranjski gori.

Prvenstvo podveze se vrši v kombiniranem tekmovanju in prejmejo prvi trije plasirani častna darila. Tek na daljavo se bo vršil 31. t. m., akoki 2. februarja, nato se razglase rezultati kombiniranega tekmovalstva, ter razdelje darila.

Lahko pa se tekmuje tudi v vsaki disciplini posebej ter prejme prvoplasirani v teku in prvoplasirani v skokih, ki ne bi bil nagraden v kombiniranem tekmovalstvu, praktična darila. Zatorej se tekmovalca lahko udeležijo vsak, ker je dana možnost, da tekmuje v obeh panogah, ali samo v teku ali samo v skokih. Tekmujejo lahko vsi pri JZSS verificirani tekmuvalci.

Prijavnina za tekmovalce znaša 5 Din. Prijave je poslati do 29. t. m. na nasl.: Kunstelj Tone, Ljubljana, Masarykova 14-II levo. Naknadne prijave so mogoče proti dvojni prijavnini do začeka zvečanja.

Vsi podzvezni klubi se pozivajo, da se tekmovalca udeležijo vsaj s tremi tekmuvalci, brezplačno pa morajo vsi poslati vsaj klubskega prvaka.

ASK Primorje — lahkoletna sekcija. Gimnastični treningi se vrše vsak tork in četrtek ob 18 do pol 21 v telovadnici na učiteljsku. Naprosam vse lahkoletce, da se teh treningov zanesljivo u

materina, ne bom žalovala za vama!... Mir vama!...

Vse dotlej se ni niti ozrla na še živega moža. Tudi on ni tega zahteval. Otroka sta prej na vrsti, dasi sta mrtva. Ta navada je od zdavnaj ostala, tako delajo matere, pa če imajo še tako rade svoje može.

Sedaj z globokim pogledom in skoraj nasmejanu pogleda moža, da bi mu villa poguma:

»Da si mi zdrav, stari! Sinova sem urečila... Bodi junak, kajti puške so za ljudi... Tolaži se!... Ali bi rad vode?... Nočeš?... Da ti je niso že dali?... Hvala jim!... Potolažen bodi!...«

Rada bi se mu približala in ga vzela v naročje ali pa bi mu popravila to in ono stvar, pa ne more, ker ji je mož in žena kaj takega ne sme storiti pred ljudmi, celo v takem trenutku ne. Zato pa skoraj zapovedujoče spregovori občinskemu svetovavcu, naj to on napravi, sama pa se nameri k podnaredniku, obrnivši se k poročniku:

»Ali mi boš dovolil?... Tudi on je materin sin, ali sedaj je ni tukaj, mater njegove. Oh, težko njegovi materi!... In kakšen junak je!... Morda ne bo prav po vaši veri?«

Skočivoda je pokimal z glavo v znak odobravanja, ali spodnja ustnica mu je zaigrala od iznenadenosti radi tolikega spoštovanja.

Kot malo prej svojima sinovoma se je ženica približala plavalasemu Slovincu, pokleknila zraven njega, ga prijel za roko in svojo položila čez njegovo in jo začela nežno in z občutkom božati. Hkrati je strašno, ali brez solza, naricala in se mesto njegove matere, ki je daleč, takole razgovarjala z njim:

»Teško meni za teboj, otrok!... Se v smrti si tako lep; kakšen si bil šele živ?... Uboga tvoja mati!... Kako ponosna je bila nate, kaj vse bi dala, da te vidi, da te poboža po tvojih mladeniških licih!... Ali danes je daleč proč, danes ne ve, da ti mrtve ležiš!... Da ležiš tu, na tujem, kjer si se mučil, daleč od rojstne hiše, od domačega pokopališča; daleč od sester in zlahte, daleč od domovine. Ah, sokole!... Ni tvoje matere, da bi te po vaši navadi v solzah okopala, da bi jokala nad teboj, za tvoje razevelo mladostjo... Danes ne bo črnih rut, ki bi jih žene nosile za tvojo krsto in s tem lesu in kamenu pokazale, koliko jih žaluje za teboj... Ah, lep si ko uza-konjena lepota, ko srnjak, ko zmaj. Naj bo lahko materi, ki te je brez zibelke na rokah odnimala!... Teško mi je. Ne vem, kako je prav po tvoji veri in ne znam jokati in žalovati nad teboj, kakor si, tako mlad in krasan, zaslužil. Da mi je dano, da priključem srec vseh ožaloščenih mater na tem svetu, pa da

se izjokamo nad tvojo divno glavo, sokole moj! Jezero solza bi nalila okrog tebe, da bi ko labod zaplaval po njih, prav kakor oni, ki se odtrga od svojega kroga in pade v Drim in do nebes kriči, ker je ostal sam in brez svojih!... V miru potuj, sin! Mesto tvoje matere ti govorim te besede. Bolj mi je hudo za teboj ko za mojima sinovoma! Sokole, pišče materino, jagnje neboljeno, joj, joj!...«

Pri teh besedah je obe roki stisnila v pest, jih z ognjem naslonila na svoje usadle prsi, globoko vzdihnila in se nemo zagledala vanj. Arnaulski je naricala, pa so jo Skočivoda in orožniki okrog popolnoma razumeli ko da je v njihovem jeziku govorila. Tako težek vtis je napravila, da so nekateri začeli jokati, poročnik pa si je vzemirjeno in težko popravljal bluzo in se boril, da tudi sam ne bi zajokal. Arnauli so presenečeni obrnili glave v stran in niso vedeli, kako bi se v mučnem položaju znašli. Tudi nje je žalostni prizor od srca ganil.

Starki pa ni bilo še zadosti. Dvignila se je in dala znak z roko enemu od pandurjev: »Ruto sem vzela,« seboj, da bi mrtvega moža pokrila. Vprašaj jih, če je po njihovi veri, da pokrijem tega iz tujine?«

Skočivoda je prikimal. Ona pa je izvlekla svežo ruto, obrisala Slovincu čelo in ustnice, ga pokrila, nekaj tiho in pobožno zašepetala, ga pobožala po licih in kriknila:

»Mirno spi in po svoji veri, otrok!...«

Ko so začeli mrtvece vsakega posebej polagati na vozove in ženice raztolmačili, da je poročnik samo iz obzirnosti napram tjeji spre-menil odlok in ni kakakov odpeljal v srez, se mu je hotela približati, da bi se mu zahvalila. On pa je naglo vstal in se napotil proti gozdu, ker ni mogel več izdržati. Morda se je svoje matere spomnil, ki živi daleč nekeje v lačnem hercegovskem Krasu, in pomislil, da bodo tudi njega, in morda celo kmalu, takole z neke ledine naložili na od pušk in revolverjev prestreljen voz.

»Gospod! — je s prošnjo v glasu kriknila za njim. »Pri materinskem mleku vas zaklinjam, ponosite tega orožnika naravnost v Devič in poleg cerkve ga zakopljite, tam pri svetem Jančiju!... Saj mati mu tako ne bo mogla na grob!...«

Nato se je namerila na mesto, kjer sta njena sinova ležala. Sklonila se je in pobrala nogavice in opanke, ki jima jih je bila sezula, vrgla vse čez roko in se težkih, raztrganih korakov napotila za vozom kot podkošena, pa še vedno s silo vzravnavala glavo in krčila s starimi in onemoglimi rokami.

(Iz knjige novel »Rohlje zarobljeno.«)

VI. Lodiženski:

Lovec

Gospod Giraud je imel dva poklica. Bil je brivec v Cambesu in razen tega je izdeloval one coklje, ki potrkavajo po Girondi osem mesecev na leto do samega vročega maja, ko jih nadomestijo copati. Kaj pomaga: treba je imeti še drugo obrt, če je brivnica prazna med tednom. Ob sobotah in praznikih dopoldne je druga stvar. Takrat je njegova edina soba natrpano polna in se postavijo delodajalci v dolgo vrsto. Viničarji, dinarji, trgovci in obrtniki — vsi se hočejo briti. Takrat pride gospodu Giraudu na pomoč njegova soproga. Gospa Giraud včasih tudi brije, a samo najmanj razvajene goste, vedno pa je pripravljena deliti možovo delo. Navadno gledata po dva šteti-nasta obraza v dve ogledali. Gospod Giraud izredno naglo odstrani ene ščetine, med tem ko gospa vestno namili druge. On brije, in ona openi. Tako gre neprestano naprej, in dolga vrsta se krči; a vedno prihajajo še novi gostje.

Gospa Giraud namili mrko in brez besed. Gospod Giraud maha z rokami in neugnano klepeti. Brivci se odključajo po izredni živahnosti in radovednosti — to je povsod enako. Zato pozna gospod Giraud prav vse najmanjše podrobnosti iz življenja slehernega posameznika, če ne stanuje več kakor 20 km daleč od s. aeža njegove obrti. Gospa Giraud se včasih zaničljivo nasmehe in pri prvi priložnosti pohiti v svojo kuhinjo in se vdaja skrbem za hčerko edinko, ki je letos že pričela hoditi v šolo. Saj res — mar nima zadosti malih domačih opravkov, prav malo neznanega veselja in prav veliko izdatnih neprilik? Razen tega mora peniti sive in črne ščetine ali stalno pomagati pri delu s cokljami. Odkod naj bi imela veselje za pomenke? A med tem pripoveduje gospod Giraud svojim obiskovalcem, da mu je plemenita brivska umetnost, ki jo on tako dovršeno obvlada, zgolj postranska briga

kakor tudi izdelovanje cokelj. Vsak pač mora služiti denar. Kaj hočemo? Kako bi bilo mogoče drugače živeti, če je treba skrbeti za ženo in otroka?... Žena za trenutek odtrga oči od novega bogvečigavega namiljenega obraza in zaničljivo pogleda moža. No, naj le gleda, če se ji hoče. Kljub temu je njegova obrt samo postranska stvar, deveta briga, a njegov poklic je edino lov. On je lovec z dušo in telesom. In gospod Giraud prične pripovedovati, kako je streljal pred leti v Landesih divje prašiče. Neki merjasec, ki se je zakadil naravnost vanj, je bil tako-le velik! In gospod Giraud z britvijo v roki skoči na sredino brivnice, da bi pokazal velikost pošastne zveri.

»Oha-ha!« veselo vzdihujejo vsi gostje naenkrat.

»In moja krogla mu je prevrtila glavo,« skromno doda gospod Giraud, med tem ko se sklanja nad namiljenim obrazom pričakujočega moža.

»No, saj so bili še drugi strelci zraven,« pripomni posmehljivo njegova soproga.

»No, pa kaj zato, če so bili zraven? Pripovedujem samo o moji krogli, ki je merjascu prevrtila glavo.« In gospod Giraud zmagovalno ogleduje občinstvo, kot da bi hotel pripomniti: »Z ženskami je vedno križ! Saj veste: vedno se jim zdi, da jih hočejo moški oslepiti. Kaj bi govorile: kaj razumejo ženske o lovu?« In gospod Giraud nadaljuje svojo junaško povest, ne da bi pozabil na nastavljeni namiljeni lica.

Takoj v začetku avgusta začena postajati očito razburjen. S petnajstim avgustom na dan Marijinega Vnebovzetja, se prične lovski čas. Ima več nestrpnih tovarišev. V Cambesu živi dosti lovcov, nemara jih je nekoliko več kakor divjačine. Med divjačino se šte-

jejo penice, taščice in pred vsem vrabci. Kot redko prikazen je videti včasih kosa. Kukavica pomeni izreden pojav. Pripovedujejo, da gnezdiijo baje v nižavi ob reki celo prepelice.

Petnajsti avgust je velik lovski praznik. Ta dan se razpišjo na vse zgodaj od pet do glave oboroženi lovci po vinogradih in travnikih. Sliši se neprestano streljanje, in se zdi, da se oddaleč pomikajo proti Cambesu sovražniki. Proti večeru si privoščijo od vročega solca in razgrete domišljije izmučeni Giraud malo počitka. Zlekne se na klancu v senci gostih kostanjev. Solnce se nagiba proti zapadu, in se vidi široka, kakor plamen zaračeta reka Garona. Ob vznožju klanca so razmetane hiše bližnje vasi. V daljavi se dviga iz zlatega prahu temen štirikotnik mesta Bordoja, in zvonik sv. Mihola reže nebo... Giraud je srečen. Sanja, da strelja na merjasece v Landih. Vse nekoč prečitane lovske povesti oživijo zdaj v njegovem spominu. Dozdeva se mu, da preži na leve v afriški puščavi, zdaj zopet postreli na stotine divjih gosi ob mrzlih jezirih neumljive Rusije... Ta počitek je prava sreča, ki jo ustvarja vroče solnce Gironde in prav tako vroča gaskonska domišljija. Kak, brezpomembno in dolgočasno je v primeri s tem resnično življenje s cokljami, s črnimi in sivimi kocinami... Giraud se pozno zvečer vrne domov, vzame iz lovske torbe dva vrabca in drozda ter zmagoslavno dé ženi:

»No, vidiš! Prinesel sem ti najboljšo divjačino. Kako bo okusna, če jo boš spekla na ražnju!...«

Gospa Giraud postavi na mizo steklenico vina in krožnik z bučami na juhi ter mu prijazno odgovarja:

»No, najbrž si se pošteno utrudil. Le pojdi hitro obedovat!...«

Kurenčkuva Nežka ma tud beseda

Lde sa pa res čezdali bl kunšt. Kam u svet pršou, če u šlu tku naprej! Men kar na gre u glava, kuku morja lde pugnrat, kašne farbe ma lase, al pa uči tist, ke u radio guvari, ke ga na vidja in ga murde še nkol vidl nisa. Pa tu še ni use. Vaja tud, al je tist vampaste, vitke al pa britke linije. Še kurje učeš, uzeblene, bračuvic na more zatajit Kokr edn u radio spreguvari, pa že veja kulk je star, al je meškene al velike pustave. Al ma prazn al pouhen pritošl in še druge čudne rči.

Jest s že zdej en čas nuč in glava belem, kuku je tu mučče. Če b em krava u radio zamukala, b jest že ugnila, de je krava, a je debela ta krava, al suha, a je šekasta al maura, tu pa na verjamem, de b zadela. Tud če b pes zalaju, b preč vedla, da je pes, a je ta pes moškega al ženskega spola in kašne farbe je, b pa že na vedla puvodat, če b me kdu prašu, iz mačka b blu glih tku.

Tu morja ml lde en puseben talent za tu. U šul, že sma ja mel u mojih časeh prou še dupone in popoune, se tega nisma nič učil. Pa menda se zdej tud na učeja, kvečem na univerz.

De znaja nakter iz pisajna pugnrat, de u dubu ta al pa u bugata nevesta, al pa velika jerbšna, tu je že stara reč. Tud iz kvart znaja kartnšlogarce puvodat use sorte, kar s člouk puželi. De b se pa iz člueške štime u radio dal kunštštitat, a ma tist kurje učeš, puki, skriulene nuge, tu pa na zapupadem. Jest mislem, de je use škp lari lari. Mučče je pa doudons tud use. Še bl čudne rči se gudeja pu svet. Sej znaja elu iz starga čluevka mladga nardil. Tu tud ni kar tku in tud tu ma na gre u glava. Če use tula člouk premešluje, more ja znort. Kene moj fotr je že star mužakar. Zdej nej mu pa jutru u glava pade,

de se u šou pumladet, pa u kar naenkat mlajš ket jest, ke sm negava hči. Kdu b s kerkat mislu, de u svet tku deleč naprej pršou.

Moj mož me je že večkrat nagovarjal, de nej še jest prašam soje brauce, če uja pugnratl iz mojga pisajna, a sm moškega al ženskega spola, kulk sm stara in pa kašne farbe, mam lase pa učil. Kurje učeš nej pa raj pesterja pr gmah, sej ni treba, da b mogli lde use vedet. Če uja brauci tu pugnratl iz mojga pisajna, pol um pa verjela, de se lohka tud iz štime use kunštštitra. Preh pa ne. Astn, prosm, dejte m pisat, de um vedla pr čim de sm.

Se bl sm pa ferbšna, kuku b se dala gspudarska griža odpraut, ke čez dali bl na ldi prtiska. A res ni nubenga, de b ta prava pugnratu? Jest mislem, de iz plesm, koncertem in drugem takem špasem, ke jh precejate za brezposlne deluce, ute ena figa dusegl. Kuga pa nuca, če brezposlnem delucem mal pumagate. A na pumišite na tu, de sa pol tud fabrikantl in upraun svetnki in derehtari brez dela, če sa deluci na cest? A te srumaki se vam pa prou nč na smilja? Vite, tu morma na vse mislt. Vi pa sam deluc pa deluc, kokr de b nubenga družga na blu na svet. In vudar deluc velk loži lakuta prenese, ke ja je že u tku na kone, kokr pa en fabrikant, al pa kšn upraun svetnk. In iz derehtarjem je glih tku. Kokr sm jest sam ena naumna ženska, ke m še vulinna doužnost na prvošja, tu pa le vem, de se preh na uma gspudarske griže znebl, de uma tud za fabrikante in druge take reveže puskrbel in jm prskučil na pumuč. Tu morma pa prou hitr striit, de na u prepozna, ke večina jh je že tku na kone, de sa mogel začet že pr beneine šparat, ke ga za automobile nucaja.

Jest mislem, de b šlu še ta nar bl use gladku, če b ta reč občnu u roke uzela in anketa sklicela. Pol nej jh pa stop ene par škp, ampak ne de b se jh preč več stu škp zbral, zatu, ke velik kuharju zneri kašne pufderbera. Trije b bli zadost: edn, de b puskrbou za muska, ta druh za jed in pijačn, ta trek pa, de b gnar pubrau. In b naredil ena velika plesna veselica v kurist fabrikantu, upraunem svetnem in pa derehtarjem. Pa u šla prec usa gspudarska griža iz lima.

K. N.

Izdelujejo se na novejši modeli otroških in igra-nih vozilov, trikotlji, razna novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. — Najulje cene. — Ceniki franco. Tribuna F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozilov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Cene našim listom za leto 1932

»SLOVENE« dnevniki:	
mesečno	Din 25.—
četrtletno	Din 75.—
polletno	Din 150.—
za inozemstvo mesečno	Din 40.—
»SLOVENE« — nedeljska izdaja:	
mesečno	Din 8.—
četrtletno	Din 24.—
polletno	Din 48.—
za inozemstvo polletno	Din 60.—
»SLOVENSKI GOSPODAR« celoletno	
Din 36.—	
»DOMOLJUB« celoletno	
Din 38.—	
za inozemstvo	Din 60.—
»BOGOLJUB« celoletno	
Din 20.—	
za inozemstvo	Din 24.—

Fotoamaterii!
Vse fotopotrebščine dobite v
Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Pridobivaite novih naročnikov!

NAZNANILOI
Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svoj krojaški atelje iz Lepodvorske ulice v Wolfovo ulico 10 ter bom nadalje po znižanih cenah izdeloval najmodernejše fazono od 250—300 Din. Točna in solidna izdelava! — Se priporoča LUDVIK LOGAR, modno kroještvo, Wolfova ul. 10.

Domača solidna tordka
kiparski in pozlataarski atelje - Celje
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela
M. Hohnjec
Celje » Razlagova ulica » Celje

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.
Prodaia deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonijalno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.
Prvovrstna moka iz mlna Foreacs, Bačka Topola, je slamo na zalogi.

Ženini - neveste!
Najcenejše in najboljše: modroce, otomane, mreže, divane, feder-modroce, fotel e in garniture Vam nud.
F. SAJOVIC, Ljubljana
Stari trg št. 6
Vsa tapetniška dela po niski ceni.

POZOR!
CENO KURVO!
Odlični premog kosovec. Žlindre in žvepla prost 4500 katcij
100 kg za Din 40 — v hišo dostavljen.
Pri vagonskih naročilih posebne cene.
Zaloga premogokopne družbe »STANOVSKA«
Maribor, Kopatiška ul. 20.

Predtiskana ročna dela za vse!
Stenski prti 7 Din. stenski prti, rdeče ali modro obrobljeni 10 Din. prtički od 1 Din. naprej. blazine, milie etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.
Matih & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.
NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Naš domači zdravnik

S. K. — Lj. Vaši bedenci se mi zde pri odraslem možu nenavaden pojav; pri otrocih je srbeč izpuščaj zelo pogosten na raznovrstne dražljaje, največkrat iz notranjih vzrokov (prebavne motnje, enostranska hranitev, posebna občutljivost do neklih hraniv), časih pa tudi na zunanja dražila. Pri vas se pojavljajo bedenci pri toplinskih razlikah, pa tudi pri živčno-duševnem vznemirjenju. Prehrane ne morete izpremeniti, torej kaj tako na daleč? Brez zdravniškega pregleda ne pojde, so pa uspešni pripomočki zopet tako kožno-živilno razdražljivost.

R. V. M. Moten seč? Vaše domneve so napačne. Ako hočete jasnosti, ki je potrebna, nesite del svojega prvega jutranjega seča v pregled bližnjemu zdravniku, ki vam brž pove, če je kaj bolnega v vas in kje.

M. S. — B. Zaprtje pri šesttedenskem dojenju treba zdraviti s prehrano, ki je niti ne omenjate, kar pa je bolj važno od vseh zdravil. Najbolje je, da se posvetujete s svojim zdravnikom o tej zadevi, ki jo treba čim prej urediti.

R. S. — Z. Zlata žila ali hemeroidi, bolezen »boljših ljudje, izginja, ker ginejo ljudje, ki se jim še godi dobro, in ker tisti, ki jih ta bolezen še nadleguje, kmalu najdejo lahkoten način, da se nadležnost odpravi. Ni treba več v običajnih primerih kdovekakšnih operacij, navadno se dajo nadležni vozli zatreti z nevarnimi in nebolečimi injekcijami, ki jih more izvrševati vsak količjak izvežban zdravnik. Kajpada je treba urediti življenje in prehrano, obilno sedenje in potratna hrana (razvpita so svinjina in močna vina) povzroča zaprtje in — zlato žilo. Pristen kmet pozna zlato žilo še manj kakor zlat denar.

T. Č. — K. Žeja po noči in sicer toliko, da vas budi iz spanja, daje misliti na sladkorno bolezen, ki v vaši dobi menda ne bo kdo ve kako nevarna, a vendar treba, da zdravnik to mojo domnevo potrdi ali ovzre, ko preišče vas in vaš seč. Ne odlašajte več, v temi je težko najti ugoden in začasen izhod iz zagate!

Ista: Otrok, ki se brani sadja, svežega in konzerviranega, je bolj redek pojav, kakaj prav otroci običajno hlepe po sadju in ga hlastno goltajo. Morda je hlastno goltanje povzročilo pri vašem sinku prebavne težkoče v toliki meri, da se otrok zavoljo njih ogiblje vživanju sadja zavestno ali podzavestno. Ne silite otroka s sadjem, siljenje poveča odpor. Če opazite, da sega otrok sam kdaj po sadju, poučite ga, naj sadje v ustih dobro preveči, kakaj goltanje nezdobljenih kosov povzroča občutnemu želodcu znatne nepravilne. Če pa doženete s potrpežljivim opazovanjem, da otrok ne prenaša sadja niti s primernim je-

denjem, potem je otrok brčkone bolan v prebavilih, če nima kakšne posebne bolezne občutljivosti do sadja. Oboje treba da ugotovi zdravnik, ki otroka preišče in opazuje ter določi nadaljno ravnanje.

S. R. — H. Električen glavnik si nameravate nabaviti radi prezgodnjega izpadanja las, poprej pa še želite vedeti moje mnenje o tisti napravi, ki da ima naravnost čudovit učinek. Spravili ste me v zadrego, zakaj če vam nabavo odsvetujem in vi dobite plešo, potem bom v vaših očeh seveda jaz kriv vaše pleše, ker vam nisem svetoval za časa pripomočka, ki bi bi vendar morda plešo preprečil ali vsaj odložil. Ako vam nabavo električnega glavnika nasvetujem in se vam bo pleša vendar lepo razvijala, bom gotovo zopet jaz tisti krivec, ki sem vas zapeljal k odvračanju strošku in plešo morda pospešil. Ker se nočem zameriti kasneje, se vam rajši zamerim takoj in — nič ne odgovorim.

J. K. — Lj. O elektroterapiji las naj vam napišem in sicer prav vse, kar vem. Ker ste pristavili ime znanega zdravnika, potem je najbolje, da se obrnete naravnost nanj, da vam razloži, kar hočete vedeti o vporabnosti električnega glavnika.

A. S. — Lj. Za maserjo se izvežbate na ortopedskem oddelku splošne bolnišnice, kjer se vrše po potrebi tečajji in dobivajo tečajniki tudi spričevala. Ni mi znano, ali se izvežbujejo tamkaj tudi »sportni maserji. Pri nas vlada mnenje, da se mora sportnik tudi masirati. Nedavno sem bral, da nordijski sportniki ne pripisujejo masaži posebnega pomena, nek svetovni prvak v smučanju celo odklanja masažo. To stališče se mi zdi pravilno. Masaža je prav za prav glede nege mišičja samo neko in sicer prav slabotno nadomestilo hotnega in namernega gibanja in ima svojo vrednost in pomen v onih primerih, kjer in kadar je aktivno gibanje, hotno vežbanje mišice onemogočeno. Mikastenje mišičja po naporni vaji ali tekmi, ni samo odveč, marveč naravnost protismotno, kakaj po naporni vežbi treba mišici odmor, da izloči nastalo navlako in se opre-mi z novimi delovnimi snovmi, kar se najbolje in najhitreje izvrši v mirovanju. Pravilno razmerje med naporom in odmorom je za sportno vežbanje več vredno kakor razne modne pretiranosti.

E. P. — T. Prašičku ali morda prasecu naj pomagamo s svojim svetom, da bo to svojo prašičevsko vlogo igral bolj junaško in ne tako klavrno-smešno (»z žalostno povečeno glavico«) kakor doslej. Cisto in popolnoma zgrešen naslov, pri nas se bavimo z vzgojo dostojnih ljudi, ki jim je življenje kaj več kakor živalsko-nagonsko izživljanje.

Pravni nasveti

Brez stavbnega dovoljenja se ne sme graditi. F. S. Pogorela vam je hiša in ste na ostalo staro zidovje napravili strešni stol in streho pokrili. Zupanstvo pa sedaj zahteva, da stavbo, ki ste jo zgradili brez dovoljenja, poderete. Kaj bi bilo storiti? — Za vsako zgradbo je treba preskrbeti stavbno dovoljenje. Ker tega nimate, zupanstvo lahko zahteva, da stavbo poderete. Proti odloku zupanstva se lahko pritožite na okrajno načelstvo. Najbolje pa bo, da naknadno prosite za stavbno dovoljenje. Če bo mogoče, ga vam bo zupanstvo gotovo dalo.

Pregled začasno nesposobnih. F. R. B. Če ste kot začasno nesposoben odpuščen od vojakov, boste morali naslednje leto zopet k pregledu in to do 27. leta starosti, če vas prej ne spoznajo za sposobnega. Mladenci, ki se spoznajo tudi pri pregledu v 27. letu svoje starosti za začasno nesposobne za službo v stalnem kadru, se pregledajo še v 31. letu in se, če se tedaj spoznajo za sposobne, vpisujejo v operativno vojsko ali mornarico.

Tatinska mačka. K. J. B. Pod streho imate sušilnico za meso, kjer ste sušili mesene klobase. Tja pa je prišla sosedova mačka in vam pobrala 20 klobas. Od sosedu ste zahtevali povračilo škode, vendar je sosed odvrnil, da ni odgovoren za škodo, ki jo je povzročila njegova mačka. Tudi noče kradljive mačke ubiti. — Sosedu ne morete prisiliti, da bi svojo mačko ubil. Pač pa je sosed odgovoren za vso škodo, ki jo povzroči njegove živali, torej tudi za škodo povzročeno po mački. Če imate dokaze, da je sosedova mačka iz Vaše sušilnice kradla klobase, lahko s tožbo prisiliti sosedu k povračilu škode.

Sporen travnik. F. V. J. Imate majhno parcelo, ki je opuščen travnik. Sami ta travnik niste vzivali, pač pa je v zadnjih 30 letih tu in tam kosil na travniku sosed. Sedaj ste nameravali to puščo preurediti, sosed pa to brani, češ, da je ta svet priposestvoval. Vi ste mu to pritrdili in zahtevali, naj si da takoj parcelo prepisati na svoje ime, da ne boste več sami za ta svet plačevali davkov. Ker stane prepis več, kot je parcela vredna, pa je sosed to odklonil. Vprašate, kdo je sedaj lastnik travnika. — Ker ste Vi zemljejnizni lastnik travnika in sosed niste izvršili prepisa travnika na svoje ime, vam svetujemo, da kar sami uživate dosedanje puščo. Če se je bi pa kljub temu hotel sosed še v bodoče lastiti, potem mu pri-znajte, da je parcelo priposestvoval ter zahtevajte, da poskrbi za prepis. Če tega ne bi hotel storiti, potem ga lahko tožite na ureditev zemljejniznega stanja.

Odpoved stanovanja. I. N. Lj. G. Najeli ste stanovanje in je bilo dogovorjeno, da je najemnina plačljiva za 3 mesece v naprej. Odpovedni rok ni bil izrecno dogovorjen. Lani pa vam je gospodar s pismom od 15. I. sporočil, da povisa s 1. II. najemnino. To povisano najemnino ste brez ugovora plačali. Vprašate, če smete sedaj tudi Vi gospodarju na 15 dni odpovedati stanovanje. — Ne. Ker odpovedni rok ni bil izrecno krajsi dogovorjen, velja v mestu običajni, t. j. trimesečni odpovedni rok. Vaš gospodar ni bil upravičen vam na 15 dni povisati najemnino. Povisano najemnino se pač niste uprli, ker bi vam gospodar sicer odpovedal s 1. II. za 1. V. Da ne boste imeli nepotrebnih sitnosti, vam svetujemo, da gospodarju s 1. II. odpoveste za 1. majnika. Le sporazumno s gospodarjem lahko preje zapustite stanovanje.

Izvirjevanje na Dunaju. A. B. K. Od nekega dunajskega trgovca imate tirjati večji znesek. Vprašate, če bi hotel naš konzulat posredovati, ker se ne marate spuščati v drage pravde. — Če vam trgovec na opomin ne plača, ga morate tožiti pri pri-

stojnem sodišču na Dunaju. Konzulat se v take posle ne bo vmešaval. Najbolje bo, da izročite stvar domačemu odvorniku, ki bo potem enega dunajskih odvornikov tožil trgovca na plačilo.

Bolniški stroški služkinje. A. J. S. Gospodar ima služkinjo, ki ima golšo. Služkinja hoče v bolnišnico na operacijo. Golšo je imela že pred vstopom v službo. Ali je gospodar dolžan plačati stroške operacije in bolnišnice. — Če služkinja ni zavarovana in je že pol leta pri hiši, bo moral gospodar plačevati v bolnišnici do štirih tednov, če je zdravljenje v bolnišnici potrebno. Če pa je službeno razmerje trajalo že štirinajst dni, pa mora gospodar plačevati bolniške stroške do 14 dni. Če služkinja ne gre v bolnišnico, ji mora gospodar v slučaju bolezni doma dati potrebno oskrbo in zdravniško zdravljenje ter potrebna zdravila gori navedeno dobo. Na teh gospodarjevih dolžnostih pa ničesar ne spremeni, če je bil posel že ob nastopu v službo bolan (ali če je imel golšo), ako bolnižni ni povzročil namenoma ali z veliko nemarnostjo.

Preskrbovanje ubožca od hiše do hiše. A. C. D. Občinski odbor je sklenil ubožca preskrbovati na ta način, da ga pošilja od hiše do hiše. Ali je občinski odbor upravičen to ukreniti? Ali mora takega ubožca vsak občan sprejeti? — Občina še vedno lahko na vprašanje opisani način preskrbuje občinske reveže. Brene take ubožne preskrbe mora nositi vsakdo, ki plačuje v občini neposredni državni davek, na katerega se smejo nakladati občinske doklade. Kdor pa ubožcu ne bi hotel ali ne bi mogel dati naravnale oskrbe, mora plačati občini odkupnino, s katero občina plača stroške, ki ji nastanejo s tem, da za tiste dni oskrbi onega, ki je mesto dajanja naravnale oskrbe raje plačal odkupnino. Stevilno in vrstni red preskrbovalnih dni določi občinski odbor in sicer v razmerju neposrednega davka, ki ga plačujejo zavezanci od v občini ležečega posestva ali podjetja. Tudi višino odkupnine, ki jo plačajo oni, ki ne dajejo naravnale oskrbe, določi občinski odbor. Vse to ima občinski odbor določiti v seji. Ta sklep se mora pravilno razglasiti. Vsak obvezanec se sme v 14 dneh pritožiti na kr. bansko upravo proti sklepu, s katerim je občinski odbor breme ubožne preskrbe razdelil med davkoplačevalce in določil vrstni red ter višino odkupnine. Zoper pritožbo sledi odlok ban-ske uprave ni pritožbe. Če pri vas občinski odbor drugače ravna, ne dela prav in se lahko pritožite.

Kako v službo? D. M. Vojake ste odslužili in bi radi dobili službo pismonoše ali jetniškega paz-nika. Kam in kdaj je prositi. — Vprašajte pri kakšni pošti na deželi, če kaj rabijo. Drugače se pa službe navadno razpisujejo v »Službenem listu«, kjer je tudi navedeno kakšni pogoji se za dotično službo zahtevajo, kje in kdaj se za nje vlagajo prošnje. Razpise služb navadno objavljajo tudi drugi časopisi. Zato pazite na nje in če bo kaj za vas, prosite.

Najemna pravica je zarubljiva. S. R. J. Prevzeli ste v najem za dve leti pekarno in plačali najemnino v naprej. Tekom prvega najemnega leta pa ste imeli z lastnikom pekarne tožbo, v kateri ste zamudili narok in ste obsojeni v plačilo vloževanega zneska in stroškov, skupaj na 1500 Din. Ker nimate nobenih zarubljivih premičnin, vam preli lastnik pekarne, da bo dal zarubiti in vnoviči Vašo najemno pravico za dolgarobno terjatve. Vprašate, če je to mogoče. — Da. Vaša najemna pravica je zarubljiva. Vnovčila se pa bo ali s prisilno upravo ali pa s prodajo na javni dražbi. Svetujemo vam, da plačate glavnicno in stroške, na kar ste bili obsojeni, če ne drugače, pa v obrokih. Drugače si boste nakopali le še nepotrebne nadaljne izvršilne stroške.

Nekaj o vsakdanjem kruhu

(Nadaljevanje)

Toda Bogu bodi potoženo, redki so že taki kraji, kjer bi bil v čišlih le tečen domač, črn kruh; redke so nepokvarjene družine, kjer bi se bila ohranila stara, vse hvale vredna navada, da se nosi vsak teden domače žito v mlin in domača moka iz mlina in da se iz tiste moke peče redno dvakrat na teden domač črn kruh. Kmalu bodo že redke one gospodinjje, ki bodo znale narediti dober, domač, črn kruh in prav tako redki so že posli in delaveji, pa tudi domači otroci, ki bi radi jedli tak kruh. Stari, dobri, črni, tečni, pravi, popolni kruh, z vso svojo naravno vsebino, je prišel skoro ob vso veljavo. Vse, kar leze in gre, hoče imeti bel, vsak dan dvakrat svež kruh. Pa ne samo po mestih in večjih krajih, ampak tudi že po kmetih.

Seveda velika večina tistih, ki zametajo črn kruh in žive v prepričanju, da je bel kruh boljši, redilnejši, je pri tem nedolžna, ker slepo posnema slabe navade in razvade, ki prihajajo in se širijo iz mest in od premožnejših slojev, ne da bi se zavedala, kako napačno ravna v veliko škodo posameznika in ob enem seveda tudi v nepreračunljivo škodo narodnega gospodarstva.

Vsakdo, ki v tej zadevi ni poučen, bo ne-hote vprašal, kaj da je pravzaprav pri belem kruhu tako napačnega in tako škodljivega. Saj ga uživa zlasti gospoda in celo zdravniki ga priporočajo bolnikom — torej mora že biti dober ali celo boljši nego trd, črn kmečki kruh.

Če gospoda uživa bel kruh, to še ni nikak dokaz, da je tak kruh res tudi našemu orga-nizmu prikladen. Če ga zdravniki v posamez-nih slučajih priporočajo, imajo za to svoj po-seben razlog. Saj uporabljajo v zdravilstvu tudi strupe in druge snovi, ki nikakor niso za redno uživanje. Nasprotno je pa do dobrega dognano, da bel kruh človeškemu zdravju ni prikladen in ob samem belem kruhu sploh ni mogoče živeti. Pa še več. Mnogo slovečih zdravnikov trdi, da je bel kruh kriv, da ima sedanje človeštvo, zlasti v premožnejših in na višku kulture stoječih slojev tako slabe z o b e in da bel kruh mnogo pripomore, da je dandanes toliko r a k a, ki je poleg jetike naj-hujši bič človeštva.

Kovinasta kuhinjska posoda

V današnji kulturni dobi je izpodrinila glinasto posodo — trpečnejša kovinasta poso-da. Glavne snovi današnje kuhinjske posode so železo, baker, medenina, v najnovejšem času pa je zavzel prvo mesto v kuhinji svetli alu-minij in črn silit.

Za gospodinjjo je važno, da ve v kateri posodi se sme pripravljati ta ali ona jed. Večkrat se zgodi, da imajo jedila neprijeten okus — ter čudno temno barvo; toda marsikatera kuharica ne ve, od kod to prihaja. Pogledimo nekoliko bolj natančno kovinasto posodo.

Posoda iz litega ali kovnega železa (pločevine in jeklo) je zelo trpežna, vendar jo mo-ramo varovati pred padci in sunki, ker rada poči. Rabimo jo predvsem za cvrenje, ker dobro prenaša vročino. V taki posodi pa ne smemo kuhati živil, ki vsebujejo kisline n. pr. sadje, mezge, stročnice itd., ker izgube barvo in postanejo črnkasta.

Novo železno posodo moramo pred upo-rabo temeljito osušiti; izkuhamo jo v vreli vodi, kateri smo pridejali krompirjevih lupin in čebule. Ako jo za dalje časa shranimo, jo namažemo s slanino; s tem jo obvarujemo rje. — Da železna posoda ne zarjavi, je znotraj čisto položena.

Pološčena posoda se lahko snaži in je pripravna za kuhanje vsake jedi, dokler lošč ni pokvarjen. Ko pa se začne lošč krusiti, je naravnost nevarna človeškemu zdravju. Lošč pride v jed ter povzroči prav lahko črevesno obolenje. Da gospodinja ohrani nepokvarjen lošč pri posodah, naj ne postavlja nikdar prazne posode na vroč štedilnik, tudi ne sme-mo vlivati v vročo posodo — nič mrzlega, ker po nagli spremembi temperature lošč rad raz-poka. — Večkrat vsebuje nova položena po-

Vprašati utegnute dalje, kako vendar to, da ima uživanje belega kruha tako slabe po-sledice. Lahek odgovor. To pa vse zato, ker je bel kruh iz moke, ki je oropana vseh tistih že večkrat imenovanih dragocenih snovi, ki jih ima v sebi žitno zrno in ki se nahajajo v sa-tovnici — to je v tisti spodnji plasti žitnega zrna, ki oklepa jedro in v klici. Veliki mlinci, ki izdelujejo belo moko, namreč ne delajo tak-ko kakor kmečki mlinci, da bi namreč zmleli pšenico kar celo, tako kakor jo dobe od kme-tovalca. O kaj se! Najprej jo s posebnimi stroji olupijo ali prav za prav suhim potom prav v živo odrgnejo, da odstranijo z zrnja zunanje slamnate kožice. S to zunanjo obleko pa po-snamejo tudi kožo, t. j. satovnico in klico z vsemi beljakovinami, rudninskimi snovmi in vitamini vred. Vse te najboljše in najvažnejše sestavine žitnega zrna pridejo v otrobe za krmo živalim, a za človeško hrano in sicer za najvažnejšo vsak-danjo hrano pa meljejo potem samo notranje belo jedro, pa še to isto potem nešteto krat se-jejo in premlevajo, toliko časa, da dobijo bel, mrtev prah, ki mu pravimo najfinejša bela m o k a.

Pa utegne kdo vprašati: Kako to, da pod-jetja, ki jim je gotovo vse to znano, vendarle izdelujejo tako moko? Tudi na to je lahek odgovor: Tako zahteva pokvarjen človeški okus, slaba človeška razvada, to zahteva po-mehkužen goltanec, ki mu ne ugaja trd in oster črn kruh, pa naj bo še tako zdrav in re-dilen. Imeti hoče kruh lepe, bele, priklupljive barve, rahle, gobaste sestave, ki se hitro na-pije kave ali čaja in ki brez sodelovanja zob spolzi po goltancu v želodec. Kako je potem v prebavilih in kake so posledice za zdravje, za to ne vpraša nihče, samo da je ustrezno raz-važeno in zahtevam kulturnega človeka in nje-ga načinu življenja. Nič zato, če imamo še ta-ko slabe zobe, saj imamo dovolj zobozdravni-kov; nič zato, ako tisoči trpe in poginjajo na raku in drugih boleznih, ki so posledica tako-imenovane kulturne hrane. Enkrat mora itak vsakdo umreti. — Tako je mišljenje današnje-ga povprečnega kulturnega človeka glede kruha, pa tudi glede drugih živil in glede prehrane sploh.

(Konec prihodnjic.)

soda zdravju škodljiv svinec, zato jo moramo pred uporabo temeljito izmiti v vodi, kateri smo pridejali kisa in soli. Na liter vode 4 žlice soli in 2 žlici kisa. To tekočino kuhamo eno uro, potem se posoda dobro izplakne.

(Dalje prihodnjic.)

Jedilnik za januar

(Dr. Krekova meščansko-gospodinska šola v Zgor-nji Šiški pri Ljubljani.)

Ponedeljek, 25. januarja: Kosilo: 1. Sad-je. 2. Jabolčna juha. 3. Solata, rezančna polica s svinjino. 4. Piškotni zavitek. — Večerja: Jaj-nine s špinačo in bohinjiskim sirom. Lipov čaj.

Torek, 26. januarja: Kosilo: Sadje. Po-narejene gobice na juhi. 3. Kislo zelje s krompir-jem in govedina. 4. Penaste plošče iz maslenega testa. — Večerja: Pšenični vlivanci in solata.

Sreda, 27. januarja: Kosilo: 1. Sadje. 2. Ze-lenjavna plošča. 3. Oljnata omaka in ponarejena tunina. 4. Bavarske pogačice. — Večerja: Ja-bolčni uskanec. Solata in ocvrte nadevane žemlje.

Četrtek, 28. januarja: Kosilo: 1. Sadje. 2. Ječmenčkova juha. 3. Pražen krompir, hren in svež goveji jezik. 4. Vkuha (kompot). — Ve-čerja: Solata in špehovka. Lipov grog (v Mo-horjevi kuharici št. 628).

Petek, 29. januarja: Kosilo: 1. Sadje. 2. Gobova juha z žganci. 3. Solata in pečena riba. 4. Limonov narastek. — Večerja: Čokoladna juha. Zdobov pečenjak in solata.

Sobota, 30. januarja: Kosilo: 1. Sadje. 2. Prežgana juha z vlitimi rezanci. 3. Sarma s krompirjem. 4. Smežene kepe. — Večerja: Mlinci in solata. Lipov grog in vanilini polmesci.

Nedelja, 31. decembra: Kosilo: 1. Sadje. 2. Karfiolna juha. 3. Krompirjev kolač z različno zelenjavo in telečji jezik. 4. Česnjeva pogača. — Večerja: Sirovi zavitki (palačinke). Solata Lipov čaj.

MODNE NOVOSTI

Plašči iz sukna so začeli ob-čutno izpodrivati kožuhe, ki so iz pristnega krzna za večino predragi, ponaredbe se pa ne izplačajo, če-prav so cenene. Sukno se pa tudi mnogo lepše vleže po životu nego koža.

1. Plašč iz zelenega sukna s kočijaškimi ovratnikom, zgoraj okra-šen s črnim krznom; posebno ele-gantno so ukrojeni tudi rokavi.

2. Dnevna obleka, po obliki in barvi prilagljena plašču.

3. Plašč iz črnega diagonalnega blaga, okrašen s sealom, ki je zopet zelo priljubljen.

